

I.

1. Кадрова обезпеченост.

Бургаският окръжен съд е четвърти по брой на магистрати в страната след СГС и окръжните съдилища във Варна и Пловдив.

Утвърдената щатна численост към 01.01.2015г. е 122 щ.бр., от които :
41 магистрати, 6 мл.съдии и 75 бр. съдебна администрация.

Към 01.01.2015г. заети са били по щат 117 бр.- 38 съдии, 6 младши съдии и 73 съдебни служители.

През м.февруари 2015г. след кратко боледуване, почина съдията от Окръжен съд-Бургас Денчо Стоянов.

От началото на 2015г. до 30.06.2015г., съдия Сурчева беше командирована в Апелативен съд-Бургас. На 10.08.2015г. същата беше освободена от длъжност на основание чл. 165, ал. 1, т. 1от ЗСВ.

До м.октомври 2015г., съдът работи в намален състав и поради това, че съдия Илияна Балтова до 01.10.2015г. бе временно заета в ЕСПЧ с двугодишна ангажираност, а до м.ноември 2015г. в отпуск поради бременност, раждане и отглеждане на малко дете бе съдия Радостина Калиманова.

От м.декември 2015г. в отпуск по майчинство е съдия Петя Георгиева.

Заместник-председателят и ръководител на Наказателно отделение съдия Петя Петрова, отсъства поради болест през второто полугодие на отчетната 2015г.

През годината неколккратно и дълго отсъства поради болест и съдия Мъгърдич Мелконян от Наказателно отделение.

Обявените конкурси за свободните 4 бройки за съдии- 2 за гражданско и 2 за наказателно отделение останаха незаети през цялата година, тъй като конкурсът се проведе едва в края на 2015г.

Въпросът с кадровата необезпеченост с магистрати в Бургаския окръжен съд се разрешава от дълги години чрез командироване. Така през 2015г. командировани в БОС останаха съдиите Яни Гайдурлиев и Пламена Върбанова от Бургаския районен съд, като допълнително, поради необходимост, за определени периоди командировани бяха и съдиите Мая Стефанова и Петя Кр.Георгиева, също от Районен съд-Бургас.

Същевременно, от Окръжен съд-Бургас бяха командировани в Апелативен съд-Бургас, както следва: Съдия Ирина Сурчева- от 01.01. до 30.06.2015г., съдия Цвета Попова - от 01.04. до 30.06.15г., съдия Вела Стайкова- от 20.07.15г. до 20.01.16г. и съдия Пламен Синков - от 20.07.15г. и понастоящем (до 20.04.16г.).

Командироването на съдии от един орган на съдебна власт, при кадровата необезпеченост във всички органи на съдебна власт в региона, означава обикновено и последващо командироване по вертикала. С цел преодоляване на натовареността на Районен съд – Бургас се наложи командироване на четирима младши съдии от Окръжен съд-Бургас от началото на 2015г. до края на на мандата им. От м.юни 2015г., поради изтичане на срока за младши съдии, трима от тях – Станимира Иванова, Петрослав Кънев и Анатоли Бобоков бяха назначени на длъжност „съдия в районен съд“ в

Районен съд- Бургас, а четвъртия- мл.с.Георги Георгиев- в РС-Велико Търново. На останалите свободни места за районни съдии в района на Окръжен съд- Бургас, след успешно проведена съгласувателна процедура между председатели на Окръжни съдилища и ВСС, за съдия в Районен съд- Бургас бе назначена младши съдията от Окръжен съд- Хасково Пламена Събева, а младши съдията от Окръжен съд- Велико Търново Валери Събев бе назначен за съдия в Районен съд- Несебър.

След проведения конкурс във ВСС през 2015г., в Националният институт на правосъдието се обучават двама нови младши съдии за Окръжен съд-Бургас, като периодът им на обучение е от 05.10.15г. до 05.07.16г.

Щатната численост на съда към 31.12.2015г. е: 122 щатни бройки, от които 47 магистрати в т.ч. и мл.съдии и 75 броя съдебна администрация, а заетата численост е: 112 щатни бр., от които 38 магистрати, 2 младши съдии и 73 броя администрация.

Към 31.12.2015г. незаети са 5 щата за съдии и 4 щата за младши съдии.

Съдиите са разделени в три отделения: Наказателно, включващо съдиите, разглеждащи наказателни дела I-ва и II-ра инстанция; Първо гражданско и търговско, включващо съдиите, разглеждащи граждански дела I-ва инстанция и търговски дела и Въззивно гражданско отделение, включващо съдиите, разглеждащи въззивни и частни граждански дела. Определени със заповед са 4 постоянни въззивни наказателни състава и 6 постоянни въззивни граждански състава. Многократно през годината се налагаше утвърждаването на нови постоянни за определен период от време състави и запълване на други, поради описаните по-горе причини за отсъствие на постоянните членове.

За поредна година ще отчетем, че заемаме едно от последните места в национален мащаб в съотношението служители/магистрати. Според статистиката за първото шестмесечие на годината, както и за преходната година, Окръжен съд-Бургас, наред с Окръжен съд- Пловдив, е на предпоследно място по отношение на съотношението брой служители/магистрати- 1,60, при средна норма за окръжните съдилища 2,01. След нас е само Окръжен съд- Варна(1,52). Тези стойности само показват нееднаквото разпределение на съдийски и служителски щатове. Въпреки това, се опитахме и през настоящата година, спазвайки финансова дисциплина и преразпределяйки задачите, да се справим и при това съотношение, което считаме за оптимално. Проблем за нас е невъзможността за вътрешна трансформация на служителски щатове, поради липсата на нееднакви критерии за наемане на служители през годината, респ. поради липсата им на умения за длъжностите, от които има необходимост.

Анализирайки работата по делата обаче и в частност-администрирането, отново стигнахме до извода, че Окръжен съд- Бургас вече не е с оптимално кадрово обезпечение, като дейността на съдиите не е достатъчно подкрепена от специализиран съдебен персонал. Мерило за кадровата обезпеченост на самите съдилища е именно отчитаното от тях съотношение служители/съдии. Надяваме се, че чрез предстоящото оптимизиране на щатовете, дисбалансът между съдилищата ще бъде забелязан, отчетен и разумно поправен.

В тази връзка следва да посочим, че усложненото администриране в съответствие с процесуалните закони е причината, поради която се налага и обезпеченост със съдебни служители, подпомагащи съдиите в тази им дейност.

Както в предходни години и сега ще отбележим, че проблемът, който още съществува във връзка със съдебните служители, макар и частично преодолян, е свързан с тяхната квалификация и пълната им взаимозаменяемост. Все пак, съдебните служители не са с юридическо образование и не можем да изискваме от тях добро познаване на материята, с която работят, но това изискване следва да залегне при бъдещи конкурси за служители за специализираната администрация. В тази насока и през 2015г. в ОС-Бургас се продължи с целенасочените усилия, чрез разработването и прилагането на обучителен план за повишаване на квалификацията и уменията на специализираната администрация. Считаме, че е наложително да се въведе задължителна програма за квалификацията им и поддържането ѝ, като едва тогава съдебните служители ще станат напълно взаимозаменяеми и ефективни. Повишаване на квалификацията или повишаване на изискванията за съвременни умения, иновативност и качество на работата на специализираната администрация, следва да е част от една дългосрочна програма за развитие на съдебната система с краткосрочни етапи на осъществяването ѝ.

И отново ще припомним, че една от препоръките на ЕК, свързана с въпроса за натовареността на магистратите, е обособяването на истинска специализирана администрация, на която съдиите да могат да се доверят и, която да ги разтовари от несвойствени задължения. А това преди всичко означава специфични познания и умения, адекватни на очакванията, адекватни на нововъведенията и съвременния свят, за да се повиши компетентността и качеството на предлаганото обслужване.

2. Структура на съда и организация.

Инициативи.

Окръжният съд правораздава като първа инстанция по граждански, наказателни и търговски дела. По отношение правосъдната дейност на районните съдилища в съдебния окръг, окръжният съд действа като въззивен съд по наказателни и граждански дела.

Съдиите в Окръжен съд-Бургас са разделени в три отделения, както бе посочено по-горе.

Деловодствата съответстват на отделенията:

- Към **I гражданско и търговско отделение** съществуват: 1. Деловодство „Първоинстанционни граждански и търговски дела”, в което се обработват делата и в него работят 6 деловодители ; 2. Фирмено деловодство, в което се извършва дейността по издаване на удостоверения за пререгистрация на търговци и регистрация на юридически лица - сдружения с нестопанска цел, която дейност се извършва от съдиите от това отделение и, в което отделение работят 2 деловодители. Всички служители към Първо гражданско и търговско отделение са взаимозаменяеми. Предвид увеличеният брой дела по несъстоятелност и специфичната работа по тях, в съда е обособено от 2014г. деловодство „**Несъстоятелност**“ с един служител. Посредством тази мярка се осигурява бърза обработка, наложителна поради необходимостта от

бързо произнасяне по този вид дела, по които законодателството е предвидило по-кратки срокове. Гарантира се също така по-добро обслужване и по-добра комуникация със синдиците.

- Към **Въззивно гражданско отделение** съществува Деловодство "Въззивни граждански и частни граждански дела", в което се обработват всички въззивни и частни въззивни дела в съда. В това отделение работят 5 съдебни служители: трима от тях обслужват по два въззивни състава, а останалите двама- частните дела.

- Към **Наказателно отделение** съществува Деловодство „Наказателните дела“- общо за първоинстанционните и въззивните дела и още едно Деловодство „Досъдебно производство“. В първото деловодство работят 4 деловодители, във второто- един. Всички те са взаимозаменяеми.

Все с оглед целите срочност и качество на документооборота, в отделенията на съда и през 2015г. е запазен отчетеният като успешен екипен принцип на работа, въведен преди няколко години : съдия / състав от съдии/- деловодител – съдебен секретар.

За поредна година изразяваме разбирането си, че част от реформата в съдебната система следва да включва като своя задача разтоварване на съдиите от несвойствените задължения. Обучили сме съдебните помощници, с които разполагаме, да разтоварват и подпомагат съдиите напълно ефективно. За съжаление броят им е твърде недостатъчен за голям съд като Окръжен съд- Бургас, за да се постигне максимален ефект.

Специализираната съдебната администрация включва още следните деловодства: „Регистратура“, „Регистратура- класифицирана информация“, „Архив“, „Съдебни секретари“, служба „Връчване на призовки и съдебни книжа“- обща за Районен и Окръжен съд, връчваща и съдебните книжа на Апелативен съд.

Общата администрация включва: съдебен администратор, административен секретар, главен счетоводител, системните администратори, началника на административна служба, управителя на съдебната сграда и касиера. Администрацията се ръководи от съдебен администратор, а отделните служби се ръководят от завеждащи служба.

Административният секретар на съда е ангажиран с дейността на специализираната администрация - деловодства, секретари, заседания, натовареност, заместване, вътрешна кореспонденция, секретно деловодство, координация на деловодствата със статистическата служба и пр.

Вече трета поредна година функционира Пресофис, находящ се в Окръжен съд- Бургас, но обслужващ Апелативен, Окръжен и Районен съд, както и останалите седем районни съдилища. До около средата на 2015г. Пресофисът функционираше пълноценно с двама служители, но от средата на годината остана 1 служител на длъжност „връзки с обществеността“, което създаде огромни затруднения. Интересът към дела на Окръжен съд- Бургас и районните съдилища е почти ежедневен предвид обществената им значимост или отзвук, поради което се оказва, че е невъзможно дори физически 1 служител да присъства на няколко дела едновременно и да отрази точно случващото се, като едновременно с това изпълни и всички останали задължения по

изготвяне на графици, бюлетини за предстоящи дела и др. Като се прибавят и делата на районните съдилища, свързани с незаконния трафика на хора през държавната граница, към които дела през настоящата година се прояви особен интерес, възможността за предоставяне на навременна и пълна информация от един човек, стана абсурдна. Считаме, че големите окръжни и районни съдилища следва да разполагат със служител за връзки с обществеността, като този въпрос се реши принципно от ВСС.

За поредна година Окръжен съд-Бургас, съвместно с Районен съд-Бургас участва в Програмата за финансиране на регионални обучения за съдилищата и прокуратурите в страната. Проведоха се няколко семинарни обучения за магистратите от Окръжен и Районен съд-Бургас със следните теми: „Специфични въпроси на вещното право. Кадастър и регулация“, с лектор съдия от ВКС; „Процедури в ЕСПЧ-„животът“ на жалбата-Чл.6- Достъп до съд и процесуални гаранции. Ролята на националния съдия- I част (граждански аспект). Актуална практика по материята за убежището и емиграцията“; По въпроси на гражданския и наказателния процес се осъществяваха срещи между съдиите от Окръжен съд и районните съдилища; Проведоха се няколко обучения на съдебните служители с лектори от Националното сдружение на съдебните служители. Освен това, съдиите от Окръжен съд-Бургас взеха участие и в организирания от Апелативен съд-Бургас семинари :„Несъстоятелност“ и „Електронни доказателства“.

Съдиите от съда участваха и в 29 други семинари, организирани от Националния институт на правосъдието, както и такива, организирани и финансирани по проекти.

Както бе посочено по-горе, професионалната квалификация на съдебните служители през 2015 г. също е повишена. Освен проведените няколко обучения в съда от обучители от Националното сдружение на съдебните служители, се проведоха и индивидуални обучения от системните администратори при въвеждане на нова офис техника. Системно е обучението на съдебните служители по отношение работата със софтуерните продукти, граматика и правопис. За втора поред година съдебните служители участваха активно и в обученията на НИП, вкл. и чрез дистанционната им форма. Ръководството на съда, отчитайки необходимост, осигури и семинари за справяне със стреса.

Със съжаление следва да отчетем, че за поредна година въвеждането на нови технологии в работата на съда, включително решаването на въпроса с отдалечения достъп до правосъдие на необходимото ниво, бе оставен на съдилищата за справяне със собствен ресурс. Вярно е, че се работи по много проекти от страна на ВСС за дигитализиране на правосъдието. Ние обаче имаме нужда от бързи и реални решения по въпросите за предоставянето на електронни услуги. Вярваме, че те са част от европейските стандарти за добро управление и добро правосъдие или поне със сигурност са част от нашите разбирания за добър стандарт по отношение на публичността и достъпа до правосъдие. Така е и, защото и в първоначалните, и в последващите доклади на ЕКЕП бяхме съветвани да използваме средствата за отдалечен достъп за решаване на конкретни въпроси по делата. Така например, въпросът с недостига на вещи лица от определени специалности би могъл да бъде разрешен чрез ползване на вещи лица от друг съдебен район или специализиран орган,

като изслушването им се осъществи чрез видеоконференция; свидетели от други населени места могат да бъдат изслушвани без това да е свързано с разходи и неудобства за тях, и с разходи за съдебната система. В тази насока имаме законодателно решение в един от процесуалните закони, но не се осмеляваме да го ползваме по ред причини, а в гражданското правосъдие, където този начин на събиране на доказателства е много подходящ, няма законодателно решение.

Темата за изпращане и получаване на съобщения и призовки по електронен път като част от голямата тема за електронно правосъдие продължава да е актуална. Във връзка с това ще отбележим, че страните търсят предоставяните от нас електронни услуги, когато не са обвързани от правни последици. Предвид това, че продължаваме да ползваме конвенционална електронна поща за размяна на книжа, разбираемо е недоверието относно този начин на връчване на съобщения и призовки. Подобни на опасенията на страните, има и съдът в ролята на връчител. Не може обаче да не се подчертае, че именно това е един от начините за ускоряването на съдебното производство, поради което БОС ще продължи усилията си в тази насока. Прави впечатление, че от една страна търпим упрек за бавно движение на делата, от друга-държавата не се забързва в мерките, които би могла да предприеме за ускоряване на процесите.

Пример за успешна кореспонденция по електронен път, спестяваща време и финанси, е размяната на книжа и осъществяване на комуникация със служебните защитници и синдици. Голямо облекчение е ползването на поставените през 2012г. POS-терминали за заплащане на държавни такси директно от деловодствата на Окръжен съд. През настоящата година въведохме СМС-известяване по делата, по които предварително стават ясни основания за отлагане на дело, или по делото е постъпила съдебна експертиза, или друг документ. За нас беше важно да тестваме реакциите на адвокатите по въпроса. Ползността ще отчетем през следващата година, когато подобрим технологично комуникационния път съд- страна.

Вече пета година съдът подготвя „електронни дела” за осигуряване на отдалечен достъп до тях. Отново ще отчетем, че публичният достъп е възможен само чрез платформата на „Информационно обслужване”, тъй като продуктът е техен. Този проблем не веднъж през годините на реформа бе сложен на вниманието на ВСС във всеки му персонален състав до тук. И до днес въпросът няма решение. Така, съдилищата продължават да търпят критика и стоят в очакване на единния електронен портал за електронно правосъдие.

През отчетната година бе закупен модулът „Съдебен призовкар“, въведоха се и се използват бар-кодове за призовките, закупиха се четци за целта и се въведе „мобилен призовкар“. Призовкарите от единната за Окръжен и Районен съд Служба за връчване на съдебни книжа работят с таблети, чрез които се отбелязват връчените призовки и съобщения, която информация постъпва директно в деловодната програма на двата съда.

Продължава практиката, призовките и съобщенията на Окръжен съд- Бургас да се връчват целодневно, без прекъсване, от служителя в „Информационния център“ на входа на Съдебната палата. С осигурената възможност на гражданите да получават призовки и съдебни книжа през целия ден, постигнахме не само удобство за

гражданите, но и тази мярка доведе реално до съкращаване на сроковете за призоваване. Резултатът от тази мярка се усети най-вече по търговските дела. Наред с тази дейност, чрез него се предоставя информация и справки по хода на делата на Окръжен и Районен съд, информация по графика на насрочените дела на двата съда, разположението на съдебните зали, както и информация за органите, настанени в палатата. Непосредствено до Информационния център се намира изграденото място за ползване на софтуера за незрящи или неграмотни, който може да се ползват по всяко време от нуждаещите се.

И през 2015г. Интернет страницата на съда се поддържаше отново със собствен ресурс. Поставена е информация за структурата на съда, разположението на зали, деловодства и други служби; работното време, адреса на съда, телефонен указател, факс и електронен адрес, регистър на сдруженията с нестопанска цел при БОС, информация относно стажант-юристите, актуалната информация за случващото се в съда, графици, регистри, „История за създаването на съда” и „Специфични особености в работата на съда”, Календар на предстоящите за месеца наказателни дела и др. В края на годината започна подготовката за преобразяване на сайта на съда, който ще предложи виртуална разходка из публичните зони на съда, съчетаваща информация за функционалностите им.

Откакто съдът разполага с пресофис, не сме получавали сериозни упреци за несвоевременна и непълна информация. Засиленият обществен интерес и натиск над съда обаче изискват по-интезивна дейност на служителите, който, както се посочи по-горе е един. Чрез активността на пресслужбите на съдилищата е възможно и осъществяването на медийната политика на ВСС, наситена с мероприятия, които според ВСС спомагат за повишаване на авторитета на съдебната власт. За целта обаче е необходимо да се увеличат служителите и се изработи план за кризисен PR. И през отчетната година проведохме „Ден на отворените врати“- на 15.04.2015г. Стотици гости посетиха Съдебната палата. Ученици от Бургас, Сливен и Поморие, хора в неравностойно положение, представители на етнически малцинства, жители на населени места без структури на съдебната власт и други участваха в откриването на Деня. Той се проведе в рамките на проект „Укрепване на капацитета на ВСС за по-добро управление на комуникационните процеси и повече прозрачност в дейността на съдебната система“, реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“. Домакини на поредицата от събития бяха заедно Апелативен, Окръжен и Районен съд Бургас, Апелативна, Окръжна и Районна прокуратура Бургас, както и Административен съд Бургас. Инициативата обхваща целия апелативен район, в който влизат 18 съдилища и 18 прокуратури. Дали обаче подобна инициатива е достатъчна за справяне с имиджовата криза. Обществото продължава да не разбира сложността на съдийския труд, а ние продължаваме да не успяваме да обясним адекватно какво точно се случва в съдебните зали и защо съдът не може и не трябва да се поддава на влиянието на общественото мнение, провокирано, дали от чувство за справедливост, или от чувство за мъст.

Наред с дните на отворени врати, постоянно приемаме студенти и ученици в залите, изнасяме лекции и организираме симулирани процеси в период от над 10 години вече. За първа година Бургаски окръжен съд участва в образователна програма

„Отворени съдилища и прокуратури“. Съдиите преподаваха в часа по „Етика и Право“, по предварително зададени теми, с цел обучение на ученици по образователната програма „Отворени съдилища и прокуратури“. Инициативата бе част от Годишната програма на Висшия съдебен съвет за разработване на информационни кампании за разясняване на структурата на съдебната власт, функциите на ВСС, съда и прокуратурата. За изпълнението ѝ бе сключено споразумение за сътрудничество с Министерството на образованието и науката. Това е добра инициатива, която продължава и през 2016г. Наред с това, през м.декември в Съдебна палата – Бургас гостуваха над 100 възпитаници на Търговската гимназия. В една от съдебните зали те изслушаха лекция на тема „Превенция срещу употребата на наркотични вещества. Престъпления, извършвани от наркозависими лица.“ В презентираният ѝ се включиха прокурор от ОП-Бургас и съдия от Районен съд – Бургас.

За всички нас е ясно, че съдебната система има нужда от нова визия за отвореност и разбираемост, конкретни стъпки за повишаване на правната култура на обществото и възстановяване на авторитета на институцията. През последните години, дебатът правосъдие-справедливост-морал в контекста на съдебната реформа е във фокуса на обществото, така че е важно да се провеждат инициативи, водещи до разбиране на работата и ролята на съдиите в процеса на правораздаване, да се водят дебати за уважаване и спазване законите на правовата държава. Участието на почти всички съдилища в България, вкл. и тези от района на Окръжен съд- Бургас и Районен съд-Бургас, в инициативите, организирани от USAID и ПРСС в първото десетилетие на настоящия век, доведоха до истинска реорганизация и нова визия на съдилищата, съпътствани от осъзната необходимост за отваряне на съдилищата към гражданите. Затова, отчитайки свършеното до тук следва да награждаме. В тази връзка, наред с публичните лекции и конференции по различни теми, сме решени през следващата година да проявим активност и чрез обсъждане на практика по дела с обществен интерес.

Графикът за съдебните заседания се поддържа ежедневно в актуално състояние. Ежедневно на Web- сайтът на Окръжен съд-Бургас се публикуват всички постановени съдебни актове. Поддържа се актуален и директният достъп до електронния регистър на съда за сдруженията с нестопанска цел. Публикуват се и други съобщения, свързани с работата на съда. Поддържат се технологии за управление на информацията и електронна система за управление на делата, програмата за безхартиен обмен на данни между БОС, БРС, АРС, ПРС, НРС, ЦРС, СрРС, КРС, МТРС и Апелативен съд-Бургас. Отдалеченият достъп до дела на съдилища от съдебния район чрез изградения web портал, се ползва и от граждани, и от адвокати, но с резервите, изразени по-горе.

Поредна година се публикуват и обяви за публични продажби от частен и държавен съдебен-изпълнител, в изпълнение на чл.487, ал.2 от ГПК

В Бургаския окръжен съд се прилага напълно принципа за случайно разпределение на делата. От 01.01.2010г. се използваше програмата на ВСС “Law Choice”, която се актуализираше по инициатива на ВСС периодично. От м.октомври 2015г. ВСС въведе нова програма за разпределение на делата, която обяви за сигурна в технологично отношение, но все още, създаваща трудности на разпределящите, поради

това, че не са взети предвид всички специфики на делата, както и различните такива за отделните съдилища. Наложилите се в практиката изключения са изчерпателно регламентирани с Вътрешни правила и заповеди на административния ръководител.

Деловодната дейност на съда е в електронна форма и след постоянни усилия, няма служител, който да не се справя успешно с нея.

Във всички съдебни зали от години вече съществуват монитори и пред съдията, който следи за изготвяне на протокола в реално време, а в повечето съдебни зали има такъв и пред страните, по който начин бързо се отстраняват пропуските в протокола. В почти всички зали е инсталирана и аудиозаписваща техника за улеснение на съдебния протокол. На трите писма, които докладчикът изпрати в три различни периода през годината на ВСС за осигуряване на аудиозаписваща техника и за останалите съдебни зали, получи отговори, че разглеждането на въпроса се отлага до приемане на решение за закупуване на такива устройства за всички съдилища. В съдебните зали, на банките на съдиите, са подредени всички актуални тълкувателни решения и законите, с които се работи.

Разполагаме и с техника за провеждане на разпити или изслушване чрез видеоконферентна връзка. Отново ще подчертаем, че това е една от препоръките на ЕК за улесняване и съкращаване на процеса, като за използването им е необходима воля и законодателни изменения по отношение на гражданския процес.

Бургаският окръжен съд има въведени писмени правила за управление на информацията и ИТ-технологиите, които се актуализират ежегодно или винаги, когато има необходимост от това. Писмените правила са поставени на вътрешната мрежа на съда и се актуализират. Всички работни места в съда са свързани в локална компютърна мрежа и служебната кореспонденция между магистрати и служители се осъществява чрез нея. Целият съд работи с една и съща операционна система.

Измерването, отчитането, анализирането и контрола на извършеното по стратегическия план на съда, евентуалните причини за неизпълнение на набелязаните инициативи в определените срокове и предприемането на незабавни мерки за тяхното реализиране е постоянен процес, екипно организиран от ръководството на съда и осъществяван отговорно, целенасочено и мотивирано от магистратите и съдебните служители на Окръжен съд - Бургас.

През 2015г. е въведен „Календар“ за натовареността на съдиите от БОС. В него се отразяват за всеки конкретен съдия по месеци ангажираността му не само с делата, но и останалата му дейност- участие в семинари и лекции като участник или лектор, подготвяне на писмени или устни становища, подготвяне на писмени или устни доклади по различни теми в и извън съда, участие в атестационни или етични комисии, проверки и др. Ежемесечни са справките и контрола по изпълнение на преките ни задължения като съдии, свързани със сроковете. По-долу ще станат ясни достиженията и пропуските ни.

Въпреки всички проблеми, в дейността си съдът изпълнява успешно своя стратегически план за подобряване работата, насочен към постигане на няколко стандарта, които покриват основните сфери на съдебната реформа и са необходими за доброто управление на органа на съдебна власт като се отчитат промените в нея, антикорупционното законодателство и утвърдените от ВСС подзаконови актове, които

пряко произтичат от Стратегията за реформа на съдебната власт и Закона за съдебната власт.

Бургаският окръжен съд не допусна безразличие към нито един въпрос по проблемите в системата.

За поредна година отчитаме, че непрекъснатите справки, които се искат от нас са изключително затормозяващи, тъй като най-малко не разполагаме със специални служби за статистика. Съдилищата не разполагат със статистически отдели, които постоянно да извършват справки по критерии, които не са заложили в деловодните програми. Това изисква ресурс, какъвто съдилищата нямат в ежедневието. Освен това, цялата наша дейност, вкл. кадровите ни и бюджетни проблеми са отчетени във ВСС. Недоволство буди и предстоящото през следващата година въвеждане на коефициентите за натовареността на съдиите и Правилата за тях, приети с Решение на ВСС по Протокол №62/16.12.2015г. Няма спор по въпроса, че за натовареността на един съдия и един съд следва да се отчита тежестта на делата, но намираме предложения начин за практически невъзможен и в някои случаи- абсурден, за което предстои да изложим мотиви през следващата година.

Постоянно се извършва преглед и анализ на неприключилите дела, предприемат се мерки по приключването им в най-кратки срокове. Провеждат се периодични събрания и срещи по отделения. Безотговорно отношение към процеса на правораздаване не е допуснато от нито един съдия, като продължаваме да считаме, че насочването на дебатите по отделения за уеднаквяване на практиката на съда, е правилната посока за усъвършенстване работата на един съд, а и това би дало реален положителен отзвук в обществото.

През изминалата 2015г. съдиите от БОС и районните съдилища участваха и в редица инициативи на национално ниво, обсъждани и изпращани са становища по предложенията за тълкувателни решения. Съдиите бяха активни и на национално ниво по разрешаване на текущи административни и кадрови въпроси, както и по много други, за които сме били питани.

ОС-Бургас поддържа сътрудничество и взаимодействие с неправителствени организации, институции и учреждения. Когато има възможност, го прави чрез конкретни мероприятия и дейности, тъй като е възприел политика на отвореност и не е нужно да има проект или подписано споразумение, за да «влезе» гражданското общество в съда с въпроси, наблюдения или анализи. Това, което със сигурност не бихме допуснали е „излизането“ на правосъдието от съдебните зали и подчиняването му на нечий, вкл. и уличен, натиск.

За поредна година ще отчетем, че Бургаски окръжен съд разполага с добра материална база и необходимата техника за всеки магистрат и съдебен служител. Технологичното оборудване на БОС се обновява според финансовите възможности.

Всички магистрати имат достъп чрез интернет до сайтовете на институциите и органите от национално равнище, до институциите на ЕС и държавите -членки.

Библиотечният фонд е поддържан и осъвременяван, осигурен е достъп до библиотеката и за граждани, и адвокати.

3. Изключителна компетентност на Председателя

➤ Специални разузнавателни средства

Общият брой разрешения за употреба на специални разузнавателни средства през 2015г. е 61 /в този брой са включени първоначални разрешения, продължения и /, както и 16 броя частични разрешения/. Постановени са 26 пълни отказа и 16 частични.

За сведение, разрешените СРС през предходните три години са, както следва: 130 за 2014г., 184 за 2013г. и 297 за 2012г.

До 31.12.2015г. са постъпили общо 28 веществени доказателствени средства (45%).

Внесените с обвинителен акт и със споразумение досъдебни производства с ВДС през 2015г. в БОС са общо по 4 дела.

Презизминалата 2015г. се водиха много дебати и се проведеха редица срещи на национално ниво по въпросите за приложението на ЗСРС и разпоредбите на НПК, уреждащи СРС. Бе променен и допълнен и ЗСРС. Мястото на съда в този процес е в поставянето на дейността по използване и прилагане на специалните разузнавателни средства под предварителен, текущ и последващ съдебен контрол като гаранция срещу необосновано, произволно ограничаване или засягане на гражданските права, ползващи се конституционна защита и международно признание.

4. Проверки, извършени през годината на Окръжен съд- Бургас. Сигнали и жалби от граждани.

Презизминалата година не са извършвани проверки от ИВСС.

Със Заповед на Административния ръководител-Председател на Апелативен съд-Бургас е извършена проверка в Окръжен съд-Бургас, обхващаща периода 01.01.-01.11.2015г. Резултатът от проверката постъпи в съда на 27.01.2016г., като с него се запознаха всички съдии.

Във връзка с постъпили писма от ИВСС по повод сигнали от граждани, от Председателя на съда са извършвани 9 проверки и справки по конкретни дела. Изисквани са копия на съдебни актове и други съдебни книжа от делата, изготвяни са и становища по сигналите. Изготвян е и един отговор по искане от КПЕПК при ВСС по образувани търговски дела по описа на БОС.

По постъпили сигнали и жалби до Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията“ при ВСС и възложени проверки, Комисията за професионална етика в Окръжен съд-Бургас се е произнесла по 3 случая. КПЕ към БОС е извършила и една проверка по молба от адвокат по дело на районен съд- РС-Айтос.

Изготвени от същата комисия са и 16 становища за магистрати от Окръжен съд-Бургас и съдилищата в съдебния район, относно спазване правилата за етично поведение, във връзка с процедурата по атестиране на магистратите и участия в конкурси.

По предложение на Председателя на БОС до Комисията по предложенията и атестирането във ВСС е проведено периодично атестиране на 6 магистрати от съда. Повишение в ранг „съдия в АС” е получил 1 съдия.

По всички постъпили молби и жалби от граждани през 2015. са извършвани проверки и справки, след което им е отговаряно, а в случаите на друга компетентност по описания проблем, същите са препращани. Нарастналото обществено недоволство от работата на съдилищата повиши и броят на извършените и изпратени до институции с разследващи функции справки по приключили дела в БОС, необходими по сигнали и жалби от граждани, подадени до тях.

По подадени заявления по Закона за достъп до обществена информация, Окръжен съд-Бургас е издал 5 решения, с които е предоставил пълен достъп до исканата служебна информация.

Общият регистрационен брой на кореспонденцията на Председателя за 2015г. е 1179 постъпили и изпратени писма.

През 2015г. магистратите от БОС участваха в Помощни атестационни комисии, във връзка с изготвяне на периодични атестации за проверка дейността на 7 съдии от района.

Средни показатели и съотношения за Окръжен
съд- Бургас

- **Съотношение постъпили / свършените: 1:1**
- **Годишна натовареност на 1 съдия от БОС
спрямо постъпили дела : 114,30**
- **Годишна натовареност на 1 съдия от БОС
спрямо разгледани дела : 141,41**
- **Годишна натовареност на 1 съдия от БОС
спрямо свършени дела : 117,68**

1. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

През 2015г. в Първо гражданско и търговско отделение на Бургаския окръжен съд, в което се разглеждат всички първоинстанционни граждански и търговски дела, както и фирмените дела, са работили общо 13 съдии по разпределение и щат, но почти през цялата година техния брой реално е бил по-малък-11, поради различни причини- командироване, отпуск по майчинство и др. Отсъствието на колеги за определени периоди наложи преразпределение и възлагане на графици. Преразпределението определено натовари останалите, както се случи и със съдиите, които се върнаха на работа в определен период и се наложи да поемат графици на отсъстващите, поради липса на друга възможност за приключване на делата своевременно. Това разместване, разбира се, се отрази на срочността, въпреки усилията на поелите графици съдии.

Отделението се ръководи от заместник- председателя Антоанета Андонова-Парашкевова.

Съдебни помощници към отделението са Диляна Парушева, която през годината е в отпуск за отглеждане на малко дете, Елена Недялкова, Тонка Мархалева и Никола Дойчев. Съдебният помощник Росица Пенчева изцяло подпомага дейността на всички съдии във фирмено отделение.

1.1.Останали висящи

Граждански дела

Към 01.01.2015г. висящи от предходен период са били 232 граждански дела, от които новообразувани през 2014г. – 157 дела (68%) и останали от предходен период – 75 дела (32%).

За сравнение: Към 01.01.2014г. висящи от предходен период са били 241 граждански дела, от които новообразувани през 2013г. – 189 дела (78%) и останали от предходен период – 53 дела (22%).

Към 01.01.2013г. висящи от предходен период са били 224 граждански дела, от които новообразувани през 2012г. – 178 дела (80%) и останали от предходен период – 46 дела (20%). Към 01.01.2012г. висящи от предходен период са били 215 граждански дела, от които новообразувани в края на 2011г. – 171 дела (80%) и останали от предходен период – 42 дела (20%).

Търговски дела.

Към 01.01.2015г. висящи от предходен период са били 433 търговски дела, от които новообразувани в края на 2014г. – 341 дела (79%), а от предходен период – 92 дела (21%)

За сравнение : Към 01.01.2014г. висящи от предходен период са били 445 търговски дела, от които новообразувани в края на 2013г. – 315 дела (71%), а от предходен период – 130 дела (29%).

Към 01.01.2013г. висящи от предходен период са били 363 търговски дела, от които новообразувани в края на 2012г. – 286 дела (79%), а от предходен период – 77 дела (21%).

ИЛИ:

Към 01.01.2015 г., в началото на отчетния период, в съда висящи са били общо 665 първоинстанционни граждански и търговски, включително частни граждански и частни търговски дела, при 686 за 2014г. и 587 за 2013г.

Анализът на данните за несвършените дела показва следното:

Една от причините за значителният брой несвършени дела е постъплението в края на отчетния период и разглеждането им естествено се отнася към следващия-трайна тенденция в последните пет години. Останалите от предходен период търговски дела към 01.01.2015 год. са намалели спрямо тези към 01.01.2014 год. близо с една четвърт и се доближават до стойностите през 2013г.Обратно - при гражданските дела заварените от предходен период несвършени такива бележат значително увеличение спрямо тези през всяка една от четирите предхождащи 2015 години.Преимуществено, при два вида от гражданските дела, с оглед предмета причините са отчетливо ясни:В производствата по отменения закон за гражданска конфискация,освен присъщата фактическа и правна сложност, се наложи по висящите дела,заварени на напреднал етап на разглеждане от приетото в средата на 2014 год. Тълкувателно решение, да се постави на изследване и въпросът за причинната връзка между установената престъпна дейност в наказателно производство и придобитото имущество с произничащите права на страните да ангажират нови доказателства за установяване на този релевантен факт; Редица дела с предмет пряк иск срещу застраховател по повод възникнали пътно-транспортни произшествия бяха спрени до приключване на висящи наказателни производства срещу водачите,соглед възможността пострадалите-ищци да се възползват от привилегията,която разпоредбата на чл.82,ал.1,т.4 от ГПК дава–да не заплащат държавна такса за водене на дело за обезщетение за вреди от престъпление.Тази разпоредба е и единствената в българското законодателство, даваща възможност облекчението по отношение на държавната такса при водене на дела да се ползва и от юридически лица,които са спрени на основание чл.229,ал.1т.4 от ГПК и производства за обезщетение за имуществени вреди,за които се твърди,че са в причинна връзка с престъпления,свързани с еврофондове,наказателните производства по които са все още висящи. В останалите случаи, причини за продължителността на производствата в годините са останали висящи дела по преюдициални въпроси,усложнения във фазата по събиране на доказателства-необходимост от повторни или допълнителни експертизи,искания на страните за продължаване на срокове било за изправяне на нередовности,било за събиране на допуснати доказателства,участие на чужденци,живеещи в чужбина и др.Натрупаният опит в правоприлагането в продължение на няколко години по новите процесуални правила, изведените вследствие на него разрешения, правилността на много от които е проверена и по пътя на инстанционния контрол, както и извършените анализи, показват и конкретните действия, които могат да бъдат предприети за намаляване на броя несвършени дела: непрекъснато подобряване на дейността по своевременно и редовно връчване на съобщения и призовки, последователно прилагане на процесуалните преклузии, внимателно проучване на фактическата страна на споровете за допускане за събиране само на относими и необходими доказателства, стремеж за провеждане на едно съдебно заседание и събиране на всички допуснати доказателства само в него.Установява се също така,че

въпреки,че двойната размяна на книжа,приета при търговските споровеувеличава периода от време за разглеждането им от образуването до първото по делото заседание,чрез нея позициите на страните се изясняват и доказателствените искания се изчерпват именно в тази фаза,поради което търговските дела приключват преимуществено в едно заседание.Интересен факт е,че до настоящия момент - именно през 2015 год., страните само по едно търговско дело за първи път са заявили желание то да бъде разгледано изцяло в закрито заседание-възможност, предвидена в чл.367 от ГПК. В увеличения брой несвършени търговски дела, запазен дял отново имат делата по несъстоятелност, не само поради своите процедурни специфики- многофазни, като във всяка една от фазите се извършват многобройни комплексни действия, насочени към постигане на определен резултат, но и поради факта, че в предходните години - 2012 год. и 2013 год., рязко се увеличи техният брой и разглеждането им естествено се пренесе и в 2015 год. С оглед на горното, дори при обичайно развитие, без усложнени хипотези, от образуването си до приключване с прекратяване на откритото производство по несъстоятелност при различни условия и последици, тези дела продължават около 2 години.През 2015 год. се увеличи и броят искания за възобновяване на спрени дела по несъстоятелност,не обаче поради новооткрито имущество на несъстоятелния длъжник,а поради предплащане на разноски от кредитор или група кредитори-възможност,която бе трайно пренебрегвана през предходните години.Не липсват и дела,при които въпреки,че с години не се извършват никакви действия от страна на синдик или кредитори,не се предприемат действия по приключването им,включително и след служебно предприети мерки от съда за изискване на отчет и прогноза за развитие на производствата.

1.2.Постъпление

В това отделение са **постъпили общо 1245 дела**- граждански, търговски и фирмени. От тях:

➤ Граждански дела

През 2015г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 440 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.

За сравнение:През 2014г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 371 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.

През 2013г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 452 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански и едно административно дело.

➤ Търговски дела

Постъпилите през 2015г. търговски дела са общо 651.

За сравнение: През 2014г.- 616 и през 2013г.- 709

➤ Фирмени дела

През годината са постъпили общо 141 дела.

По отношение на тези дела, статистиката през предходните години отчита първоначалните регистрации и вписаните промени в обстоятелствата, без отказите, поради което съпоставянето с предходните две години е дадено по-долу в доклада.

ИЛИ

➤ Общо постъпление

През годината са постъпили общо **1091 граждански и търговски дела (без фирмени)**, от които 204 частни граждански и търговски (*През 2014г. – 987, от които 212 частни граждански и търговски дела, а през 2013г. – 1161, от които 282 частни граждански и търговски*)

Това е с **10.5% повече спрямо 2014г. и 6% по-малко спрямо 2013г.**

Постъплението сочи, че броят на търговските и граждански дела през 2015 год. е увеличен със 104 дела в сравнение с предходната година. Увеличение се отчита по четири групи дела: образуваните по облигационни искове, по исковете по ТЗ, несъстоятелност и групата на „други дела“.

Горните данни са показател за продължаващата междуфирмена задлъжнялост и трудностите по преодоляване на временните затруднения на бизнеса в стремежа му да се съвземе и заработи с нормални темпове при продължаващата нелека икономическата ситуация в глобален мащаб.

1.3.Разгледани граждански и търговски дела

През 2015 г. съдиите от това отделение са разгледали 1768 (в т. ч. 210 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

През 2014 г. съдиите от това отделение са разгледали 1674 (в т. ч. 216 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

През 2013 г. съдиите от това отделение са разгледали 1748 (в т. ч. 286 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

1.4. Останали висящи дела в края

В края на отчетния период останали висящи са 556 дела (*при 665 за 2014г. и 687 за 2013г.*). Това представлява 31,45% от всички разгледани дела и се дължи основно на постъплението за последните месеци и размяната на книжа по процедурите на ГПК, която по по-голямата част от делата не може да приключи в рамките на 1-2 месеца. Увеличеното постъпление в края на отчетен период винаги отчита не малък брой несвършени дела, поради което тази величина сама по себе си не е показател за работата на съдиите от това отделение, но е показател, който би имал значение при извършване на мониторинг на ГПК. Към показателите, водещи до извод за успешна или неуспешна работата следва да се прибави и човешкият ресурс- и през 2015 год., както и през 2014 год., броят на съдиите в отделението не само, че е по-малък от този в годините преди 2014 год., но е бил и непостоянен, като съдии са били командирани в Апелативен съд гр.Бургас, един се е пенсиониал, един съдия е ползвал отпуск по майчинство, двама са се върнали в края на годината-от майчинство и от

продължителен неплатен отпуск, включително и след работа в Регистратурата на ЕСПЧ. Горното, наложи преразпределение на дела, както чрез програмата за случайно разпределение, така и чрез заповед за поемане на графика и висящите дела на съдиите, които са били командировани или в продължителен отпуск, от съдиите, които в определен период след средата на годината са се върнали на работа. Въпреки трудностите – увеличен брой дела и преразпределяне на дела извън първоначалното разпределение, заварени на определен етап на разглеждане, налагащо детайлно запознаване със спора, но в кратък срок, все с цел осигуряване на адекватно и своевременно продължаване на съдопроизводствените действия, съдиите от това отделение успяха да се справят, като показател за това е именно останалия по-макъл брой висящи дела спрямо предходната година, при увеличение на броя делата за разглеждане, отново спрямо предходната година.

1.5. Свършени дела.

През годината са свършени общо 1212 дела, от които 1003 граждански и търговски дела и 209 частни граждански и търговски дела.

От свършените 395 **граждански дела, 60% са в тримесечния срок, (65 % през 2014г. и 65% през 2013г.),** а частните граждански дела – 35 на брой, са приключени **100% в 3-месечен срок.**

От свършените 782 **търговски дела, 63% са в тримесечния срок (70% за 2014г. и 75% през 2013).**

➤ Свършени граждански дела.

През 2015 г. са свършени 430 граждански и частни граждански дела или 63.2% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е **1:1,7.**

В 3-месечен срок са свършени 271 от гражданските дела или 63%.

С акт по съществуващото по делото са приключили 310 дела, а прекратени са били 120 дела.

➤ Свършени търговски дела.

През 2015 г. са свършени общо 782 търговски дела, от които 174 частни търговски дела или 71,9% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е **1:2,6.** В 3-месечен срок са свършени 489 дела или 63%.

С акт по съществуващото на делото са приключили 633 дела, а прекратени са били 149 дела.

Цифрите сочат намаляване броя на свършените в срок дела, както при гражданските, така и при търговските спорове спрямо предходните две години. Въпреки натрупания опит в процедирането по новите разпоредби на ГПК, забавянето е следствие на съчетаването на редица фактори – както обективни, така и субективни: задълбочаваща се фактическа и правна сложност на споровете, изразяваща се от една страна във въвеждането на многобройни факти и връзки между факти, като релевантни за взаимоотношенията на

страните, които следва да се установят и вземат предвид в съвкупност, като се премине и през нелеката процедура по оспорване на ангажирани доказателства-истинността на документи, свидетелски показания, заключения на вещи лица, а от друга страна- в отклонения от типичното развитие на исковото производство, изразяващи се вобективно или субективно съединение на многобройни претенции, обосновани често и с различни взаимноизключващи се факти с оглед използване на облекчението по чл.73,ал.2 и ал.3 от ГПК по отношение на дължимата държавна такса;смени, поради различни причини на съдиите, разглеждащи дела в това отделение,налагащо през годината не веднъж преразпределение на дела. От друга страна, настоящата законодателна уредба изисква максимално съсредоточаване на усилията на всички участници в гражданското съдопроизводство в първоинстанционната му фаза, а не само на съда, независимо, че е засилена служебната му роля в оказването на активно и ефективно съдействие на страните по излагане на позициите им и тяхното доказване. Следователно, оценяването на срочността на разглеждане на делата и приложението на принципа за разглеждане на делата в разумен срок, не следва да бъде извършвано самоцелно и изолирано като показател в рамките на всяка инстанция поотделно, изолирано от инстанционния контрол на първоинстанционното решение, а следва да се преценява с оглед момента на образуване на делото до влизане в сила на завършващия производството съдебен акт, включително и след преминаване през инстанционен контрол, при отдаване на преимуществено значение на нуждата от време за законосъобразно провеждане на производството в първата инстанция.Убедеността в справедливостта на всеки постановен съдебен акт се гради не само на осигуряването на публичност на процедурата,след преминаване през която се достига до него,на прозрачност на осъщественото правораздаване по конкретния спор,изразяваща се във възможността чрез създаване на лесно достъпни средства всеки да се запознае със съдържанието му,но и в изначалното му правилно разрешаване от първоинстанционния съд,чийто заключения по фактите и правни изводи са потвърдени в хода на инстанционния контрол.В тази връзка следва да се отбележи, че е време за извършване на сериозен мониторинг по приложението на новия ГПК, преосмисляне на приложимите принципи на граждански процес и сроковете за разумно правосъдие въз основа на него. Не е мястото в годишен доклад да се детайлизира този проблем, включително да се обсъди ролята на квалифицираната правна помощ за страните в този процес, но е тема за дебат в юридическите среди.

Продължава проявилата се от около две години тенденция да се разглеждат дела, по които едната или и двете страни са чуждестранни граждани или юридически лица, преимуществено от страни-членки на ЕС, Руската Федерация или бивши съветски републики , като процесът се развива при приложението на съответния международен акт- Конвенция, Договор за правна помощ или Регламент, които процедури, дори когато дават възможност за директна връзка между съдилищата без посредничеството на централни органи, неминуемо водят до удължаване на производството във времето. Общуването между страните членки на ЕС в областта на правораздаването по конкретните дела чрез приетите Регламенти е в повечето случаи бързо и удобно – възложените действия се изпълняват в рамките на 2-3 месеца,включително и в

случаите, в които се налага да се заплащат такси за връчване на съобщения и призовки, при което връзките между изпращащ и получаващ орган са многократни, но все още съществуват изключения, при които се налага многократно напомняне за срочно изпълнение. Не са така бързи резултатите от контактите с Руската Федерация, но при приложението на все още действащия договор за правна помощ, молбите за правна помощ от различен вид се изпълняват винаги по правило в срок не по-рано от шест месеца, което за българското правораздаване вече е изключително дълъг срок. При зачестили доказателствени искания по такъв вид дела – с трансграничен характер, за разпит на свидетели – чуждестранни граждани с местоживеене в чужбина, за приобщаване на документи от учреждения в чужбина, фазата по събиране на доказателства е обективно невъзможно да приключи в рамките на една година.

Похвално е, че опитите за протакане на делата поради заболяване на страни и пълномощници, включително и поради неподготвеност или липса на реални основания за провеждане на ефективна защита в преклузивните срокове, вече са спорадични.

1.6. Решени дела по същество. Прекратени.

През 2015г. с акт по съществуването на делото са свършени 943 първоинстанционни граждански и търговски дела (при 736 за миналата година и 763 за 2013г.). Искът е бил уважен изцяло по 601 дела, уважен частично – по 124 дела и отхвърлен изцяло – по 218 дела. Със спогодба са приключили 24 дела. Според вида (предмета) на спора анализът на свършените дела с акт по същество води до извода, че голям дял заемат делата по облигационни искове, в т.ч. от и срещу търговци, делата по чл.422 от ГПК, делата за непозволено увреждане. Те са и най-многобройния вид дела като постъпление.

При исковете по ТЗ (чл.70 и 74 ТЗ) и делата по несъстоятелност се отчитат повече приключени дела. Този резултат е следствие на стабилизираната от около две години съдебна практика с решения по чл.290 от ГПК на ВКС, която съдиите от отделението познават много добре и прилагат бързо и ефективно, независимо от разнообразието на конкретните случаи. Приключените през отчетната година дела по несъстоятелност бележат сезиорен ръст – общо 143 дела, от които 91 от предходни години и 52 от 2015г. Увеличението се дължи не само на предприетите служебно действия от страна на съдиите за завършване на производствата, но и на приетата в средата на 2015 год. промяна в методиката за отчитане на този вид дела, приета от ВСС. Старата статистическа методика отчиташе като приключени само делата по несъстоятелност с постановени решения по чл.710 от ТЗ, при което за неотчетени оставаха всички дела с постановени в първа фаза решения по чл.632 от ТЗ, с каквито преимуществено приключваха производствата през последните две-три години в района на действие на Бургаски окръжен съд. Поради горната причина, делата с постановени решения по чл.632 от ТЗ въпреки, че бяха отчитани като образувани, не бяха отчитани като свършени изобщо. Така, освенче в многофазното производство по несъстоятелност огромната част от дейността на съда за статистиката остана изобщо неотбелязана, множество свършени дела в действителност при тълкуването на разпоредбите на търговската

несъстоятелност, бяха отбелязвани като несвършени, което дава своето сериозно отражение върху сročността и натовареността на съдиите.

През 2015г. прекратени са били 245 граждански и търговски дела (без приключилите със спогодба дела). Основанията за прекратяване са следните :

- по чл.129- чл. 130 ГПК - 96 дела;
- чл. 118 и чл. 119 ГПК - 61 дела;
- чл. 122 ГПК – 4 дела
- по чл.126 ГПК – 11 дела
- по чл.230, ал. 2ГПК – 3 дела;
- чл. 231, ал. 1 ГПК – 11 дела
- чл. 232 ГПК – 35 дела;
- чл. 233 ГПК – 24 дела

На практика, отказ от правосъдие, поради необосновано прекратяване на дела не се наблюдава.

1.7.Инстанционен контрол

През годината са били обжалвани 194 граждански и 304 търговски дела.

През 2014г. 195 граждански и 262 търговски дела.

През 2013г. - 225 граждански и 287 търговски дела.

През 2015г. са върнати след въззивна проверка от Бургаския апелативен съд (без обжалване пред ВКС) 92 граждански дела и 87 търговски дела.

През 2015г. **по гражданските дела** решенията и определенията са били отменени в 14 случая и потвърдени в 77 (**съотношение 1:5,5**).

*За сравнение: През 2014г. по гражданските дела решенията и определенията са били отменени в 21 случая и потвърдени в 110 (**съотношение 1:5,24**). През 2013 г. по гражданските дела решенията и определенията са били отменени в 14 случая и потвърдени в 83 (**съотношение 1:5,93**).*

През годината по **касационно обжалване** са били проверени 54 граждански дела, като изцяло са потвърдени 11 дела, а изцяло отменени са били 2 дела съотношение отменени/потвърдени е **1:5,5** (за 2014г. - 1:3,71, а за 2013г. – 1:2,81).

Извън горната статистика остават делата, които са потвърдени в една част и отменени в друга част, включително и по обективни причини.

По търговските дела през 2015г. са били отменени 32 решения и определения, а 144 са потвърдени (**съотношение 1:4,50**).

За сравнение: През 2014г. са били отменени 26 решения и определения, а 113 са потвърдени (съотношение 1:4,34), през 2013г. са били отменени 35 решения и определения, а 148 са потвърдени (съотношение 1:4,23).

През годината по **касационно обжалване** са били проверени 73 търговски дела. Отменени изцяло в резултат на касационна проверка са актовете по 7 търговски дела. Потвърдени са изцяло 28 търговски дела. Съотношението отменени/потвърдени е **1:4,0**.

За сравнение: През 2014г. съотношението отменени/потвърдени е 1:4,6, а през 2013г. - съотношението отменени/потвърдени е 1:7.

Извън горната статистика остават делата, които са потвърдени в една част и отменени в друга част, включително и по обективни причини.

Горните данни обосновават **изводи за запазване и през 2014 год. на постигнатото и през 2013 год. високо качество на правораздавателната дейност**-по-малък брой обжалвани съдебни актове спрямо предходни години, съотношение отменени/потвърдени като цяло по-високо от това през 2014 год., включително и при проверените по касационно обжалване дела. Както вече бе отбелязано и по-горе, натрупаният опит в правоприлагането по приетия през 2008 год. ГПК дава своя положителен резултат. Отделянето на достатъчно време за предварително проучване на правните спорове, включително и в периода след приключване на предварителната размяна на книжа до провеждане на първото по делото заседание, предварителната подготовка на делото в закрито заседание по чл.140, респ. по чл.374 от ГПК, чрез изготвяне на проект за доклад и прецизна преценка на доказателствените искания, доведе до ефективно изясняване на фактите, до съсредоточаване на дейността по изследване само на релевантните за спора обстоятелства, по отношение на които фактическите твърдения на страните се разминават, до отклоняване на доказателствени искания, които са ненужни и водят единствено до загуба на процесуално време и усилия за събирането им, без да са в състояние да повлияят на извода, който вече може да се направи на базата на допуснатия доказателствен материал, и на оспорвания на вече събрани доказателства, които са общи, повърхностни и неаргументирани. От друга страна, активизирането на тълкувателната дейност на ВКС, както и на зачестилото постановяване на решения по чл.290 от ГПК, формиращи задължителна съдебна практика, подпомогнаха предвидимостта на правораздаването и еднаквото приложение на закона. Редки са случаите на събиране на доказателства от въззивната инстанция, поради допуснати процесуални нарушения от първоинстанционния съд, или на отмяна на акта на първоинстанционния съд, поради неправилна преценка на събраните от него доказателства. В значителна степен са намалели и нееднакво разрешаваните еднотипни казуси от различни състави, както на въззивната инстанция, така и на ВКС. Отговорността, с която всеки съдия от отделението се отнася към самостоятелното проучване на практиката по върнатите както от въззивно, така и от касационно обжалване дела-както на отменените, така и на потвърдените, доведе до значително уеднаквяване на правоприлагането от различните съдебни състави в отделението по идентични казуси, без да се налага предварително общо обсъждане от общо събрание на отделението.

Анализът на данните недвусмислено сочи, че по отношение резултатите от инстанционната проверка, работата на БОС по първоинстанционните търговски и частни търговски дела показва добро ниво.

Има две върнати за ново разглеждане дела, които понастоящем са приключени.

На следващо място, намалява чувствително абсолютният брой на отменените актове и процентното съотношение на отменените към обжалваните актове, и на отменените актове към общия брой дела за разглеждане. Тези резултати водят до извода, че бързината и сročността на осъществяването на правораздаване са понастоящем оптимални за постигане на прецизно, законосъобразно и справедливо решаване на възникналите спорове.

По повод анализа на причините за отмяна на актовете, е необходимо да се отбележи, че все още има случаи, когато съдебни актове се отменят поради представени несвоевременно, пред горната инстанция, доказателства, а в отделни случаи - и поради служебно назначаване от горната инстанция на експертизи за изясняване на отделни факти, по отношение на които са били необходими специални знания, при което се стига до различни крайни правни изводи.

По повод частните търговски дела за обезпечение на бъдещ иск се затвърди тенденцията по съвпадане на преценките на първоинстанционния окръжен съд и на въззивния апелативен съд относно наличието на предпоставките за допускане на обезпечение. Във все по-малко случаи, при едни и същи твърдени факти и при едни и същи доказателства, инстанциите достигат до противоположни изводи. Най-често позициите се разминават относно наличието или липсата на обезпечителна нужда за молителя и по-рядко - по повод вероятната основателност на бъдещия иск. Трайна е и практиката на съдиите от отделението при допускане на обезпечение да се изисква гаранция от молителя, като по този начин се ограничиха случаите на използване на обезпечителното производство за разрешаване на споровете чрез създаване на неудобства и ограничения на насрещната страна. Въпреки, че остава необходимостта от обобщаване на практиката и сближаване на вижданията, може да се каже, че броят на отменените дела от този вид продължава чувствително да намалява. Преустановена е и практиката по подаване едновременно или последователно в сравнително кратък период от време на едни и същи искания за допускане на едни и същи обезпечителни мерки, на едни и същи основания между едни и същи страни по едни и същи искове. Окръжен съд - Бургас е изработил механизъм за недопускане на подобни случаи, за което следят и съдебните деловодители.

1.8. Фирмени дела

От 2008г., поради влизането в сила на Закона за търговския регистър, окръжните съдилища преустановиха дейността по водене на търговския регистър (вписване на новорегистрирани търговци и промени в обстоятелства, подлежащи на вписване), а от 01.01.2012 год. и дейността по издаване на удостоверения за пререгистрация, освен в изрично предвидените от закона случаи.

През годината са били първоначално регистрирани 93 сдружения с нестопанска цел (през 2014г. – 89, а през 2013г. – 94), 7 фондации (през 2014г. – 11, през 2013г. – 6). Вписани са били промени в обстоятелствата по отношение на 113 сдружения с нестопанска цел (през 2014г. – 162 и през 2013г. – 188) и 4 фондации (през 2014г. – 7 и през 2013г. – 3). По общо 33 дела е постановен отказ, 14- са останали неприключени в края на периода поради това, че са оставени за изправяне на нередовности.

През 2015г. един съдия от Първо гражданско отделение се е произнесъл средно по 25,3 заявления за първоначална регистрация и за вписване на промени за юридически лица, които не са търговци. За сравнение: През 2014г. – по 29,6 , а през 2013г. – по 34.7.

Извън горното е дейността по проверка на удостоверенията за актуално състояние на сдруженията с нестопанска цел.

1.9.Натовареност на съдиите от I-во гражданско и търговско отделение

Средната натовареност на съдиите от това отделение за 2015г. по отношение на общия брой дела за разглеждане- 1768 е 12,27 месечно.

Натовареността по отношение свършените дела -1212 възлиза на 8,41 дела, а в действителност – 9,58 дела месечно. Един съдия е свършил средно 101 дела през годината.

За сравнение: През 2014г. средната натовареност на съдиите за 2014г. по отношение на общия брой дела за разглеждане 1674 е 12,68 месечно. Натовареността по отношение свършените дела -1008 възлиза на 7,63 дела, а в действителност – 8,59 дела месечно. Един съдия е свършил средно 92 дела през годината.

През 2013г., средната натовареност на съдиите от Първо гражданско и търговско отделение по отношение общия брой дела за разглеждане 1673 бр. е била 11,62 дела месечно, а действителната натовареност - 14,25 дела месечно. Един съдия в отделението е разгледал средно 139,42 дела през годината.

Разпределението на делата се извършва от зам. председателя, ръководещ Първо гражданско и търговско отделение съдия Антоанета Андонова-Парашкевова. Въпреки,че от м. октомври 2015 год. бе въведена нова програма за случайно разпределение на делата,с нея не се постигна пропорционално разпределение на тежестта на делата.Разпределени са сравнително равномерно между съдиите, като следва да се подчертае, че в това отделение няма съдия, който да е възразил за неравномерност, защото всички са съдии с опит и с осъзнавана отговорност за дейността си и важността й- всички са работили и по времето, когато делата са се разпределяли ръчно от председателя, всички са влизали извънредно в заседания при необходимост, за всички правосъдието е над личния комфорт.

Делата по несъстоятелност също се разпределят чрез програмата за случайно разпределение и се обработват в самостоятелен деловоден модул. Фирмените дела се разглеждат от дежурен съдия. Дежурството се извършва по предварително изготвен и одобрен график за шестмесечие и се обработват в самостоятелна за Окръжен съд- Бургас деловодна програма.

След влизане в сила на новия ГПК, дейността на съда по първоинстанционното гражданско и търговско правосъдие се увеличи драстично. В тази връзка са предприети действия от административното ръководство, като стремежът е да бъде увеличен броят и на съдиите, и на администрацията в това отделение. На практика обаче, вместо увеличение, броят съдии по обективни причини намаля и се задържа променлив, както и през предходната 2104 год. , което създаде затруднения. Създаденото в средата на 2014 год. самостоятелно деловодство за делата по несъстоятелност продължи успешната си работа и през 2015 год.,като доказва удачността на идеята за специализирано администриране на делата по видове-възможност за по-добро организиране на работата на администрацията по движението на делата и обслужване на гражданите, по-добър синхрон между съдебна администрация и съдиите по отделните видове дела. В края на 2015г. се извърши подготовка и за функционирането на самостоятелно гражданско отделение, което към настоящия момент вече работи. Тази стъпка се предприе с оглед качеството по администриране на делата, свързано с познанията и приложението на онази част от процеса-граждански, респ. търговски, която се изпълнява от съдебните служители, които са без юридическо образование по правило.

Преосмислена бе дейността на съдебните помощници. Въведената от около две години форма на организация на администрирането на делата с тяхна помощ, бе разширена. На съдебните помощници се възложи повече работа по правни въпроси. Назначените съдебни помощници разполагат със сериозна правна подготовка, която бе преценено, че следва да бъде използвана по-пълноценно, особено в преобладаващата част от споровете с фактическа и правна сложност. Необходимостта от време за издирване, осмисляне и обобщаване на съдебна практика, особено от вида на задължителната по конкретни дела, за осигуряване на еднакво правоприлагане по идентични спорове в контекста на принципа за разглеждане и решаване на делата в разумен срок, наложи възлагането на тази дейност именно на помощниците. Чрез създадените месечни графици за работа на съдебните помощници, всеки съдия получи възможността за помощ от съдебен помощник, съобразно своите собствени преценки за начина, етапа и формата, по които те биха могли да му бъдат най-полезни. Оказа се, че трудът на съдебните помощници е изключително ефективен по отношение на събирането и проучването на съдебна практика, вкл. на ЕСПЧ, издирване на теоритични постановки по различните въпроси, както и подготвянето на проекто-актове. Броят на съдебните помощници обаче е крайно недостатъчен, поради което постигането на ефективно намаляване на натовареността при всеки съдия поотделно е далеч от оптималното.

1.10.Изводи. Проблеми.

През 2015 год. затруднение създадоха едновременно висящите в съда дела по отменения ЗОПДИППД и по новия ЗОПДНПИ.Новият ЗОПДНПИ е с неprecизна редакция, която създава изключително сериозни проблеми за извличане по тълкувателен път на предпоставките за допустимост на производството по него, на материалните предпоставки за възникване на

правото на държавата на отнемане на имущество и на характера на самото право и начина на упражняването му. Тези дела се отличават с изключителна фактическа сложност, поради представянето на огромен обем писмени доказателства и поради необходимостта от извършване на различни сложни експертизи, тъй като предмет на делото е обследване имуществото на физическо лице, на негови роднини и свързани с него юридически лица и промените в него в продължителен период от време. Различни са и материалните предпоставки, при които възниква и се упражнява правото на държавата на отнемане на имущество, различен е и видът на самия иск. Сравненията обаче, водят до неприятен извод: въпреки недостатъчната и противоречива по някои въпроси съдебна практика, основната част от приетите от съдилищата разрешения по отменения закон, даващи реална възможност за постигане на целите му, бяха кардинално законодателно променени в новия закон. Непрецизните формулировки в сега действащия закон създават изключителни затруднения в търсенето и намирането на философията му при поставяне като отправна точка на европейските стандарти за права на човека.

През 2015 год. броят дела, образувани по иски по чл.422 от ГПК, с ищци банки, бележи спад. Особено полезно се оказва приетото тълкувателно решение по въпросите на заповедното производство. То не само въведе усещане за справедливост, като изключи приложимостта на т.нар. автоматична предсрочна изискуемост по банкови кредити по „подразбиране“- ако такава е уговорена в договора за кредит, банките не смятаха за нужно преди да предприемат действия по съдебно реализиране на правата си по облекчения ред на заповедното производство, поне да уведомят длъжниците си за тези свои намерения, независимо от множеството обезпечения-реални и лични, с които разполагат и, които няма как да бъдат засегнати, но и реално намали броя на висящите изпълнителни производства върху имущества на физически лица и търговски предприятия. По този начин се постигнаха няколко ефекта: акцентира се върху необходимостта страните да спазват принципа за добросъвестност при упражняване на правата си, дори когато те произтичат от обвързващ ги със силата на закон договор; разрешаването на проблема с неизпълнението на договорни задължения не преминава само, единствено и пряко през съдебно, а след това и изпълнително производство-т.е. през правните средства за защита и санкция, а преди това е добре да се потърси диалог, да се проведат преговори, да се потърсят разрешения на плоскостта на взаимните отстъпки чрез предоговаряне на част от условията по действащите договори, което ще бъде полезно и за двете страни, създавайки възможност за постепенно преодоляване на затрудненията на длъжника и по-голяма сигурност за възвръщане в близък до пълния размер на предоставените от банките парични средства в бъдеще. Делата по чл.422 от ГПК с ищци банки са показателни и за състоянието на икономиката в страната. И тук е мястото да посочим, че медиацията като извънсъдебен способ за решаване на спорове, би могла да бъде успешна, ако законодателят реши да обърне сериозно внимание на ефекта от нея и я направи задължителна по някои видове спорове.

Продължава да е сериозен ръстът на делата по иски по чл.135 от ЗЗД, чиято основна цел е да се обезпечи ефективността на бъдещо или висящо изпълнително производство за събиране на вземания, респ. бъдещо или висящо

исково производство по чл.19,ал.3 от ЗЗД за придобиване на собственост върху недвижим имот. Предпоставките за реализиране на това право от страна на кредитор са почти безспорни вече в съдебната практика,включително и след приетото през 2014 год. тълкувателно решение, като най-често изложените фактически обстоятелства, сочат на хипотезата на ал.1 на чл.135 от ЗЗД, а в много редки случаи-тази на ал.3 на чл.135 от ЗЗД.

Отчетлив дял от отбразуваните дела през годината заемат искове по чл.19,ал.3 от ЗЗД с ответник-продавач търговско дружество в несъстоятелност и по отношение на възникнали след осъществено строителство обекти на право на собственост.Въпреки,че на пръв поглед изглежда,че тези искове представляват средство за намаляване на масата на несъстоятелността не по установения в специалното производство ред,това на практика е справедливия начин, както за защита на купувачите по договори със смесен характер-предварителни договори за покупко-продажба и строителство на недвижимими имоти,така и на останалите кредитори на длъжника в несъстоятелност.В преобладаващия брой случаи, окончателното плащане на част от цената от бъдещите купувачи е уговорено да се извърши при прехвърляне на собствеността,поради което искът по чл.19,ал.3 от ЗЗД не само удовлетворява правния интерес на купувача-срещу платено придобива обект, но и е начин за постъпване на парични средства за разпределение между кредиторите на несъстоятелността.

И през 2015 год. бяха образувани дела по Регламент № 1896 от 2006 год.-европейска заповед за плащане, както и по Регламенти № 805/2004 год., №44/ и № 2201/2003 год. -дела за признаване и допускане изпълнение на решения и актове, издадени в други страни членки на Европейския съюз,дела за събиране на доказателства.Техният брой обаче е твърде незначителен в сравнение с предходни години. Делата по тези регламенти имат трансграничен характер и са съпроводени с дейности по осъществяване на преводи и по връчване на съдебни книжа в чужбина, което изисква повече технологично време от обичайното и не позволява приключването на производствата в рамките на дни. Практиката на първоинстанционните съдии по приложението на тези регламенти, вече е единна и трайно установена, а и съдебните служители се справят бързо с подготовката на документите за връчване, което реално води до намаляване на периода от време на висящността им. Следва да се отбележи и обстоятелството,че в редица случаи ответниците по заявления по Регламент № 1896 от 2006 год.(европейска заповед за плащане) своевременно подават възражение, което при изразено желание от молителя, води до служебно образуване на исково производство за разрешаване по същество на спора за дължимостта на вземанията, за които е приложен регламента. Тук е спорен въпросът за това, какво следва да се има предвид под разглеждане на делото по „общия ред“, което Регламентът използва- дали следва да се направи аналогия със заповедното производство в ГПК, като се приеме, че искът за установяване на вземането е установителен, или следва да се приеме, че искът е обикновен осъдителен и независим от проведеното преди това заповедно производство. Другият спорен момент е кой е съдебният акт, който удостоверява право за принудително изпълнение и разрешава то да бъде упражнено, като задължава и овластява изпълнителния орган да пристъпи по молба на кредитора към принудително изпълнение на притезанието, при липса на възражение и издадена декларация за изпълняемост-

изпълнителен лист по чл.404 от ГПК или европейската заповед за плащане, придружена от декларация за изпълнимост; от значение ли е при разрешаването на този въпрос в коя държава кредиторът ще пристъпи към изпълнение; има ли ограничение във вида и броя на горните актове, които могат да бъдат издавани по едно и също дело при положение, че кредиторът желае да изпълнява както в България, така и в чужбина при това в повече от една страна-член на Европейския съюз.

Новообразувани през 2015 год. са 62 дела по несъстоятелност, а несвършени от предходни години са 113 броя. В броя заварени несвършени дела се включват както тези, които са били спрени през предходни години с решение по чл.632 от ТЗ за период от една година, така и тези, които са били възобновени, поради заявено искане разглеждането им да продължи, тъй като са предплатени разноски, или е открито ново имущество. Нарасна броят възобновени производства по несъстоятелност след предплащане на разноски, както и броя на предявените отменителни иски за попълване масата на несъстоятелността. Горното показва от една страна промяна в мисленето на кредиторите-стремеж да бъдат използвани всички средства, предоставени от законодателя в производството по несъстоятелност за удовлетворяване, дори и с цената на допълнителни разноски, от друга- удачността на част от приетите през 2013 год. промени в ТЗ, изразяващи се във въвеждане на мерки за ускоряване попълването на масата на несъстоятелността чрез съединяване на отменителните иски с обусловените от тях иски. През годината няма дела, по които да е предложен план за оздравяване. Нарастналият брой възобновени дела по несъстоятелност повиши натовареността на съдиите от отделението, която обаче не намира адекватно отражение в статистическите отчети. Дейността по контрол върху производството по несъстоятелност, включително и чрез постановяване на актове, които въпреки, че нямат нито стабилостта, нито последиците на постановени актове в исково производство, са резултат на близки до исковото, спорни, състезателни производства, в същността си представлява предоставяна специфична за производството по несъстоятелност защита на права на множество правни субекти едновременно, без обаче правата и фактите да са общи. Освен изключителната си трудоемкост, поставяните в тези производства въпроси са многообразни и касаят материя от различни правни клонове. Намаления до минимум инстанционен контрол върху актовете, чиято цел е постигане на бързина, както и липсата на достатъчно пълни и качествени теоретични разработки, изискват време и усилия за намиране на най-справедливите и съответстващи на закона, включително и оперативни, решения.

На фона на част от изложените проблеми и реалната натовареност, работата на съдиите от Първо гражданско и търговско отделение следва да бъде определена като много добра. Именно усилията и резултатите от това отделение дават и основание да поставим на дневен ред пред институциите, държащи сметка по въпроса за развитие на процеса в разумен срок според европейските стандарти и гаранции, въпросът с „разумния срок“ за разглеждане и решаване на граждански и търговски дела в тримесечен срок, за който липсва обосноваване в закон или друг акт и, който срок съществува негласно и се отчита от преди влизане в сила на новия ГПК. Гаранцията за право на процес в разумен срок според §6,1 от ЕКПЧ започва да се прилага от образуване на

съдебното производство (понякога и от по-рано) и продължава да се прилага, докато делото бъде решено окончателно. Разумността на срока на дадено производство зависи от конкретните обстоятелства. Според практиката на ЕСПЧ няма абсолютен срок, но има фактори, които винаги се взимат под внимание-сложността на случая, поведението на ищеца/жалбоподателя и поведението на съда. Съобразяването на тези фактори, накратко посочени, разгледани на плоскостта и анализа на законодателното решение за движението на гражданския процес в България(ГПК),вероятно ще даде отговор на въпроса има ли забавяне и разумно ли е то по всяко конкретно дело и на определена група дела като цяло, а той ще послужи за оценка на адекватността на приетия 3-месечен срок за свършване на делата от образуването им. В този смисъл и поради отговорността, която носим за срочно и качествено приключване на делата в разумен срок, апелираме към мониторинг на ГПК и установяване на бързината, необходима за правилното правораздаване. А по пътя на оценката и анализа от приложението на новия ГПК, би следвало да се разрешат и въпросите, които също продължаваме да отчитаме като спъващи бързото и качествено приключване на делата, като например недостатъчния брой компетентни вещи лица, неизползване на съвременните технологии, които биха решили въпросът с тях, тромавото призоваване, използването на огромен човешки и финансов ресурс по елементарни производства, незадължителност на извънсъдебните способности за решаване на някои видове спорове, липсата на чувство за отговорност у страните и процесуалните им представители за хода на процеса, липсата на възможност за бързо решаване на дела без фактическа и правна сложност чрез постановяване на незабавни решения, без дълги и безсмислени мотиви и др.подобни.

2. ВЪЗЗИВНО ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

Във въззивно гражданско отделение работят 15 съдии, единият от които командирован от БРС – Пламена Върбанова . Съдиите в отделението са разпределени в 6 постоянни въззивни състави. Председатели на съставите са: с. Мариана Карастанчева (Маринова), с. Росица Темелкова, с. Росен Парашкевов, с. Кирил Градев, с. Албена Зъбова и с. Вяра Камбурова. Във въззивните състави участват и младши съдии. През цялата година са работили 2 младши съдии, като им се разпределяха за разглеждане въззивни граждански дела и частни граждански дела при съответния процент натовареност, съобразно заповедите на административния ръководител.

Съдебен помощник към отделението е Росица Пенчева.

Отделението се ръководи от заместник- председателя Росица Темелкова.

2.1.Постъпление на дела във въззивна инстанция

Начало и край на 2015г. : Към 01.01.2015 год. са останали несвършени от предходната година общо 228 бр. въззивни дела, от които 198 въззивни граждански и 30 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 192 бр. въззивни граждански и 41 бр. частни граждански дела, което навежда на извода за стабилност на показателите срочност и ефективност на съставите и почти изцяло приключване на постъпилите през годината дела в рамките на календарната година. Този извод следва от анализа на отделните показатели и от сравнението с предходни години.

За сравнение: През 2014г. са останали несвършени от предходната година общо 229 бр. въззивни дела, от които 178 въззивни граждански и 51 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 198 бр. въззивни граждански и 30 бр. частни граждански дела През 2013г. са останали несвършени от предходната година общо 241 бр. въззивни дела, от които 180 въззивни граждански и 61 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 178 бр. въззивни граждански и 51 бр. частни граждански дела.

През 2015 година са образувани 1118 бр. въззивни граждански дела и 627 частни граждански дела, или общо **1745 дела**.

През 2014 година са образувани 1238 бр. въззивни граждански дела и 663 частни граждански дела, или общо **1901 дела**.

През 2013г. постъпилите дела са **1979 бр.**, от тях 1116 ВГД и 863 ЧГД, през 2012г. са били **1877 бр.** – 895 бр. и 982 ЧГД.

По принцип, постъплението на делата е функция на общественно-икономическите условия на живот и материално състояние на гражданите. Но на фона на образуваните дела в предходните години, следва да се отчете намаляване на товареността на съдиите и това следва да води до подобряване качеството на правораздаването.

2.2. Разгледани и отложени дела

Общо разгледаните през 2015г. са 1978 дела- 1320 въззивни граждански и 658 частни граждански дела. От всички разгледани дела **в тримесечен срок са приключили 82%** от въззивните граждански дела (86% през 2014г. и 83% през 2013г.) и **100 % от частните граждански дела** (през 2014г и 2013г.-също 100%). Тези показатели също показват стабилност в годините, което е изключително добър атестат за работата на отделението, тъй като в посочения срок се включва и времето до предаването на делото с постановен съдебен акт.

През годината са били насрочени общо 1189 въззивни граждански дела и около 22,7% са били отлагани (242 бр. дела) .

Насрочени дела			Отложени дела		
2015	2014г.	2013г.	2015	2014г.	2013г.
1168	1189	1108	265	242	254

Броят на отлаганите дела може да се оцени като незначителен в сравнение с постъпилите и разгледаните. Отлагането на въззивните граждански дела определено не може да се разглежда като недостатък на дейността на съда, още повече, че към момента на изготвяне на настоящия доклад, делата от минали години са едва 4. Почти всички въззивни граждански дела приключват в едно съдебно заседание. Продължава практиката в отделението, при отсъствие на докладчика по делото поради отпуск по болест или друга причина, то да не се отлага, а отсъстващият бива веднага заместен от друг съдия, избран на случаен принцип. По този начин се запазиха високите показатели на отделението по отношение на приключването на делата в тримесечен срок, а също се запази и относително ниския брой отложени дела. С оглед разпоредбите на ГПК от 2008 година и предвидената процесуална преклузия за въвеждане на нови факти и ангажиране на нови доказателства във въззивната инстанция, исканията за такива доказателства не са чести. Дори да има такива искания във въззивната жалба, съставите

във въззивно отделение ги разглеждат в закрито заседание и се произнасят по тяхната основателност, като по този начин се постига разглеждане и приключване на делата в едно съдебно заседание. В този ред на мисли, следва да се отбележи, че има случаи, в които страните правят искания за събиране на нови доказателства пред въззивната инстанция, като се позовават на процесуални нарушения на първата инстанция, свързани с непълен или неточен доклад-чл.266,ал.3 ГПК. Може да се каже, че когато страните искат събиране на нови доказателства пред въззивната инстанция, те изключително рядко се позовават на разпоредбата на чл.266 ,ал.2 ГПК –новооткрити или нововъзникнали обстоятелства и доказателства. Следва да се отбележи отново, че в докладите на районните съдии продължава често да се посочва само общата фраза относно доказателствената тежест, че всяка страна следва да докаже фактите, на които основава исканията си, което не е достатъчно конкретно и не може да се приеме, че по този начин районният съд е изпълнил задълженията си по чл.146 ГПК. Разбира се, не винаги оплакванията във връзка с доклада са основателни, но има констатирани немалък брой случаи, при които той е формално изготвен от районния съд и се налага събиране на нови доказателства от втората инстанция, във връзка с липсата или непълните указания за доказателствената тежест. Друга причина, която става повод за по-продължително разглеждане на делата във въззивната инстанция е констатирана едва на този етап на производството нередовност на исковата молба. В рамките на своите компетенции, съобразно ТР №1 от 09.12.2013г по тълк.д.№ 1/2013г на ОСГТК, въззивната инстанция, при констатирана нередовност на исковата молба, следва да проведе производство по чл.129,ал.2 ГПК и да даде указания за отстраняването ѝ. Това съответно води до по-значително забавяне, още повече, че след като ищецът отстрани нередовността, следва да се даде възможност и на ответника да вземе становище. Независимо от горното, като цяло, неотклонно дисциплинираното движение на въззивните граждански дела- спазени процесуални срокове за образуване на делата, разпределение и насрочване, постановяване на определения по чл.267 ГПК и приключване в законоустановените срокове, сочат за повишена ефективност на съдебното заседание. Те сочат обаче и за документирана старателна подготовка на съдиите по делата все в полза на доброто правосъдие, въпреки голямото допълнително натоварване. Въпреки това, следва да се отбележи, че през 2015г. е налице отново увеличение на броя на делата, по които е отменен ходът по същество на делото и то е внесено в открито заседание -32 броя, в сравнение с 2014г-10 броя дела. В дух на самокритичност се налага да обърнем отново внимание на въпроса с предварителното проучване на делата при изготвяне на доклада по въззивната жалба, така че да не се налага впоследствие да се стига до отмяна на хода по същество и внасяне на делото в открито заседание. В тази насока бяха и основните препоръки към отделението в Доклада на ИВСС, изготвен при последната ревизия на съда през 2013г.

След извършен анализ на висящите и неприключили дела, образувани преди 2015г, в отделението се констатира наличие на 4 такива дела. Две от тях са спрени –гр.д.№541/2009г и гр.д.№ 1935/2013г. Гр.д.№1025/2012г е за делба, втора фаза и е отлагано многократно за събиране на доказателства – главно експертизи, по молба на вещи лица, поради замяна на едно вещо лице с друго и поради нередовно призоваване на страни. Гр.д.№2059/2014г е приключило на 17.07.2015г. и е с постановен съдебен акт към настоящия момент.

Натовареността на въззивните граждански съдии спрямо постъпили въззивни граждански дела по щат е 9,09, а действителната натовареност- 9,52.

За сравнение :През 2014г. по щат - 9,32, а действителната натовареност - 10,25. През 2013 - по щат 11,01 и действителна натовареност - 11,99.

Следва да се обърне внимание на факта, че постановените в закрито заседание актове са в пъти повече от крайните такива- общо 2659 постановени в закрити заседания актове, които не намират отражение в никоя статистика.

Съпоставката на средната натовареност при постъпилите и свършените дела показва, че съдиите са работили при добра интензивност и бързина като цяло.

2.3.Свършени въззивни граждански дела

От общо разгледаните 1320 бр. въззивни граждански дела, свършени са 1128, като от тях 922 бр. в тримесечен срок – т.е. **82%** от общия брой свършени дела. В тримесечния срок се включва и времето от свършване на делото до предаването му в канцеларията на съда с постановен съдебен акт, съгласно указанието на ВСС по изготвяне на статистическите справки. Следва да се отбележи, че съдиите, които забавят постановяване на актовете си над един месец, са изключение.

През отчетната година, от свършените 1128 въззивни граждански дела, 1000 бр. са решени по същество – от тях по 169 дела решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 135 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 31 бр. дела решението е било обезсилено и 128 дела са били прекратени. В останалия случай, по 665 решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

За сравнение : През 2014г. от свършените 1218 въззивни граждански дела, 1080 бр. са решени по същество – от тях по 161 дела решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 186 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 20 бр. дела решението е било обезсилено и 138 дела са били прекратени. В останалия случай, по 713 решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

През 2013г., от свършените 1118 въззивни граждански дела, 990 бр. са решени по същество – от тях по 212 дела решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 130 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 23 дела решението е било обезсилено и 128 дела са били прекратени. По 625 дела решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени. През 2012г. от свършените 906 въззивни граждански дела, 809 бр. са решени по същество – от тях по 187 дела решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 69 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 20 дела решението е било обезсилено и 97 дела са били прекратени. В останалия случай, по 533 решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

Причините за отменените съдебни актове на първостепенните съдилища са различни. Те могат да се обособят в следните групи :

- неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон;
- съществени процесуални нарушения;
- необоснованост.

Броят на постъпилите **частни граждански дела** – **627**(663 за 2014г. и 866 за 2013г.) е намалял в сравнение с предходните години. По-голямата част от частните граждански дела са образувани по жалби против разпореждания в заповедното производство, жалби против определенията за спиране и прекратяване на делото и други процесуални въпроси. Макар, с редки изключения, разглеждането на частните граждански дела да става в закрито заседание, проучването и произнасянето им изисква задълбоченост и работата по тях не може да се прецени като по- лека или

изискваща по- малко време от съдията.С постановяване на ТР № 4/18.06.2014г по т.д.№4/2013г на ОСГТК на ВКС относно заповедното производство, работата на съдиите в отделението по разрешаване на тези спорове безспорно бе много облекчена. Друга голяма група частни граждански дела са свързани с разрешаване на споровете по присъждане на разноски. Принципно може да се обобщи, че приетите в годините тълкувателни решения на ВКС, не само това за заповедното производство, но и това за обезпечителното производство и разноските, доведоха до намаляване на отменените определения по частните граждански дела и това безспорно се дължи на уеднаквяване на практиката на съдилищата по тези проблеми.

Все още не са малко случаите, при които въззивният съд достига до правни изводи, различни от тези на първоинстанционния съдия по отношение законосъобразността на обжалваните определения, предмет на разглеждане в частните производства. Би било полезно да се продължи практиката по периодични съвместни обсъждания на постановените тълкувателни решения, като по този начин съдиите ще преодолеят неяснотите по приложение на задължителната практика на касационната инстанция.

Средната натовареност на съдиите от въззивно гражданско отделение по отношение общия брой дела за разглеждане по щат е 10,30 (10,44- за 2014г. и 12,35-за 2013г.), а действителната натовареност е 10,78 дела месечно (при 11,49- за 2014г. и 13,45- за 2013г. Или, един съдия в отделението е разгледал средно 123,6 дела през годината,при 125,3 -за 2014г. и 139 дела- за 2013г.

Средната натовареност на съдия от това отделение на месец спрямо свършените дела е 9,52 дела (при 10.25 за 2014г.и 2013г. - 12.07дела) .Или, решил е по 109,06 дела (при 11,8 за предходната и 124,6 за 2013г.).

Три са входираните молби за определяне срок при бавност по дела, гледани от съдиите във въззивно гражданско отделение - ВГД 1591/2014, ВГД 1489/2014 и ЧГД 134/2014. Молбите са оставени без уважение от Бургаския апелативен съд.

2.4. Резултати от касационната проверка

От всички свършени през годината дела, обжалвани са били 339 въззивни граждански дела и 97 частни граждански дела.

Резултатите от касационната проверка са, както следва:

Обжалван съдебен акт 2015г.	Брой върнати след обжалване дела	Резултати от касационната проверка /върнати дела до 31.12.15г./	
		Отменени изменени	потвърдени
Решения	220	40	180
Определения	130	21	109

Забележка :Броят на делата, върнати от ВКС след касационна проверка обхваща и дела, разгледани в предходна година, но върнати през2015г., и не представят само резултатите по постановените през 2015г. съдебни актове.В определенията са включени и тези, които не са завършващи производството, а са постановени в хода на делото и са обжалвани от страните.

Анализът на отменените и потвърдени от по-горната инстанция съдебни актове **сочи 83% напълно одобрена правораздавателна дейност на**

отделението, като в това отношение тенденцията е за стабилност на показателя, сравнен със същия за предходната година. Следва да се подчертае, че макар материалният интерес по някои от делата, разглеждани от въззивните съдии, като абсолютна величина да не е толкова висок, те в големия процент от случаи са усложнени от фактическа и правна страна. В този ред на мисли следва да се посочи, че през изминалата година усилената тълкувателна дейност на касационната инстанция допринесе за уеднаквяване на практиката и безспорно улесни работата на съдиите. Особен интерес представляват тези дела, актовете по които са допуснати до касационно обжалване и е постановено решение по реда на чл.290 ГПК. В рамките на 2015г., от ВКС са били допуснати до касационно обжалване общо 42 дела/ тук се включват и дела от предходни години, като те са се върнали с решение от ВКС през 2015г/. От тях съдебните актове по 4 броя въззивни граждански дела са били потвърдени от касационната инстанция, по 35 броя дела са били отменени или изменени. По 3 броя дела, решенията са обезсилени по причина: произнасяне по нередовна искова молба, произнасяне по непредявен иск и предявен иск след изтичане на преклузивния срок по чл.30 СК/отм/. В сравнение с 2014г. е увеличен броят както на делата, решенията по които са отменени - 35 дела (33 – 2014г, 40 дела през 2013г. и 43 през 2012г), така и на обезсилените решения -3 дела(2 дела през 2014г,4 за 2013г. и 5 дела през 2012г.). Няма прогласени за нищожни съдебни актове. Разбира се, стремежът на съдиите в отделението е пълна липса на обезсилени актове и свеждане до минимум на отменените съдебни актове, особено по причина противоречие със задължителната практика на ВКС и неправилно приложение на материалния закон. Във връзка с последната хипотеза, обаче, наличието на противоречива съдебната практика на касационната инстанция в решения по чл.290ГПК, води след себе си постановяване на противоречиви решения и на долните съдебни инстанции. Проблем в някои случаи е и огромният брой актове на касационната инстанция- задължителна практика, което нормално затруднява запознаването и съобразяването с нея при постановяване на актовете от съдията.

Броят на делата, по които решението е отменено или изменено е нищожен в сравнение с преценената като законосъобразна дейност на съда. И през 2015 година по по-големия брой въззивни граждански дела ВКС не е допуснал касационно обжалване. В повечето случаи, касационната инстанция е посочила като причина за недопускане на обжалване липсата на формулиран материално правен или процесуално правен въпрос, за който е приложима една от хипотезите на чл.280 ГПК - т.1, 2 или 3. В други случаи, ВКС изрично е отбелязал, че въззивната инстанция е решила спора в съответствие с практиката и следователно не са налице основания за допускане на обжалването.

В отделението и през изминалата 2015 година продължи традицията за **общо обсъждане** от всички съдии на възникнали проблеми по правоприлагането и на резултатите от инстанционния контрол. Целта на тези събирания е преодоляване на грешките по приложението на закона и запознаване с новостите в практиката на ВКС и БАС по актуални проблеми. Поради големия брой дела, касаещи едностранна корекция на сметки на потребители на ел.енергия от страна на EVN, независимо дали става дума за производства по чл.422 ГПК, с ищец електроразпределителното дружество или отрицателен установителен иск от потребител, проблемът се свежда до това, дали след приемане на ПИККЕ през м.ноември 2013г, за дружеството е налице законова възможност за такава едностранна корекция в случай, че периодът на корекция е след датата на приемане на тези правила. Съдиите от БОС приеха, че независимо от приемането на този

подзаконов нормативен акт, практиката, че дружеството не може едностранно да коригира сметки за минал период следва да се запази, при липса на доказано виновно поведение на потребителя. Разгледан беше въпросът за вдигане на наложени възбрани от ЧСИ, след проведена публична продажба, като повод бе обжалван отказ на съдебен изпълнител да вдигне наложена възбрана по изпълнителното дело, след като имотът е продаден от друг ЧСИ по друго изпълнително дело. Взе се решение, до приемане на тълкувателно решение на ВКС по този въпрос, наложените възбрани да се вдигат след проведена продажба на имота. От съдиите във въззивно отделение бе обсъден и въпросът кои са актовете /определения/ на втората инстанция, които подлежат на обжалване пред Апелативния съд, след изменение на ГПК с ДВ бр.50 от 03.07.2015г. Във всички описани случаи става дума за множество идентични дела, произнасянето по които следва да бъде еднакво. Постоянен е стремежът на съдиите във въззивно отделение да се избягва постановяване на противоречиви актове на отделните състави по еднотипни казуси, защото именно различните решения по такива дела създават съмнения в обществото за наличие на корупционни практики. Преодоляването на тази ситуация е възможно основно с приемането на тълкувателни решения по спорните въпроси от Общото събрание на гражданската колегия и на гражданската и търговската колегии на ВКС. Продължи традицията на Апелативен съд-Бургас за обобщаване на практиката на съдилищата от Бургаския апелативен район по конкретни теми. През 2015 година темата бе „Проблеми при определяне, събиране и освобождаване от държавни такси. Практика и проблеми във връзка с производства по чл.95 от ГПК /правна помощ/“, становище по която от името на Окръжен съд- Бургас подготви с.Михов.

2.5. Изводи. Проблеми във въззивното гражданско отделение

В изпълнение на задължението по чл.124 от Конституцията на РБ и чл.124, ал.1 от ЗСВ- да осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища, Върховният касационен съд прие няколко тълкувателни решения през изминалата година, които касаят проблемите по КТ, ГПК, ЗОДОВ и др. През 2015г., в резултат на усилената тълкувателната дейност на касационната инстанция, се приеха няколко изключително важни за работата на съдиите в отделението тълкувателни решения на ОСГК и ОСГТК. Едно от тях касае изпълнителното производство и, с оглед на големия брой жалби против действия на съдебни изпълнители, е много важно за дейността на съдиите в отделението и внесе яснота по въпроси, по които досега имаше противоречиво право прилагане. Продължават проблемите с частните съдебни изпълнители, касаещи администрирането на постъпващите чрез тях жалби- те много често се подават директно в съда, поради забавени или неясни действия от страна на ЧСИ. По този въпрос, изпратихме писма до ЧСИ за случаите и начините, по които жалбите против техни действия постъпват в съда. Може да се обобщи, че след приемане на тълкувателни решения по въпросите на въззивното обжалване, заповедното производство, разносните и изпълнителното производство, много от спорните въпроси, поставени в дейността на въззивно отделение намериха своя отговор по тълкувателен път. Това със сигурност ще доведе до повишаване на качеството на работа на съдиите в това отделение и ще се преодолее непредвидимостта в действията на съда. Несъмнено е обаче, че по-удачният начин за избягване на противоречива съдебна практика е предприемане на законодателни промени, които премахват предпоставките за формирането ѝ, пред преодоляване на законите

празноти по тълкувателен път. Много полезно е и текущото обучение на съдиите в НИП, стига да се актуализират темите на обученията и да се въведе яснота и предвидимост за участващите. Поддържаме становището, че регионалните обучения са добър вариант за включване на повече съдии в обучението. През изминалата година-м.ноември, бе проведено регионално обучение на тема „Актуални въпроси, свързани със съдебната практика относно кадастъра и устройството на територии. Оригинерни способности за придобиване на вещни права /съдебна практика/“ с лектор- съдията от ВКС Бонка Дечева. Такива мероприятия са изключително полезни за съдиите, както във въззивно, така и в първо гражданско и търговско отделение, защото дават възможност на по-голям брой магистрати да се запознаят с актуалната практика на ВКС по обсъжданата тема, а също така и да зададат въпроси, които ги вълнуват и да получат компетентен отговор от съдия от касационната инстанция. Тази практика следва да продължи. Надяваме се през следващата година проблематиката, свързана с въззивното обжалване и въобще гражданското правораздаване да бъде застъпена по – широко и в програмата на НИП .

Следва да се отбележи, че делата по заповедното производство продължават да бъдат преобладаващи в групата на частните граждански дела.Налице е обаче намаляване на броя на постъпилите частни жалби по заповедните производства, макар и не драстично. През 2015г са образувани 151 броя частни граждански дела по жалби във връзка с заповеди по чл.417 ГПК и 95 броя дела във връзка със заповеди по чл.410 ГПК /най-вече против разпореждане ,с което се отказва заповед за изпълнение на заявителя/ или общо 246 частни граждански дела. За 2014 година са образувани общо 269 дела по заповедното производство. В голямата част от случаите заявител е банка, която претендира издаване на заповед за изпълнение по реда на чл.417 ГПК за суми по кредити, обявени за предсрочно изискуеми, поради неплащане от страна на длъжника на две или повече погасителни вноски и обявяване на кредита за предсрочно изискуем. В повечето случаи става дума за кредити, теглени преди години, с неплащани няколко погасителни вноски за продължителен период от време. Затова е трудно да се направи еднозначен извод, дали понастоящем е преодоляна тенденцията за увеличаване на броя на необслужваните кредити, тъй като преди да пристъпят към подаване на заявление по реда на чл.417 ГПК и снабдяване с изпълнителен лист, банките обикновено изчакват продължителен период от време и дори сключват анекси към договорите за кредит, с които се предоговорят условията по тях ,с оглед на тяхното доброволно погасяване, т.е от момента, в който длъжникът спира да плаща до момента на издаване на заповед за изпълнение изминава един некрatkъ период от време.Другата голяма група дела по заповедното производство по чл.410 ГПК е със заявител дружества, доставчици на ток, вода и топлинна енергия. При тези дела длъжници са потребители с неплатени сметки за различни периоди от време. Отговорността на въззивните състави във връзка с обжалване на актовете на районния съд по заповедното производство е голяма, защото независимо от материалния интерес, въззивните определения, постановени в заповедното производство, са окончателни.

Намалява и броят на делата , образувани по реда на чл.422 ГПК – 162 дела за отчетния период, при 227 дела за 2014 година.Делата в тази група, касаещи спорове между доставчици–монополистикато „ЕВН Електроснабдяване”, „Водоснабдяване и канализация”ЕАД и „Топлофикация” ЕАД и граждани, са преимуществени.Най-често тези дела се разглеждат на две инстанции, тъй като касационното обжалване е недопустимо, с оглед цената на иска.Това обаче не означава,че тези дела могат да се третираат като маловажни, тъй като касаят интересите на много хора. Продължава да

стои въпросът за възможността за корекция на сметки за потребена ел.енергия за минало време, който се поставя по дела между „ЕВН Електроснабдяване“ ЕАД и потребители. Въззивното отделение на БОС е постигнало единна практика по този въпрос, но следва да се отбележи, че в страната има съдилища, и то не малко, които считат, че доставчикът на електрическа енергия има основание да прави подобни корекции на основание изменението в Закона за енергетиката от 2012г и ПИКЕЕ, приети през 2013година. Известно е, че тези дела предизвикват обществен отзук. В този смисъл, постановяване на решения по чл. 290 ГПК от страна на ВКС за спорове, които касаят период за коригиране на сметки на потребителите след приемане на ПИКЕЕ, ще бъде важна за уеднаквяване на практиката не само в нашето въззивно отделение, но в рамките на цялата страна. Също така прави впечатление, че през изминалата 2015г намаляха значително броя на делата, образувани по искиви молби на лизингодатели за неплатени лизингови вноски, предшествани от заповеди за изпълнение. През предходните години това бяха голяма група дела, което води до извод, че вече търговците /а и физическите лица/, предвид икономическата криза, която преживява страната, все по-внимателно пристъпват към сключване на този вид сделки, дори когато целта е закупуване на дълготрайни материални активи, необходими за развиване на икономическата дейност на търговеца. Правен проблем по тази категория дела е какъв е давностният срок за неплатени лизингови вноски по договора за лизинг с настъпил падеж – тригодишен или петгодишен.

Анализът на делата по заповедното производство – както частните, така и въззивните граждански дела по искове по чл.422 ГПК потвърждава тезата, че то е ефективно с оглед възможността да се събират бързо безспорни вземания – не са увеличени през 2015г. драстично случаите, при които, след възражение на длъжника, се е пристъпило към исковото производство по чл.415 и чл.422 ГПК. Това показва, че производството е ефективно и се постига бързина, като се спестява дългото исково производство, допълнително обременяващо длъжника с разноси.

Във връзка с отпуснатите банкови кредити се появиха и дела, в които длъжниците претендират връщане на платени лихви по кредита, като получени от банката без основание. В исковите молби се твърди нищожност на клаузи, в които е предвидена възможност банката едностранно да увеличава лихвата по кредита, като неравноправни, на основание ЗЗП. Тук трудността в уеднаквяването на практиката произтича от факта, че всеки конкретен договор за кредит съдържа и конкретни клаузи, даващи право на банката на това действие.

И през изминалата година броят на делата, които са образувани по постъпили жалби против действията на съдебния изпълнител е относително голям-образувани са общо 271 броя дела, като за 2014г. са били 254 броя, а за 2013г – 263 броя. Като трайна тенденция може да се посочи, че основните действия, които страните обжалват, са постановленията за възлагане на недвижим имот и разпределението на суми. Категорично може да се каже също, че изключително се обжалват действия на частните съдебни изпълнители, докато жалби против такива на държавните съдебни изпълнители са единични. След като ВКС се произнесе с тълкувателно решение по въпросите на изпълнителното производство, намериха отговор въпросите относно това кои действия на съдебния изпълнител, страните и другите участници в публичната продан са част от наддаването и надлежното им извършване подлежи на проверка по жалба против постановлението за възлагане, а също и кои разноси се ползват с предпочитително удовлетворение при разпределение на суми по изпълнителното дело. Прави впечатление, че в много случаи страните обжалват постановлението на съдебния изпълнител във връзка с разноските – тези

на вискателя и таксите на частния съдебен изпълнител. Често длъжникът плаща сумата по изпълнителния лист, но спори относно дължимостта и размера на разноските. В тази връзка следва да се обърне внимание, че съдебните изпълнители дължат произнасяне по исканията на страните за разноси с нарочно постановление, подлежащо на обжалване –чл. 435,ал.2 ГПК. При направено искане за изменение на постановлението за разноските, вкл. и при възражение за прекомерност на признатия адвокатски хонорар, съдебният изпълнител също дължи нарочно произнасяне, което може да се обжалва от страната. В много случаи съдебните изпълнители изобщо отказват да се произнасят по тези искания и по този начин поставят в невъзможност страната да се защити пред съда поради липса на акт, който да се обжалва. От друга страна, както бе посочено по-горе, се забелязва трайна тенденция страните да подават жалби против действията на съдебния изпълнител направо пред съда. В закона е посочена процедурата по подаване на жалбата пред съответния съдебен изпълнител, който има задължение да я администрира-чл.436 ГПК. Страните се оплакват в тази връзка от голямото забавяне при администрирането на жалбите от страна на съдебните изпълнители и то само, и изключително от частните съдебни изпълнители. В тази връзка следва да се обърне внимание, че съдебните изпълнители дори да преценят, че жалбата е недопустима, било защото е просрочена, било при неотстранени нередовности по нея, следва да постановят нарочен акт, с който да я върнат. Този акт подлежи на обжалване пред съда и така ще се прецени доколко действията на съдебния изпълнител по администрирането ѝ са правилни и в съответствие със закона. През изминалата година, пак по повод проблеми при администрирането на жалбите, бяха изпратени нарочни писма до всички частни съдебни изпълнители в района на Бургаския окръжен съд, в които им бе обърнато внимание на актуални проблеми във връзка с администрирането на жалбите и на задължението им да изпращат в пълнота копието на изпълнителното дело, ведно с жалбата, възраженията и мотивите на ЧСИ.

За тези дела следва да се подчертае, че обикновено се касае до много голям обем доказателства и това изисква от съдията значително време за проучване. Дори да се касае за недопустима жалба, то и в този случай се изисква задълбочено проучване на цялото изпълнително дело.

Като обобщение относно характера на постъпилите спорове за разглеждане в отделението през изминалата година може да се подчертае, че те са основно облигационни спорове– с доставчици на обществени услуги, със застрахователи, банки, както и такива, касаещи междуфирмена задължнялост.

И през цялата 2015г в обществото продължи дискусията по въпроса за случайното разпределение на делата. Макар този проблем да няма пряко отношение към разрешаване на правните спорове, той създаде чувствителност за обществото и болезненост за системата. Със случайното разпределение обществото свързва възможността делата да се гледат от безпристрастен съд и го възприема като мярка против корупционни практики, сриващи доверието в съдебната система. Във въззивно отделение, както и в целия съд, разпределението на делата винаги се е извършвало в съответствие с чл.9 от ЗСВ – на случаен принцип по реда на постъпване на делата и съгласно приетите Вътрешни правила. През месец октомври 2015г. бе въведена нова програма за случайно разпределение, а проблемът за определяне на останалите членове на въззивния състав, изключая докладчика, при отсъствие или отвод, бе решен в отделението по най- ефективния и целесъобразен начин. В Окръжен съд- Бургас има шест постоянни въззивни граждански състави. Първоначално във Вътрешните правила бяхме заложили правилото, при отсъствие на член от въззивен състав(не докладчик), заместващ го да се определя на случаен принцип чрез програмата за случайно разпределение, в която бяхме въвели четвърти

модул само за разпределение на членове на състави при отсъствие на постоянните, но този начин от една страна се оказва неефективен и тромав, от друга- програмата за случайно разпределение бе сменена от ВСС и такава опция е неудачно да се ползва в новата програма. Затова, след обсъждане на Общо събрание, бе решено да се определят постоянни резервни членове- по двама на състав. Така бе издадена заповед от административния ръководител-председател на съда, с която се определиха по двама постоянни резервни членове на всеки въззивен състав, а при обективна невъзможност за участие и на двамата(което се получи в много случаи), се издава нарочна заповед за конкретен заместващ. Последното е закрепено в актуализираните Вътрешни правила на съда. По този начин се избегна непрестанното влизане на различни съдии в едно съдебно заседание, по отделни дела, но този начин държи сметка и за качеството на заседанията и актовете, тъй като за обсъждането преди съдебно заседание и прозласянето след него, е ангажиран един съдия.

Анализът на работата във въззивно гражданско отделение води до извод, че другият проблем на системата, който предизвиква силен обществен отзвук, а именно бавното правосъдие, не стои пред съдиите от това отделение. Забавянето на разглеждането на делата в отделението е преодоляно, с малки изключения на моменти. Основното обаче, към което винаги сме се стремели и, на което се обръща особено внимание е избягването на противоречивата практика. Това е важно и с оглед на обстоятелството, че голяма група дела бяха изключени от обсега на касационното обжалване след изменението на ГПК (ДВ ,бр.50/2015г), като по този начин актовете на въззивния съд станаха окончателни. А този факт поражда за нас по-голяма отговорност. Постигането на добри резултат става с ежедневна упорита работа и общо обсъждане на поставените правни проблеми. За нас, наред с разглеждане на делата в разумен срок, от първостепенно значение е постановяване на обосновани и мотивирани съдебни актове, съобразени със закона и задължителната съдебна практика, но и неуставящи у обществото чувство за несправедливост.

3. НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

3.1. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

През 2015г. първоинстанционните наказателни дела са разглеждани от 11 съдии , двама от които командировани от БРС (с. Яни Гайдурлиев –през цялата година и с.Петя Кр.Георгиева и съдия Мая Стефанова- по няколко месеца през годината)

Съдебни помощници към отделението са Снежана Драгиева, Андон Вълков и Веселина Полименова.

Наказателното отделение се ръководи от заместник председателя Петя Петрова.

3.1.1.Останали висящи- в началото и края на отчетния период

В началото на отчетния период:

Към 01.01.2015г. са били несвършени 37 НОХД, 2 НАХД и 20 НЧД.

От предходен период са останали 8 дела: НОХД №№ 335/2012, 405/2013, 509/2013, 654/2013, 795/2013, 990/2013, 1027/2013 и 1108/2013. Всички други несвършени дела към 01.01.2015г. са постъпили през 2014г.

В края на отчетния период:

При анализа на несвършените дела в края на отчетния период се установява, че общо от отчетната година и минали периоди, останали несвършени дела са 31 НОХД, 6 НАХД и 14 НЧД дела. От тях, обаче само НОХД №№ 990/2013, 1027/2013 (било е на съдия Д. Стоянов и от 09.02.2015г. съдия-докладчик е Г. Пепеляшев), 692/2014 и 1148/2014 са от предходен на отчетната година период. Останалите 27 НОХД, 6 НАХД и 14 НЧД са постъпили през 2015г., като от тях 78% са постъпили в края на отчетния период, което съответства на двумесечния срок за насрочване на делото, графика на съда и неритмичното постъпление от прокуратурата.

Действията на съда за намаляване броя на несвършените дела рутинно са насочени към ежемесечно отчитане на този брой дела, проверката им за основанията, поради които съдебният процес продължава във времето и отстраняване на обективните причини за забава.

Както ще стане ясно от последващите данни, общият анализ на натовареността и динамиката на постъплението, броят на несвършените дела съответства на постъплението в края на отчетния период, което е било насрочено за разглеждане в началото на следващия отчетен период. Този показател разкрива способността на съда да приключва делата постъпили през годината. Основните фактори за това са отговорността и опита на съдиите. Отклоненията следва да се търсят в характера и спецификата на останалите от минали периоди дела и съществуващото законодателство, но в интерес на обективността- следва да отчетем и недостатъчна лична организация и адекватност на работния процес за един от съдиите от това отделение(съдия М.Мелконян), чиито дела от стари години, в периода му на отсъствие, се разгледаха от останалите съдии след преразпределянето им .

3.1.2. Постъпление- общи данни съобразно броя на наказателните дела

През 2015г. са постъпили общо 1327 наказателни дела, от които:

- 163 НОХД и НАХД (**151 НОХД и 12 НАХД**)
- 532 ЧНД I инстанция
- 209 ЧНД разпити
- 210 ВНОХД и ВНЧХД
- 213 ЧНД II инстанция

За сравнение : През 2014г.са постъпили 146 **НОХД** и 8 **НАХД**, а през 2013г.-158 **НОХД** и 10 **НАХД**.

Т.е. в тези групи дела- НОХД и НАХД, броят постъпили дела е почти постоянен за последните три години.

През 2015г. са **постъпили 532 ЧНД**.

За сравнение: През 2014г. са постъпили 373 ЧНД, а през 2013г. - 393 ЧНД.

В тази група са включени делата, образувани по жалба срещу постановление на прокурора за прекратяване на наказателното производство / чл. 243 ал.3 от НПК/, европейска заповед за арест, искания по ЗПИИРКОРНФС, разрешения за претърсване и изземване, за специални разузнавателни средства, предложенията на пробационния

съвет по чл.43а от НК, мерките за неотклонение и др./ Увеличението е със 159 дела в сравнение с миналата година и със 139 сравнено с 2013г.

Отделна статистика представляват **ЧНД -разпити**, които през годината са били **209**

За сравнение: 133 за миналата година и 137 бр. за 2013г.

Анализът на посочените цифри ясно утвърждава увеличаване на общия брой постъпили в БОС наказателни дела в сравнение с предходния отчетен период. През 2015 г. са постъпили 125 наказателни повече в сравнение с 2014г. и 160 дела повече в сравнение с 2013г. Сравнението по групи дела обаче сочи, че увеличението се дължи на по -високия брой образувани пред БОС частни наказателни дела, докато делата от общ характер и административно-наказателните дела са с почти равен брой за последните три години. Спад в постъплението, макар и малък, се наблюдава при въззивните наказателни дела. Процесът по намаляване на броя на първоинстанционните наказателни дела започна от 2012г. и към момента очертава трайна тенденция.

3.1.3. Структура на постъплението

➤ НОХД, НАХД

През 2015г., най-значителен е дялът на делата, образувани за престъпления по **глава XI „Общопасни престъпления” – 41 бр.** В тази група най-многобройни са делата за наркотици по чл.354а от НК- **16 бр.** (през 2014г. – 25 бр., а през 2013г. – 28 бр.) и делата за причиняване смърт в транспорта по чл. 343 ал. 1 „в” от НК – също **16 бр.**(през 2014г. 17 бр., през 2013г. също 17 бр.). Цифрите през последните години утвърждават тенденция към съществен процент на разкриваемост по посочената група престъпления, но не е запазена динамиката при провеждане и приключване на разследването, ако съдим от броя на постъпилите дела. Макар и очертан по-висок процент на делата по Глава XI от НК, като общ брой, постъплението по тази Глава е намаляло в сравнение с предходните години – през 2014г. те са били 48, през 2013г. - 56 бр.

Следва постъплението по **глава V “Престъпления против собствеността”- 32 бр.** (през 2014 - 28 бр. и през 2013г. - 22 бр.) дела, от които най-много са грабежите - 25 бр. (при 25 бр. за 2014г. и 14 бр. за 2013г.), 2бр. за присвояване.

Следва постъплението по **глава VI „Престъпления против стопанството” – 28 бр.** (2014г. – 29 бр. и 2013г. – 24 бр.) , от които делата за престъпленията против паричната и кредитната система по чл.243-250 НК са 20 бр. (през 2014г. – 26 бр. и през 2013г. са били – 19 бр.), а 7 са делата за контрабанда на наркотични вещества.

Следват делата по **глава II „Престъпления против личността” – 19 бр.**, които са почти постоянен брой за последните три години(18 бр. през 2014г. и 22 бр. през 2013г.). От тях най-много са делата за престъпления по чл. 115 – 118 от НК, от които довършени убийства – 6 , отвличане и противозаконно лишаване от свобода – чл. 142 от НК - 5. През 2014г. довършените убийства са били същия брой, а отвличане и противозаконно лишаване от свобода– с едно повече. През 2013г. довършените убийства са 7 и отвличане на лица – чл. 142 от НК –3.

Постъпили дела за убийства - опити са 2 бр. (през 2014г. – 1 бр., а през 2013г. - 6 дела).

Постъпилите дела за причинена смърт по непредпазливост са почти постоянен брой за последните три години – 3 бр. през 2015г., 3 бр. през 2014г. и 2 бр. през 2013г.

От отчетените 151 новообразувани НОХД, образувани по **обвинителен акт на прокурора са 109**, образувани по внесени от прокурора **споразумения - 39** и НАХД по предложение по **чл.78аНК - 11** дела.

През отчетната година са върнати за доразследване 18 бр. НОХД : 13 – с разпореждане на съдията докладчик по реда на чл. 249 от НПК и 5 от съдебно заседание по реда на чл.288 от НПК. Атакувани от прокурора пред по-горната инстанция са само седем от разпорежданията за връщане на делото, в един от които случаи апелативният съд е отменил първоинстанционния акт и е постановил продължаване на съдопроизводствените действия(НОХД 915/2014, подсъдими Пламен Дишков и Тодор Неделчев, съдия-докладчик С. Събев. Делото е прекратено и върнато за доразследване. БАС отменя разпореждането и връщат делото за продължаване на съдопроизводството. След това делото пак е прекратено и върнато за доразследване, но това разпореждане не е протестирано от БОП).

Резултатите свидетелстват за възприет от съда строг подход в оценката за процесуална законосъобразност на действията на органите на досъдебното производство, гарантираща ефективно преминаване на делото в следващата му – съдебна фаза. Макар съдиите внимателно да се запознават с делата и да преценят необходимостта от връщане преди насрочване на съдебното заседание, има случаи, в които се налага това да се извърши от съдебно заседание по реда на чл.288 НПК. След изменението на НПК и създадената възможност и разпореждането за връщане от съдебно заседание да се обжалва, съдът не може да бъде винен, че умишлено връща дела от съдебно заседание. Както натовареността на съдиите, водеща понякога до пропуски при подготовката на делото, така и засиления интерес по някои дела налагат публичното изслушване на аргументи преди предприемане на това процесуално действие.

➤ НЧД

През 2015г. са постъпили 532 бр. НЧД (с 43% повече спрямо 2014г. – 373 и с 35% повече спрямо 2013г. - 393).

В тази група се включват делата, образувани по европейска заповед за арест, искания по ЗПИИРКОРНФС, разрешения за претърсване и изземване, за специални разузнавателни средства по искане на прокурора при образувано досъдебно производство, за съдебен контрол над прекратените от прокурора наказателни производства, предложенията на пробационния съвет по чл.43а от НК, мерките за неотклонение, предсрочно освобождаване, реабилитации, кумулации и др.

Постъпилите дела по чл.70-71 НК – предсрочно освобождаване са били 57, делата за реабилитация – 5, кумулациите - 30.

През отчетния период в Окръжен съд-Бургас са образувани 19 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС (чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 8 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, по една е отказал, останалите 9 касаят произнасяне на съда по мярка за неотклонение на исканото лице в производство по чл. 43 от ЗЕЕЗА и едно по чл. 13 ЗЕЕЗА.

За сравнение : През 2014г. са образувани 16 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС (чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 5 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, останалите 11 касаят произнасяне на съда по мярка за неотклонение на исканото лице в производство по чл. 43 от ЗЕЕЗА. Екстрадиция (чл. 16, вр. чл.14, ал.4,т.5 от ЗЕЕЗА) 2 бр., по които съдът е допуснал изпълнение.

През 2013г. са образувани 24 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС (чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 7 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, по 2 е отказал. Останалите 15 касаят произнасяне на съда по мярка за неотклонение на исканото лице в

производство по чл. 43 от ЗЕЕЗА. Екстрадиция (чл. 16, вр. чл.14, ал.4, т.5 от ЗЕЕЗА)- 2 бр., по които съдът е допуснал изпълнение в единия случай, а в другия е отказал.

През 2015г. в БОС не е образувано производство по издаване на Европейска заповед за арест .

Всички наказателни производства по ЗЕЕЗА са образувани, разгледани и приключени в сроковете, регламентирани в закона.

Следва да се отчетат практиката и опита на съдиите, които съпроводени с прецизиране прилагането на закон и системните обучения, способстват за правилното тълкуване и прилагане на закона. Активно се ползват от съдиите възможностите за директен контакт с издаващите заповедите за арест чужди органи, който подход в максимална степен гарантира адекватната размяна на електронни книжа с държавите в ЕС.

Своевременното образуване и разглеждане на делата, при хипотезите на чл.38а, ал.2 вр. ал.1, т.4 и 5 от ЗЕЕЗА през почивните и празнични дни е обезпечено чрез системно обслужване на информационните и комуникационните системи на съда от дежурни секретари и съдии. Трайна през годините е практиката на съда образуваните производства да се разглеждат от дежурен съдия, съгласно одобрен месечен график на съда.

Анализът на сročността в производствата по чл. 243 от НПК/ контрол върху актовете на прокурора за прекратяване на наказателното производство/ показва , че за разлика от предходните години тези дела във висок процент покриват законовото изискване за произнасяне в 7 – дневен срок. Отчитайки обстоятелството, че в по-голямата си част прекратените от прокурора дела се отличават с фактическа и правна сложност и със значителен обем доказателствен материал, проучването на които отнема времеви ресурс, постигнатите през годината резултати бележат добра прогноза и за бъдеще. Статистиката сочи, че с малки изключения(по ЧНД 28/2015год., ЧНД 1119/14 год; ЧНД 873/15 год.; ЧНД 1064/14 год. и ЧНД 68/15 год), разгледаните и решени по реда на чл. 243 ал.4 от НПК дела са в срока, указан в цитираната разпоредба или при незначително надвишаване от няколко дни. Резултатите ясно сочат за по-добра лична организация в работата на всеки от съдиите докладчици. Многократно през годините сме поддържали позиция, че проверката на съда, свързана със законосъобразността и обосноваването на прокурорски актове, с които се слага край на наказателното производство, изисква много внимателно и задълбочено запознаване с доказателствения материал по делото, както и решаване на редица правни проблеми в рамките на много кратки процесуални срокове. Предвид и фактора – ангажираност на съдията докладчик по други дела (насрочени за разглеждане и решаване в един поранен момент от разпределението, вкл. дейност на съдията по дежурство), спазването на 7-дневния срок не винаги е постижимо. В този смисъл, без да звучи оправдателно, но като се държи сметка за спецификата на съдийската дейност, посочените по-горе 4 дела, решени извън 7-дневния срок, следва да бъдат преценени като изключение от общата картина на сročно постановени актове.

3.1.4.Разгледани и свършени дела.

Анализ по видове и динамика в тригодишния период.

През отчетната година са **разгледани общо1452 наказателни дела**, от които 188 НОХД, 14 НАХД, 552 НЧД, 261 въззивни наказателни дела, 228 ВНЧД. Проведени са и 209 разпита.

През отчетната година са **свършени общо1358** наказателни дела. Те представляват **93,5%**от всички разгледани дела. От тях 1270 дела са в тримесечния срок, или **93%**.

От свършените общо 1358 дела, 91% от тях, или 1240, са приключили със съдебен акт по същество. Стойностите на този показател позволяват убедително да се заключи, че разглеждането и решаването на наказателните дела в Бургаския окръжен съд е изцяло в съответствие с изискванията за срочност и бързина. Този извод следва от устойчивите маркери по разглеждания показател през последните няколко години. Без да се пренебрегва процента на останалите дела, които не попадат в тази група, следва да се уточни, че продължителността на разглеждането им е обвързано с тяхната фактическа и правна усложненост, която в различните си аспекти затруднява, а в някои случаи- и пречатства приключване на делото в разумни срокове. Към продължителността на разглеждане на делото в съдебната фаза на процеса отново следва да се добави като особено съществен фактор и трайно забелязващите се дефицити при разследването в досъдебното производство, които с оглед на въведеното от закона служебно начало, ангажират съда да ги отстрани чрез събиране на нови доказателства. Активната дейност на съда, с която се попълва делото с нов доказателствен материал, несъмнено води до усложняване на процеса, както и влече след себе си „неоправдана” от гледна точка на процесуалните срокове продължителност. Следва обаче ясно да се дефинира стремежа на съдиите от отделението, да проявят изключителна активност и устойчивост в действията си по преодоляване на причините, водещи до забавяне на делата. Следва да се подчертае също, че почти два пъти по-малко са останалите висящи към края на периода дела, което още веднъж сочи, че съдиите от Наказателно отделение положили изключителни усилия през 2015г. за срочно приключване на делата, макар че работиха в намален състав.

Ако трябва да посочим причини, водещи до забавяне на съдебното производство, следва да посочим, че случаите на нередовно призоваване, станало причина за отлагане на дело, са все по-изолирани, в сравнение с данните от предходни години. Все по- активно от страна на съдиите се използва процесуалния инструментариум за осигуряване присъствието на подсъдими и свидетели.

Друга причина за удължаване на съдебния процес обаче продължава да бъде невъзможността за осигуряване на вещи лица и то най-вече по съдебно-медицински експертизи. Съдебните експерти-медици са изключително малко за региона на Бургас, поради което се налага съобразяване с ангажиментите им, свързани най-вече с експертизи по други дела.

Обективността изисква да посочим и, че срокът, в рамките на който се определя нова дата за разглеждане на отложено дело, често пъти стои в зависимост от ангажираността на защитниците по други дела. В дейността си по обезпечаване правото на защита на подсъдимите, съдът е обвързан със заявената ангажираност на защитниците, което рефлектира върху продължителността на процеса. Основно този проблем се появява по дела с множество подсъдими. За преодоляване на злоупотребата с правото на защита, съдът е активен в практиката си по назначаване на резервни защитници по реда на чл. 94 ал.4 от НПК, като е възприел и практиката с определянето на много резервни дати за няколко месеца напред.

Прекратените наказателни дела са общо 118 броя (84 НОХД, 16 ЧНД, 4 НАХД, 4 ВНОХД, 5 ВНЧХД, 3 ВНАХД и 2 ВЧНД).

Прекратените НОХД са 84 броя, от които по 61 дела е одобрено споразумение и поради това производството по тях е било прекратено; по 18 дела съдебното производство е било прекратено по реда на чл. 249 ал.1 от НПК и по чл. 288 от НПК; по едно дело – не е одобрено споразумение за решаване на делото, 2 дела са изпратени на ВКС за определяне на компетентен съд и едно дело е прекратено на основание чл.289 ал.1 вр.чл.24 ал.1 т.3 НПК,вр.чл.80 ал.1 т.3 НК.

Най-голям е броят на решенията със споразумение и прекратени по реда на чл. 24 ал.3 от НПК дела по Глава VI „Престъпления против стопанството“ – 23 бр., от които – 16 за „престъпления против паричната и кредитната система чл.243-250 от НК“. Следват ги делата за престъпления по Глава V „Престъпления против собствеността“ – 21 бр., 19 – по дела за грабеж и Глава XI „Общопасни престъпления“ –14 бр., всички те са по чл. 354а от НК и чл. 354в, ал. 2-4 НК.

Някои видове престъпления по НК	шифър на реда	Прекратени и споразумения	
		всичко прекратени	от тях:
			в т. ч. свършени по споразум. чл. 381-384 НПК
ГЛ. I ПРЕСТЪПЛЕНИЯ П/В РЕПУБЛИКАТА	0100	0	0
в т.ч. тероризъм - чл. 108 а	0101	0	0
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	0200	5	2
в т.ч. убийства довършени - чл. 115 - 118 НК	0201	2	0
убийства опити - чл. 115-118 НК	0202	0	0
причин.смърт по непредпазливост - чл.123 НК	0203	1	0
отвлечане на лица- чл.142 от НК	0204	2	2
блудство - чл.149, ал.5 от НК	0206	0	0
изнасилване - чл. 152 ал.4 НК	0207	0	0
ГЛ. V ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	0500	22	21
в т.ч. кражба - чл. 196 а НК	0504	1	1
грабеж - чл. 199 НК	0505	19	19
присвояване - чл. 203, 206 ал.4 НК	0507	1	0
измама - чл. 212 ал.5 НК	0511	0	0
изнудване/рекет/ чл.213а ал.3 и 4, чл.214 ал.2	0513	0	0
ГЛ. VI ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	0600	25	23

контрабанда на наркот. в-ва - чл. 242 ал. 2 и 3 НК	0602	5	5
прест.п/в паричната и кредит. с-ма чл.243-250НК	0603	18	16
ГЛ.VII П-Я П-В ФИН.; ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	0700	7	0
в т.ч. чл. 253 ал.4 НК	0701	0	0
наруш. разп. на ЗМСИП от дл.л. чл. 253б НК	0702	0	0
укрив./непл.дан. задължения-чл. 255 - 257 НК	0703	6	0
ГЛ. VIII ПРЕСТ. П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О.	0800	4	1
в т.ч.:пр.по служба с цел облага-чл.282- 283аНК	0801	1	0
пасивен подкуп на мест.дл.лице-чл.301- 303 НК	0802	0	0
акт. подкуп на мест.дл.лице-чл.304,ал1 и 2 НК	0803	1	0
акт. подкуп на мест.дл.л.отг.служ.пол.- чл.304аНК	0804	0	0
ГЛ. IX ДОКУМЕНТНИ ПРЕСТЪПЛЕН. чл.308-319	0900	0	0
ГЛ. IXA КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.319а-319е	0900A	0	0
ГЛ.X ПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ.СПОКОЙСТВИЕ	1000	0	0
в т.ч.орган. и рък. на прест. група - чл. 321, 321а	1002	0	0
ГЛ. XI ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	1100	21	14
в т.ч. палеж - чл. 330 ал.2 и 3 НК	1101	1	0
смърт и телесна повреда в трансп.-чл. 342	1102	1	0

НК			
прич. смърт в транспорта - чл. 343 ал.1"в"	1104	3	0
смърт в трансп.в пияно с-е-чл.343 ал.3"б" и ал.4	1105	0	0
чл. 354а,б и чл.354в ал.2-4 НК	1106	15	14
ГЛ. XII П-Я П-В ОТБР. СПОСОБН. НА РЕПУБЛ.	1200	0	0
вкл. разгл.сведения със секр.инф. - чл. 357-360	1201	0	0
ГЛ. XIV ПРЕСТ.П-В МИРА И ЧОВЕЧЕСТВОТО	1300	0	0
ОБЩО ДЕЛА НОХ /от ш. 0100 до ш. 1300/	1399	84	61
чл.70-71 НК - предсрочно освобождаване	1400	0	0
чл. 80-88 НК - реабилитация	1500	1	0
чл. 47 ал.5 от ЗБ / частни производства/	1700	0	0
чл. 23, 25 и 27 НК - комулации	1800	2	0
Други дела	1850	2	0
НЧД от досъдебното производство	1900	11	0
Административни дела - общо	2000	3	0

През последните три години, съдиите от наказателно отделение са свършили, както следва:

- през 2015г.- 157 НОХД и 538 НЧД
- през 2014г.- 144 НОХД и 373 НЧД
- през 2013г.- 156 НОХД и 389 НЧД

Спрямо постъплението, във всички случаи са свършили 100% и за трите години, а спрямо разгледаните- 93,5% , за 2014г. - 90%, а за 2013г. – 91%.

От 157 приключени НОХД, 77% са в тримесечен срок, 73 - със съдебен акт по същество, прекратени са били 84 дела и висящи в края на периода са останали 31.

От 8 приключили НАХД , 75% са в тримесечен срок, 4 – със съдебен акт по същество, висящи -6 дела.

От 538 приключени НЧД – 99% в тримесечния срок. От тях 528 със съдебен акт по същество, а 10 са прекратени. Останали висящи в края на периода са 14 дела.

От разгледаните 261 въззивни наказателни дела (210 новообразувани и 51 от предходната година) 222 са решени, от които 82% в тримесечния срок. Със съдебен акт по същество- 210, прекратени са 12, а висящи в края на периода са останали 39

дела, което се дължи на засиленото постъпление към края на годината на дела от районните съдилища, каквато закономерност се наблюдава в края на всяка година.

От разгледаните 228 второинстанционни НЧД, **224 са приключени, от които 97% в тримесечен срок.** От тях- 222 са със съдебен акт по същество и 2 са прекратени. Висящи по горепосочените причини в края на периода са останали 4 дела.

През 2015 г. са постановени присъди и актове със сила на присъда по 139 дела (85%от свършените НОХД са приключени с присъди).

НОХД/НАХД НЧД

Съотношение невършени/свършени дела		1: 4,4	1:38,4
Брой обжалвани/протестирани дела		72	59
Резултати от въззивна и касационна проверка:			
	отменени	6 присъди (НОХД №№823/2012, 603/2014, 990/2014, 864/2014, 1165/2014 и 849/2013	0
	потвърдени	29	38

От общо прекратените **88 НОХД и НАХД** (при 79 за 2014г. и 75 за 2013г.), в 38 от случаите се касае за образувани дела по споразумения (при 39 за 2014г. и 40 за 2013г.), а по други 23 дела е одобрено споразумение в съдебното производство (при 22 за 2014г. и 14 за 2013).

Най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по **Глава XI** - Общопасни престъпления – **18**, **Глава II** - Престъпления против личността – **17** **Глава V** - Престъпления против собствеността – **16** , **Глава VIII** - Престъпления против дейността на д.о.о.о – **11** **Глава VI** - Престъпления против стопанството –**8** и **Глава VII** - Престъпления против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – **3**.

За сравнение : През 2014г. най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления също по Глава XI - Общопасни престъпления – 23, Глава V - Престъпления против собствеността – 12,Глава II - Престъпления против личността - 11, Глава VII - Престъпления против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – 8,Глава VI - Престъпления против стопанството –5 и ГлаваVIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о – 5.

През 2013г. най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления също по Глава XI- Общопасни престъпления – 30, Глава II- Престъпления против личността - 23, Глава VIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о – 12, Глава VII- Престъпления против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – 10, Глава VI- Престъпления против стопанството - 5, Глава V- Престъпления против собствеността – 3

По-големият брой на решенията по същество с присъда дела за престъпления по **Глава XI** - Общопасни престъпления, се явява закономерна последица от законодателните изменения в НПК – ДВ бр.60/12 год., в сила от 8.09.12 год., които изключиха възможността за решаване на делото със споразумение и за всяко друго

престъпление, извън посочените в чл. 381 ал.2 от НПК, с което е причинена смърт. Така въведената законова забрана, по същество обуслови делата за престъпления по транспорта, които неизменно през годините поддържат един висок процент, да бъдат разглеждани по внесени в съда обвинителни актове, вместо със споразумение, каквато бе тенденцията преди изменението на закона.

През отчетната година са постановени **73 присъди** по наказателен от общ характер дела, от които **67 осъдителни и 6 оправдателни**.

Освобождаване от наказателна отговорност, с налагане на административно наказание по чл.78а НК е постановено по **5** дела.

Влезлите в сила присъди през годината са 126 по НОХД и 5 по НАХД.

3.1.5.Оправдателни присъди

Както бе посочено по-горе, през 2015г., Окръжен съд- Бургас е постановил **6 оправдателни** присъди (по НОХД №№101/2015, 1122/2014, 1165/2014, 58/2015, 654/2013, 93/2015). Оправдани са **8** подсъдимци (НОХД 101/2015 – 2 подсъдимци, 1165/2014 - 2 подсъдимци, 1122/2014 – 1 подсъдим, 58/2015 – 1 подсъдим, 654/2013 – 1 подсъдим, 93/2015 – 1 подсъдим).

През отчетния период **три** от постановените оправдателни присъди са влезли в сила. 4 присъди са протестирани, 1 е обжалвана. От протестираните и обжалвани присъди две са потвърдени от БАС, а една е отменена и върната за ново разглеждане от друг състав (НОХД 1165/2014). За останалите 2 към момента няма резултат от инстанционния контрол.

Причините за постановяване на оправдателни присъди остават същите, както сме констатирани и в предходния отчетен период, а именно обобщени в групи, това са:

1. Събраните по делото доказателства и установената въз основа на тях фактическа обстановка не водят до извод за осъществен състав на престъплението-несъставомерност.

2. Недоказаност на обвинението, включително по отношение на авторството на престъплението.

Анализът на делата, по които съдът е постановил оправдателна присъда сочи, че в по-големия процент от случаите до оправдаване на подсъдимите се е стигнало след активна доказателствена дейност на страните и съда, в рамките на развитото се съдебно следствие, обуславящо попълване на делото с нов доказателствен материал, оборващ тезата на обвинението. Тази констатация позволява извод, че в досъдебната фаза на процеса се пренебрегва принципа, установен в чл. 13 ал.1 от НПК за разкриване на обективната истина. Непълнотата в доказателствената съвкупност по делата при изготвяне на обвинителния акт и внасянето им в съда има за последица от една страна-по-голяма продължителност на съдебната фаза на процеса и от друга - по висок процент на оправдателните присъди. Избраният от органите на досъдебното производство подход, свидетелства за приоритетно спазване на процесуалните срокове пред задължението за обективно, всестранно и пълно разследване, което от своя страна рефлектира върху качеството на делата, внасяни в съда с обвинителен акт.

3.1.6.Върнати за доразследване дела

Делата, върнати за доразследване, са **18** НОХД.

Констатира се една сравнително устойчива цифра на върнатите за доразследване дела. При почти еднакво постъпление на НОХД за последните три години, почти еднакъв е броят на върнатите за доразследване дела. Този брой е по-малък в сравнение

с 2012г., но тогава и постъплението е било по-голямо (200 НОХД). През предходната година отчетохме, че спадът в броя на върнатите за доразследване дела се дължи на по-малкото постъпление, поради което не може да бъде преценен като положителна тенденция за качеството на проведеното досъдебно производство и процесуалната годност на обвинителните актове. Потвърждаваме този извод и през настоящата година.

За сравнение: през 2014 – 15 (15 НОХД) при постъпили 154 (146 НОХД и 8 НАХД)), през 2013 – 18 (16 НОХД и 2 НАХД), при постъпили 158(148 НОХД и 10 НАХД) и през 2012г. – 24 (22 НОХД и 2 НАХД), при постъпили 200(181 НОХД и 19 НАХД). Т.е. в процентно съотношение, на практика, няма съществена промяна в показателя за върнатите на прокурора дела.

В 13 от случаите, съдията докладчик е упражнил правомощията си по чл. 249 ал.1 вр. чл.248 ал.2 т.3 от НПК да върне делото от разпоредително заседание, а в 5 от случаите делото е било върнато на прокурора по реда на чл. 288 от НПК.

От общо 13 разпореждания на съдите докладчици, постановени по реда на чл. 249 ал.1 вр. чл.248 ал.2 т.3 от НПК, седем са били атакувани. Само в 1 случай, АС е отменил акта и постановил продължаване на съдопроизводствените действия, в останалите- разпорежданията са потвърдени от БАС. Данните позволяват да се направи положителна оценка за работата на съда по разглеждания показател от гледна точка на стриктното спазване на задължителните указания в ТР №2/02г. на ОСНК на ВКС при преценка за допуснатите в досъдебното производство съществени процесуални нарушения.

От върнатите за доразследване 18 дела, по 5 са отстранени посочените от съда пороци и са внесени отново в съда (28%)- 2 в период до два месеца, едно в рамките до три и 2 над три месеца. Последните цифри ясно указват, че пропуските са били достатъчно сериозни, за да не могат да се отстранят веднага, но пък в същото време следва да се посочи и това, че те(пропуските) са отстранети сравнително бързо, за разлика от предходни години. Приключили са производствата по две дела – НОХД 418/2015 и НОХД 346/2015. НОХД 418/2015 е образувано след върнато за доразследване НОХД 244/2015 , но НОХД №418/15г. отново е върнато за доразследване. НОХД 346/2015 е образувано след върнато за доразследване НОХД 1109/2014. НОХД 346/2015 е приключило с присъда от 27.08.2015г.

През отчетната година отново се констатира наличието на едно дело, което е връщано на прокурор два пъти - НОХД 244/2015г. През 2014г. е било едно, през 2013г. са били две върнатите по два пъти дела на прокурор.

Основанията за връщане на делата за доразследване остават непроменени в отчитането им през годините и обобщено се свеждат до констатирани от съда процесуални нарушения в досъдебното производство, довели до съществено ограничаване процесуалните права на подсъдимия или на пострадалия, в това число и пороци на внесения обвинителен акт, като :

-констатирани противоречия между обстоятелствената част и диспозитива на обвинителния акт, отнасящи се до съставомерните признаци на деянието и участието на обвиняемия в него;

-непосочване в обстоятелствената част на обвинителния акт на фактите, обуславящи съставомерността на деянието и участието на обвиняемия в осъществяването му, като тук се включва и липсата на конкретизация относно времето, мястото и начина на извършване на деянието;

-констатирани противоречия между фактическото описание на престъплението и правната му квалификация;

-нарушаване правото на защита на обвиняемото лице при провеждане на задочно производство при отсъствие на законовите предпоставки;

Данните от анализа на върнатите за доразследване дела, сходно с предходния отчетен период сочат, че в по-висок процент основанията за връщане се отнасят до процесуалната неиздържаност на обвинителния акт. Констатациите в актовете на съда сочат на съществени непълноти, респ. противоречия в сезиращите ги обвинителни актове,отнасящи се до правнорелевантни факти, които ги правят негодни да изпълнят обвинителната си функция. Касае се за процесуални нарушения, които неотменно в теорията и практиката са възприемани, че накърняват правото на защита на обвиняемите лица, поради невъзможността им да разберат в какво са обвинени. Констатираните пропуски са неотстраними в съдебната фаза на процеса и поради това с оглед и на характера им, а именно- съществени процесуални нарушения, съставляват основания за връщане делото на прокурора.

При повторното внасяне в съда на обвинителния акт, делото се разпределя на първоначалния съдия-докладчик, съгласно действащата към отчетния период разпоредба на чл. 76 ал.8 от Правилника за администрацията в съдилищата – обн. ДВ, бр.8/28.01.2014 год./ и утвърдените със Заповед на Председателя на съда Вътрешни правила.

Следва да се отбележи, че съдът е системен в уеднаквяване на практиката си по преценка и тълкуване на законовите постановки, регламентиращи процесуалните права на страните в процеса, от гледна точка на нарушенията, които се допускат от органите на досъдебното производство. Търсят се поводи за дискусии и анализ на причините за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокурора, като се цели преодоляване на същите. Еднозначна е позицията на съдиите за необходимостта от засилване контрола на наблюдаващия прокурор върху воденото разследване, като по този начин ще бъде избегнато връщане на делата във фазата на досъдебното производство.

3.1.7.Наказана престъпност

Общо са осъдени **151 лица** (147 по НОХД и 4 по НАХД), **8** подсъдими са оправдани по НОХД.

Наказания „лишаване от свобода” от 10г. до 30г. са били наложени на 10 лица. На „лишаване от свобода” над 3 до 10г. са осъдени 36 подсъдими. На 97 лица са били наложени наказания „лишаване от свобода” до 3 години, като за 63 от тях е приложен института на условното осъждане и изтърпяването на наказанието е отложено за определен изпитателен срок.

Наказана престъпност и брой осъдени лица в тригодишния период:

Наложени наказания	2015	2014	2013
Лишени от свобода до 3 години	97	109	127
От тях условно	63	74	96
Лишаване от свобода от 3-10 години	36	21	23
Лишаване от свобода от 10-30 години	10	4	8
Доживотен затвор	1	0	0

Доживотен затвор без право на замяна	0	0	0
Други	7	9	11

През 2015г. има осъдени 2 непълнолетни лица.

За сравнение : През 2014г. са осъдени 3 непълнолетни лица. През 2013г. няма осъдени непълнолетни.

Отново най-голям е дялът на осъдените лица на „лишаване от свобода“ до 3 години -97 лица, като е намалял с 11% в сравнение с 2014г., когато са били 109 лица и с 24% в сравнение с 2013г., когато са били 127 лица.

През отчетната година не е налагано наказанието „доживотен затвор без право на замяна“, както през предходните две години.

През 2015 броят на осъдените за грабеж е 39. През 2014г. – 29, а през 2013г. – 14.

Голям е броят на осъдените лица по гл.ХІ - за престъпление по чл. 343 ал.1, б.”в” и чл.343, ал.3,б.”б” и ал.4 от НК - общо 15, през 2014 – 15 и през 2013 – 23.

Голям е броят на осъдените по чл. 354а, б и 354в ал. 2-4 НК – 16, през 2014г. – 29 и през 2013 – 31, и престъпления против паричната и кредитната система чл. 243 – 250 НК - 22 при 21 през 2014г. – 19 и през 2013г. са 21.

Осъдените лица за убийство по чл.115-118 НК са 7 (3 през 2014г. и 9 през 2013г.), на 1 подсъдим е наложено наказание „доживотен затвор“, на 5 е наложено наказанието „лишаване от свобода“ над 10 до 30 години и на един „лишаване от свобода“ над 3 до 10 години. За опит за убийство- 1 лице, през 2014г. -4 и през 2013 също са били 4.

За причиняване на смърт по непредпазливост, квалифицирано като престъпление по чл.123 НК- 3, през 2014 няма осъдени лица, а през 2013 – 6.

3.1.8.Инстанционен контрол

През 2015г. са обжалвани и протестирани 72 НОХД и НАХД и 59 НЧД

През 2014г. са обжалвани и протестирани 53 НОХД и НАХД и 50 НЧД

През 2013г. са обжалвани и протестирани 69 НОХД и НАХД и 56 НЧД

➤ Резултати от въззивна проверка

НОХ и НАХД	2015	2014	2013
Отменени	6	2	4
Потвърдени		10	20
Изменени	8	4	4

Отменените са актовете по 6 наказателни дела от общ характер:

Присъда по НОХД №№ 864/2014 и 849/2013 (съдия-докладчик М. Мелконян), 823/2012 (съдия-докладчик Иво Добрев), 603/2014 (съдия-докладчик З. Захариев), 990/2014 (съдия-докладчик Пл. Синков) и 1165/2014 (съдия-докладчик С. Събев).

Изменени са били 8 акта по: НОХД №№ 805/2012 (съдия Петя Георгиева), 481/2013 (съдия Катя Господинова), 19/2014 (съдия Яни Гайдурлиев), 719/2013 и

16/2014 (съдия Цв. Попова), 442/2014 и 465/2014 (съдия С. Събев) и 457/2015 (съдия Г. Пепеляшев). Седем от делата са били проверявани и във ВКС, като резултатът на въззивната инстанция е бил потвърден.

Резултати от касационна проверка

През 2015г. са потвърдени присъдите по 19 дела, по 7 дела са изменени, няма отменени.

През 2014г. са потвърдени присъдите по 18 дела; по 12 дела са изменени, няма отменени.

Потвърдени през 2013г. са присъдите по 9 дела, изменени са по 10 дела, 4 отменени.

Данните сочат на запазване на относителния дял на обжалваните и протестираните дела. Запазва се и съотношението на обжалваните дела към общо подлежащите на обжалване. Голяма част от делата се решават със споразумение, както и по реда на съкратеното съдебно следствие, което обяснява малкия дял на обжалваните и протестираните актове.

При по-голямата част от изменените присъди, е намален размера на наложеното наказание „лишаване от свобода“.

Важното е при отчитане на инстанционния контрол, че дейността на първоинстанционния окръжен съд става успешна процесуална и материалноправна предпоставка за срочен и ефективен институционен контрол.

Изнесените по-горе резултати от въззивната и касационна инстанция дават основание за положителна оценка на работата на окръжните съдии от наказателно отделение, без negliжиране на усилията, които следва да се положат за повишаване на качеството. В позицията си на безпристрастен арбитър, съдът е демонстрирал еднакъв подход към работата си по различните групи дела, с които е бил сезиран от държавното обвинение. Доколкото и през отчетната година има случаи на спорна от правна гледна точка преценка, то тя се дължи на лични пропуски и не отразява като цяло слабости в работата на съда.

Следва да се посочи, че се забелязват сравнително устойчиви показатели на личната натовареност на наказателните съдии. Същевременно обаче, не може да не се отчете тенденцията към усложняване на делата като фактическа и правна природа, обем на доказателствената съвкупност и множество на участниците в процеса, които характеристики във висока степен ангажират времеви ресурс за проучване и решаване на делата. В този смисъл, отчитайки единствено количественото изражение на натовареността на отделния съдия, се достига до необективна картина на този показател. Липсата на разумна единна система за отчитане фактическата и правна сложност на всяко възложено за разглеждане дело ни поставя в условията на отчетност, включваща цифри и стойности, чийто анализ не дава пълни и ясни сведения за натовареността на отделния съдия.

Фактическата и правна усложненост на делата се явява закономерна последица на динамиката на процесите в страната ни - обществено икономически, социални и политически. Дейностите, свързани с извършване на икономически престъпления, производство и трафик на наркотици, трафик и експлоатация на хора, контрабанда, производство и разпространение на неистински парични знаци и документи, киберпрестъпления, пране на пари, както и тероризмът, се развиват успоредно с политическите и социално-икономически промени. Във всяка от своите конкретни прояви тези дейности са едни от основните заплахи за сигурността на гражданите и демократичните устои на обществото. Техният прогресивен развой обаче, трудно бива обхванат от обществените регулатори. Същевременно, усложнената структура на престъпността у нас поставя високи изисквания към компетентностите на магистратите от всички звена на правораздавателната система, от гледна точка на адекватния подход

в работата им. Не можем да не споменем и необходимостта от създаване на стабилно и непротиворечиво законодателство, което да съответства на обективните обществени явления, международните правни стандарти и най-добри практики. Промените в нормативната уредба следва да се предхождат от анализ и оценка на действащото законодателство и от идентифициране на пропуските, които позволяват извършването на дейности във вреда на държавата и обществения интерес. Не за пръв път ще изразим мнение, че съществува необходимост от намаляване на формализма на наказателния процес, от осъвременяване и синхронизиране на нормите на наказателното материално право, вероятно от преоценяване на наказателната политика и от адекватен законодателен „отговор“ на обществените очаквания. Изменените присъди по показателя „справедливост“ всъщност поставят въпросите за дефицит на усещането за справедливост или презастраховане поради страх от упрек.

Следната таблица показва движението на делата и наблюдаваните в доклада съотношения :

Вид дела по глави и чл. от НК	Постъпили дела						Свършени дела								
	общо			В т.ч. новообразувани			решени по същество с присъда			прекратени			В т.ч. по споразумение		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013	2015	2014	2013	2015	2014	2013	2015	2014	2013
ГЛ. I ПРЕСТЪПЛЕНИЯ П/В РЕПУБЛИКАТА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	29	26	36	19	18	22	17	11	23	5	7	5	2	3	1
в т.ч. убийства довършени - чл. 115 - 118 НК	9	6	10	6	6	7	7	3	8	2	2	2	0	0	0
убийства опити - чл. 115-118 НК	2	4	7	2	1	6	1	4	4	0	0	0	0	0	0
причин.смърт по непредпазливост – чл.123 НК	6	4	6	3	3	2	3	1	5	1	0	0	0	0	0
отвлечане на лица- чл.142 от НК	7	8	5	2	6	3	3	2	1	2	4	2	2	3	0
блудство - чл.149, ал.5 от НК	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Изнасилване - чл. 152 ал.4 НК	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ.V ПРЕСТЪПЛ.ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	40	38	25	32	28	22	15	12	3	22	18	12	21	14	9
в т.ч. кражба - чл. 196а НК	1	2	2	0	1	2	0	1	1	1	0	0	1	0	0
грабеж - чл. 199 НК	29	30	16	25	25	14	11	10	2	19	16	9	19	12	9
присвояване - чл. 203, 206 ал.4 НК	4	5	4	1	2	4	1	0	0	1	0	1	0	0	0
изнудване/ рекет/ чл.213а ал.3 и 4, чл.214 ал.2	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0
ГЛ. VI ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	35	30	29	28	29	24	8	5	5	25	18	23	23	16	20
контрабанда на нарк. в-ва – чл. 242 ал. 2 и 3 НК	7	2	4	7	2	4	2	0	0	5	2	4	5	2	3
прест.п/в паричната и кредит.с-ма чл.243-250НК	26	27	23	20	26	19	6	5	4	18	16	18	16	14	16
ГЛ. VII П-Я П-В ФИН.ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	17	16	17	14	11	10	3	8	10	7	5	2	0	3	1
в т.ч. чл. 253 ал.4 НК	2	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

укрив./непл.данъчни задължения-чл.255-257 НК	12	10	12	11	7	8	2	7	8	6	2	1	0	0	0
ГЛ. VIII ПРЕСТ.П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О	20	14	18	14	12	13	11	5	12	4	3	4	1	1	1
в т.ч.:пр.по служба с цел облага-чл.282-283аНК	4	4	6	2	3	5	1	1	3	1	1	2	0	0	0
пасивен подкуп на мест.дл.лице-чл.301-303 НК	2	2	2	0	2	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0
акт. подкуп на мест.дл.лице-чл.304,ал1 и 2 НК	6	4	5	4	4	3	5	2	5	1	0	0	0	0	0
акт. подкуп на мест.дл.л.отг.служ.пол.-чл.304аНК	4	1	2	4	1	2	2	1	2	0	0	0	0	0	0
ГЛ. IX ДОКУМ. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.308-319е	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ. IXA КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.319а-319е	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ. X ПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ. СПОКОЙСТВИЕ	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
чл. 321, 321а НК	0			0											
ГЛ. XI ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	46	56	64	41	48	56	18	23	30	21	28	26	14	24	22
в т.ч. палеж - чл. 330 ал.2 и 3 НК	2	2	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0
смърт и телесна повреда в трансп.-чл. 342 НК	2	3	1	0	3	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
прич. смърт в транспорта – чл. 343 ал.1"в"	17	18	22	16	17	17	10	14	19	3	3	2	0	0	0
смърт в трансп.в пияно с-е-чл.343 ал.3"б" и ал.4	6	1	5	6	0	4	4	1	4	0	0	0	0	0	0
чл. 354а,б и чл.354в ал.2-4 НК	17	29	28	16	25	28	1	4	2	15	24	22	14	23	21
Общ брой	187	181	191	148	146	148	72	65	83	84	79	73	61	61	54

3.1.9. Дела наблюдавани от Европейската комисия за 2015г.

Сред делата, попадащи в списъка на ВСС, е НОХД 189/2015 (известно като делото „Гранити“, предишен номер 823/2015- отменено и върнато за ново разглеждане). Образувано е на 10.03.2015г. Не е даден ход на делото в съдебни заседания на 27.04.2015, 21.05.2015 и 25.06.2015 поради процесуални пречки. Ход на делото е даден на 01.07.2015г. Насрочвано е всеки месец с предварително обявявани резервни дати за месеци напред, отлагано е поради неявили се свидетели и вещи лица. Насрочено е за 26.01.2016г.

3.2. ВЪЗЗИВНО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

3.2.1. Постъпление на въззивни наказателни дела.

Брой разгледани дела.

Към 01.01.2015г. несвършени са били 51 въззивни наказателни дела, образувани в края на 2014г., както и 15 ВНЧД от същия период.

През отчетната 2015 година в Окръжен съд Бургас са постъпили за разглеждане **423 въззивни наказателни дела**, от които **210 въззивни наказателни дела** от общ характер (през 2014г. са били 302, а през 2013г.-258) и **213 частни наказателни**

дела(през 2014 – 236, а през 2013г. 217бр.). Близко 28% - 120 дела от този вид са постъпили през последното тримесечие на отчетната година.

Дейността на съда по разглеждания показател е пряко обусловена от дейността на районните съдилища. Отчетените цифри свидетелстват, че макар и очертал се през последните години по- висок процент на приключилите пред районния съд дела със споразумение или по реда на съкратеното съдебно следствие, постановените и обжалваеми съдебни актове - присъди биват атакувани от страните пред окръжния съд. Намалението на наказателните дела в районните съдилища обаче предпоставя и по – малкия брой образувани пред БОС въззивни дела. Същевременно, делата с фактическа и правна сложност поддържат един сравнително постоянен процент. Разглежданите пред Окръжния съд ВНОХД с фактическа и правна сложност, които не са били приключени по някои от диференцираните процедури, често пъти налагат провеждането на ново съдебно следствие и събиране на допълнителни доказателства. Това повлиява продължителността на въззивното производство.

Най-много дела са образувани по жалби и протести против първоинстанционните актове на РС-Бургас (108), РС-Несебър (41), РС-Карнобат (16), РС Поморие (15), РС-Царево (11) . По жалби са образувани 156 дела, а по протести на прокуратурата- 54 дела.

През 2015г. са разгледани общо **е 261 въззивни дела** (през 2014г. – 332 и през 2013г. – 313) и **228 ВНЧД** (245 през 2014г. и 236 през 2013г.)

3.2.2. Свършени дела - анализ по видове

Относителните резултати от дейността на съдиите по ВНОХД, ВНЧХД, ВНАХД и ВНЧД, се илюстрират в следната таблица :

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД,ВНАХД	ВНЧД
Брой дела за разгл.към 31.12.2015	261	228
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	85%	98%
Несв. Дела към 31.12.2015 г.	39	4
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:5.7	1:56.0
Брой обж. и протестирани дела	21	1
Резултати от касационна проверка		
Отменени	1	0
Потвърдени	8	0

За сравнение- 2014г.

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД,ВНАХД	ВНЧД
Брой дела за разгл.към 31.12.2014	332	245
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	85%	94%
Несв. Дела към 31.12.2014 г.	51	15
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:5.5	1:15.3
Брой обж. и протест. Дела	11	1
Резултати от касационна проверка		

	Отменени	2	0
	Потвърдени	6	0

За сравнение- 2013г.

Вид дело	ВНОХ, ВНАХД	ВНЧХД,	ВНЧД
Брой дела за разгл.към 31.12.2013	313		236
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	90%		96%
Несв. Дела към 31.12.2013 г.	30		9
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:9.4		1:25.2
Брой обж. и протест. Дела	11		0
Резултати от касационна проверка			
	Отменени	0	0
	Потвърдени	6	0

Свършените през 2015г. ВНОХД, ВНЧХД и ВНАХД са **222**, които представляват **85%**от всички разгледани дела.

През отчетната година процентът на приключилите спрямо разгледаните дела е **85%**и е по-висок от показателя за 2014г.-84% , но по-нисък в сравнение с 2013г. - 90% . От общо свършените второинстанционни наказателни дела, в тримесечен срок са приключени 181, или **82 %**. Този показател сочи, че тенденцията за разглеждане на делата в разумен срок се подобрява- с 5% повече в сравнение с предходните две години. През предходните години бе възприет по-критичен подход в оценката за сročността на разглеждане на този вид дела и в резултат на усилията на всички, показателят се подобри. Критично следва да се отбележи, че има няколко дела, актовете по които са предадени над разумните срокове, което за бъдеще не следва да се допуска.

Останалите висящи в края на отчетния период са 39 дела.Постъпилите за последните три месеца дела са 302, които по обективни причини не могат да приключат до 31.12.2015г.

Приключили в тримесечния срокВЧНДса **93%** (при свършени дела 230 ВЧНД). Същият процент е установен и през 2013г., при свършени дела от този вид 227 и 92% за 2012г. - 277 ВЧНД.

Статистиката сочи за сравнително висок процент разгледани дела –ВНОХД, ВНАХД и ВНЧХД в рамките до 3 месеца.

Макар и при оптимизирана система на дейността по обработка и насрочване на делата, времето от първата дата на насрочване до постановяване на акта от съда е обвързано с множество фактори. Един от тях е натовареността на съдиите и организацията на работата създадена във въззивните състави и в частност -обявени по график 2 заседателни дни за всеки въззивен състав в рамките на един месец. Не следва да се пренебрегват и причините, обуславящи отлагане на делата, които в преобладаващите случаи не се дължат на лоша организация на съдията, а са сведени до законови предпоставки. Както беше посочено по-горе, постъплението на ВНОХД, ВНАХД и ВНЧХД към края на отчетния период е било по-интензивно, поради което са отчетени като висящи 39 дела и в процентно съотношение те представляват разликата

до параметрите на показателя за приключили дела. В този смисъл, по напълно обективни причини, делът на неприключилите дела не е значителен.

Констатираното през предходната отчетна година редуциране на случаите, в които отлагането на делото е надвишавало едномесечен срок е отчетено от съдиите и са положени усилия за преодоляване през 2015г. След като през предходната година отчетохме причините за разглеждане на този вид дела над три месеца, преодоляването на които зависят от самите нас, а именно: незадълбочено проучване на делото от докладчика преди насрочването му, довело до пропуски при определяне на лицата, които следва да вземат участие във въззивното производство; несвоевременна, респ. непълна проверка на редовността на върнатите призовки към датата на насрочено съдебно заседание, което пречатства използването на всички способи по чл. 178-182 от НПК за призоваване; отлагане на делото в срок над един месец (макар и рядко); попълване на делото с нови доказателства с оглед правилното му решаване, през настоящата повечето от тях са напълно отстранени. Учудващо е, че съществуват няколко дела със срок за насрочване над 3 месеца без разрешение на председателя, но това се отдава на неволен пропуск на докладчиците, тъй като по всички останали дела, по които се е наложило разглеждане в по-дълъг срок от същите тези докладчици, разрешения съществуват.

В проследените през отчетната година случаи, в които при отлагане на делото, същото се насрочва в срок по-голям от един месец се касае, с малки изключения, до обективни факти, водещи до забава на въззивното производство. От общо отложените през годината 98 заседания по всички въззивни дела, в 6 случая, между съдебните заседания има повече от месец, от които в два от случаите - поради заболяване на съдията, в останалите - поради съобразяване със съдебната ваканция и страните. Това сочи на почти двойно подобрен показател в сравнение с предходната година (През 2014г. - от общо отложените през годината 132 заседания по делата (ВНОХД, ВНАХД, ВНЧХД и ВЧНД), в 42 от случаите обявената нова дата на съдебно заседание е извън едномесечния срок, а в 25 от случаите – над 40 дни.

При обобщаване на причините за отлагане на делата, водещо място и през този отчетен период заемат случаите на отлагане поради невявяване на защитник с посочени уважителни причини за това. Незначителен броя вече са случаите на отлагане, поради нередовна процедура по призоваване, следвани от делата, отложени за събиране на допълнителни доказателства – по инициатива на съда или страните и делата, по които подсъдимите са направили искане за ангажиране на защитник по упълномощаване или за определяне на служебен защитник.

Предприетите от предходни години мерки за редуциране на сроковете за разглеждане на въззивните дела, обективно са дали резултат. Създадената по-стриктна организация в подготовката на съдебното заседание от гледна точка на координацията в дейността на секретаря и съдията докладчик, води до съществено намаляване на случаите, в които делата се отлагат поради пропуски в призоваването на заинтересованите страни. Въпреки относително малкия дял на делата, чието отлагане е станало поради сочените причини, същите следва да са основание за завишаване на изискванията към докладчиците при проучване на делата и изготвяне на разпорежданията за насрочването им. Необходимо е по - стриктно съблюдаване от страна, както на докладчиците по делата, така и на председателите на съставите на сроковете, в които се насрочват делата, като първа дата на съдебно заседание и при отлагане. Да се използват ефективно всички способи, уредени в НПК за призоваване на страните.

➤ **Брой решени дела по същество - анализ по видове и структура;**

➤ **Брой отменени /брой изменени, брой потвърдени решения на районните съдилища.**

През изминалата година по същество са решени 210 ВНОХД, ВНЧХД и ВНАХД и 222 ВНЧД.

По 123(59%) решени по същество въззивни дела, присъдите на първоинстанционните съдилища са потвърдени. При сравнителния анализ на резултатите при ВНОХ, ВНЧХД и ВНАХД за трите наблюдавани години, се констатира, че потвърдените съдебни актове- 123 броя са по-малко в сравнение с предходните две години (при 165 за 2014г. и 184 за 2013 г.), т.е. статистиката по показател „потвърдени дела“ бележи спад в сравнение с предходни години, но пък това е обяснимо с постъпването- с 92 дела по-малко в сравнение с предходната година. Ето защо, сравнително niskият процент занижаване и по-малкото постъпление не може да обуслови извод за ниско качество на проверяваната дейност на районните съдилища.

В процентно отношение, потвърдените присъди спрямо всички решени въззивни наказателни дела е най- висок за БРС – 62% (при 65% за 2014г. и при 70%), СРРС - 75% (при 88% за 2014г. и 69% за 2013г.) и НРС – 50% (при 62% за 2014г. и при 59% за 2013г.). В останалите съдилища процентите са както следва : ПРС – 53% (при 42% за 2014г. и 61% за 2013г.), АРС – 73% (при 39% за 2014г. и 40% за 2013г.), РС Царево 33% (при 56% за 2014г. и при 38% за 2013г.) РС М. Търново – 50% (при 71% за 2014г. и 80% за 2013г.). В КРС този показател притеснително продължава да се понижава- 25% (при 33% за 2014г. и 68% за 2013г.).

Окръжен съд- Бургас е **изменил 41** присъди на районните съдилища, което е 18 % от разгледаните и свършени дела. В 13 случая (при 22 за 2014г. и 14 за 2013г.) наказанието е намалено, по 2 дела наказанието е увеличено (през 2014г. и 2013 – по 4). Броят на изменените присъди, извън частта им относно наказанието (с други промени в наказателната част и промени в гражданската част)е 26 (при 36 за 2014г. и 32 за 2013г.). Сред изменените присъди основно място и с постоянен процент за последните три години заемат тези, с промени в наказателната част – 24 бр. (11% от всички свършени) при 31 бр. (11%) за 2014г. и 27 бр.(10%) за 2013г. По 2 от делата, БОС е изменил присъдата в гражданско-осъдителната ѝ част.

По 27 (22 и за 2014, и за 2013г.) дела присъдите са били отменени изцяло и делата върнати за ново разглеждане, поради допуснати неотстраними от въззивната инстанция съществени процесуални нарушения. Като проблем може да се отчете и неадекватната на натоварването кадрова политика, независеща от решенията на ръководствата на съдилищата и въпреки предприетите от председателите на районните съдилища мерки в тази насока. Констатирани са периоди, в които натоварването на районните съдии надхвърля разумните норми, който факт има за последица – пропуски и грешки в работата им. Обективността, въз основа на извършен анализ, изисква да се признае, че има и случаи, в които окръжните магистрати при отстранима причина са отменили и върнали за ново разглеждане дела. Проблем, който е констатиран и при въззивния контрол на първоинстанционните дела, разглеждани от Окръжен съд. Подобни констатации подлежат на обсъждане занапред с оглед избягване на неоснователно протакане във времето на процесите.

Прекратени са били общо 14 въззивни наказателни дела, в т.ч.12 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД, като по 2 от делата подсъдимите и тъжителите са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК. 2 ВЧНД са били прекратени по други причини- нередовности и оттегляне на жалбите и протестите по тях.

За сравнение :През 2014г.прекратени са били общо 20 въззивни наказателни дела, в т.ч.14 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД, като по 4 от делата подсъдимите и

тържателите са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК, 6ВЧНД са били прекратени по други причини, в т.ч. и поради нередовности или оттегляне на жалбите и протестите по тях.

През 2013г.прекратени са били общо 13 въззивни наказателни дела, в т.ч.8 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД, като по едно от делата подсъдимите и тържателите са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК и 5 ВЧНД. (12 дела - въззивни 7 и 5 ВЧНДса били прекратени по други причини, в т.ч. и поради нередовности или оттегляне на жалбите и протестите по тях), 35 са били през 2012г. в т.ч.20 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД като по 3 от делата подсъдимите и тържателите са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК и 15 ВЧНД.(32дела - въззивни 17 и 15ВЧНД дела са били прекратени по други причини).

3.2.3.Брой обжалвани и протестирани въззивни производства, резултати от касационна проверка.

От общо решенията през 2015г. 222 дела, обжалвани са били съдебните актове по 21, (през 2014г. и 2013г. са били по 11).

През 2015г. е обжалвано едно ВЧНД (№ 70/2015) като ВКС не е допуснал касационно обжалване.

От обжалваните дела, по 8 (2 ВНЧХД 509/2014 и 272/2014), 1 ВНАХ (№575/2014) и 5 ВНОХД (№№388/2014, 696/2014, 931/2014, 372/2015 и 76/2015) присъдата е потвърдена. Една присъда по ВНОХД 361/2015 е отменена и делото върната за ново разглеждане на въззивния съд.

Отчетените резултати говорят за ефективен и качествен контрол, осъществяван от окръжния съд по делата на първостепенните съдилища.Впрочем, този извод е на Инспектората на ВСС, направен още при проверката през 2013г., но който е верен и с днешна дата, предвид подобрените показатели по въззивните дела на БОС.

3.2.4.Натовареност на съдиите от Наказателно отделение през 2014г.

Съдиите от наказателно отделение, разглеждащи първоинстанционни и въззивни наказателни дела са били реално натоварени, както следва:

- **Спрямо постъпилите дела – 9,26 дела/месец**
- **Спрямо разгледаните дела – 10,20 дела/месец**
- **Спрямо свършените дела- 9,49 дела/месец**

Тези показатели са изчислени на база реално работили наказателни съди през годината(без СРС).

Статистически изведените цифри не дават реална картина на натовареността.

Отчетността по отношение на натовареността на съдиите и съдилищата продължава да търпи критики от гледна точка обективността на зададените критерии, като към момента изразяваме дълбоко недоверие към резултата, който би се получил при приложението на приетите от ВСС норми за натовареност, които се предвижда да се прилагат от м.април 2016г.

Действителната натовареност на наказателно отделение показва средно за двете инстанции по 113.75 дела за разглеждане на месец и по 105.92 решени.

3.2.5.Проблеми. Изводи.

През отчетната година в Окръжен съд-Бургас не са извършвани планови проверки от Инспектората към ВСС.Извършена е инцидентна проверка относно сročността на писане на съдебните актове по наказателни дела от ИВСС по повод проверка, извършвана в Апелативен съд- Бургас, при която се констатира, че

наказателните съдии от БОС са подобрили показателя „срочност“, като инспекторът бе запознат и с причините за изключенията по показателя.

Проверка за организационната и правораздавателна дейност на съдиите от Окръжен съд-Бургас бе извършена и от Апелативен съд-Бургас, в периода 23.11.2015 год. - 26.11.2015 год., обхващаща период на проверката: 01 януари 2015 год. – 01 ноември 2015 год.

Към датата на изготвяне на настоящия доклад, в Окръжен съд-Бургас постъпи Обобщен доклад от БАС, отразяващ резултатите от проверката. Относно наказателните дела, Комисията е отчетла подобрената срочност, както по отношение на разглеждането, така и по отношение на постановяването на съдебните актове в сравнение с предходната и минали години. Председателят на Апелативен съд-Бургас-съдия Деница Вълкова е дала конкретни препоръки относно разглеждането на някои наказателни дела, а именно: 1. По отношение на въззивните наказателни дела: Да се постановяват определения по чл.327 НПК във всички случаи на насрочване на ВНОХД, независимо, дали са направени доказателствени искания, както и задължително да се съобщава определението по чл.327 НПК, постановено по направени доказателствени искания; 2. Да се следи стриктно, дали съдържанието на въззивните жалби отговарят на изискванията на чл.320 НПК и конкретно има ли ясно искане, кои са неизяснените обстоятелства, какви доказателства се искат, има ли подпис, в срок ли е подадена жалбата, от легитимирана страна ли е подадена, има ли приложени преписи, като при нередовност да се прилага чл.323 НПК от съдия от Окръжния съд вместо да се изпраща на въззивния; 3. Да се изпълнява своевременно и без изключения чл.252, ал.1 ЗИНЗС; 4. Да се изготвят мотивирани първоинстанционни определения по чл.309 и по чл.340 НПК относно мерките за неотклонение, като служебно се съобразява и мотивира необходимостта от налагане на забрана за напускане на страната, независимо дали е направено искане от публичното и/или частното обвинение, с оглед недопускане на случаи на признати за виновни подсъдими, впоследствие окончателно осъдени, да се укриват от правосъдието; 5.Разпитите на свидетели в досъдебното производство пред съдия да се отразяват в протоколи от съдебно заседание, а не в протоколи от разпит на свидетели в досъдебното производство; 6. Да се спазва без изключение чл.252, ал.2 НПК, като във всички случаи на насрочване на дела извън двумесечния срок, вкл. поради съдебна ваканция, да се иска разрешение от председателя на съда, което да се мотивира; 7. Да се проучват внимателно делата още в хода на подготвителните действия по чл.249 и сл. НПК, за да не се допуска връщане на делата за доразследване от съдебно заседание; 8. Да се прилага стриктно чл.55, ал.3 НПК относно подсъдимите-чужди граждани, като им се изпращат преводи на процесуалните документи при липса на изричен (писмено обективиран) отказ от това процесуално право; 9. Да не се допуска плащане на възнаграждение на вещо лице и/или преводач без приложена и надлежно попълнена справка-декларация (посочено е 1 дело); 10. Разпитите на свидетелите в досъдебното производство пред съдия да се отразяват в протокол от съдебно заседание, а не в протоколи от разпити на свидетели в ДП, тъй като се образува ЧНД съгласно ПАС; 11.Изпълнителните листи за дължимите суми за деловодни разноски, държавни такси и други в полза на бюджета на съдебната власт да се възлагат на ЧСИ съгласно сключеното между ВСС и КЧСИ споразумение, като целта е по-голяма ефективност на този вид принудително изпълнение; 12. Да се провежда първоначално и текущо обучение на съдебните заседатели; 13. Във всеки случай на констатирана противоречива или неправилна съдебна практика да се уведомява ръководството на АС-Бургас и/или да се предприемат действия за уведомяване на Председателя на ВКС за инициране на тълкувателна дейност; 14. Да не се допускат отводи и самоотводи по дела, които не са съобразени с приетия от ВСС Анализ на отводите и указанията в

писмо от 11.06.2015г. на Председателя на ВКС. Съдиите от наказателно отделение са подробно запознати с доклада и препоръките, като са изразили и становище.

През 2015 год. съдиите от наказателно отделение в БОС проявиха активност и професионален подход при обсъждане на различни актуални правни теми, с произходящата от тях проблематика. Обсъдени и изготвени бяха становища и във връзка с приемането на ТР от Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС, свързани с противоречивата практика на съдилищата, например :

- по тълкувателно дело №1/2015г.- по някои въпроси, свързани с противоречивата практика на съдилищата при определяне на подсъдността на делата за престъпления от общ характер, извършени от магистрати и при приложението на специалната подсъдност по чл.35, ал.3 от НПК (докладчик съдия Събчо Събев);

- по тълкувателно дело №2/2015г.- по някои въпроси, свързани с противоречивата практика на съдилищата по индивидуализиране на наказанието по чл.58а от НК в случаите на предвидени алтернативни наказания „лишавано от свобода“, „доживотен затвор без право на замяна“, както и по отношение на приложимия материален закон във вр.с чл.2, ал.2 от НК;

- по искане на Председателя на ВКС за приемане на ТР, свързано с констатирана противоречива практика на съдилищата по прилагане на чл.21, ал.1 ,т.6 от НПК при конкуренция между наказателна и административнонаказателна отговорност спрямо едно и също лице за едно и също деяние;

- обсъждани бяха и много други текущи въпроси, свързани с приложение на наказателните закони и практиката.

Наред с проявената активност на съдиите към уеднаквяване практиката на съда, по-голяма част от тях активно участват и в регионалните семинарите с наказателно-правна насоченост, финансирани от НИП на местно ниво. Много от съдиите повишават своята квалификация с участието в семинари, организирани и провеждани в НИП, включително някои от съдиите след проведено обучение участват лично като обучители по конкретно зададени теми за семинари.

Разбира се, споменатата дейност на съдиите от наказателно отделение не изчерпва инициативите през отчетната година, доколкото не по- малко важно е да се отчете и периодичното провеждане на събрания на отделението, имащи за предмет обсъждане на актуални противоречиви практики по приложението на НК и НПК, актуалните законодателни изменения и проблеми в пряката дейност.

Обобщавайки статистическите данни от доклада, извода който правим е, че основната част от работата на съда отговаря на европейските стандарти, а по ефективност е съпоставима с тези на страните членки на ЕС. Изправени пред динамиката на законодателни промени и обществено недоверие, съдиите традиционно проявиха устойчивост и последователност при отстояване на принципите и гаранциите за независимост на съдебната система, съдействаха за утвърждаване върховенството на закона, фундаменталните човешки права и ефективно и прозрачно правосъдие. Резултатите показват във висока степен, че съдът адекватно отговаря на очакванията за бързина, качество и ефективност. Макар и заложени в закона кратки срокове, като гаранция за ефективно правораздаване, съдиите усърдно се стремят към добро качество на своята работа. Усилията са съсредоточени към задълбочено проучване на делата от доказателствен аспект, което осигурява спазване на основните правила в НПК – чл. 12, чл.13 и чл. 107 ал.2 от НПК за разкриване обективната истина и вземане на решение по вътрешно убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото.

Съдиите са особено чувствителни към негативния отзвук на обществото за качеството на тяхната работа. Същината на съдийската дейност е решаването на правни

спорове. Правораздаването, осъществявано от съдилищата протича в състезателен процес, в който страните изявяват и защитават своите позиции. С по-голяма сила ще повторим, че ежедневно съдиите се изправят „лице в лице“ с хора, които са гневни, отчаяни, разочаровани или амбицирани да спечелят делото в своя полза. Профилът на съдията изисква същият да бъде емоционално безизразен, авторитетен и ангажиран единствено да реши спора между страните, спазвайки повелята на закона, принципите на лична безкористност, независимост и безпристрастност. Съдиите са принудени с достойнство и безмълвно да понасят различни прояви на поведение и отношение на страните към тях, без да разполагат с право на емоционална реакция, която би била израз на необективност или пристрастност. Обществото поставя високи изисквания към съдиите и често отправя немотивирани критики към тях. Решаването на един спор, каквато е основната функция на съдията, винаги предполага една от страните по него да остане недоволна. Това предизвиква негативни реакции, на които съдията трябва и може да даде единствен „обоснован отговор“ в мотивите на своя съдебен акт. Обективните характеристики на дейността на съдиите и специфичната им роля в правосъдната система, ги прави особено уязвими на негативните нагласи на обществото към труда им, несправедливото подценяване на работата им, обвиненията за корупция и реакциите на страните по делата. В този аспект, посочените фактори е необходимо последователно и трайно да бъдат заличени като проява на обществена нагласа, за да бъде гарантиран стабилитета на системата като цяло. Признанието за добре свършена работа несъмнено се явява сред един от основните стимули за влагане на все повече усилия в пряката дейност.

Ефективното противодействие срещу престъпността и борбата с нея обаче, може да има успех само при една адекватна законодателна уредба и ефективна дейност на всички органи, натоварени с тази задача. Промените в нормативната уредба следва да се предхождат от анализ и оценка на действащото законодателство и от идентифициране на пропуските, които позволяват извършването на дейности във вреда на държавата и обществения интерес.

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ
на дейността на РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА
в съдебния район на Окръжен съд- Бургас
за 2015 г.

На територията на Бургаски съдебен окръг работят **осем районни съдилища** в градовете Бургас, Поморие, Несебър, Айтос, Карнобат, Царево, Средец и Малко Търново.

Юрисдикцията на районните съдилища се разпростира на административната територия на 13 общини- Бургас, Камено, Айтос, Руен, Поморие, Несебър, Карнобат, Сунгурларе, Приморско, Созопол, Царево, Средец, Малко Търново.

През годината, правосъдие са осъществявали **56от 58 районни съдии по щат**.

Кадровата обезпеченост е сравнително добра от гледна точка на утвърдения щат за магистрати, но адекватна на натовареността от преди няколко години. По отношение на запълване на щата критиките са много и основателни.

За съжаление, няма какво ново да се добави и за настоящата година :

Кадровият проблем в районните съдилища продължават да се разрешава чрез командироване. Вече убедено можем да заявим, че това иначе временно разрешение на въпроса, се превърна в основен способ за преодоляване на натовареността.

Едва ли е нужно отново да посочим, чекомандироването на съдия от състава на който и да е съд, особено от състава на малък съд, за дълъг период от време, се оказва проблем. Бавните и тромави процедури по назначаване, преместване на съдии или всякакво друго запълване на свободни щатове не дават възможност председателите на районните съдилища да планират и предвидят щатната обезпеченост, нито в краткосрочен, нито в дългосрочен план.

При сравнение с разпределението на делата по съдилища се разкрива отново неравномерна натовареност на отделните щатове за районни съдии. Това е стар и задълбочаващ се проблем, който е типичен не само за окръга, но и за страната и в този смисъл не може да бъде разрешен със средствата на регионалното административно

управление. През отчетната година обаче, предвид увеличаването на делата по чл.279-281 НК, натовареността на съдилищата в региона коренно се промени.

Всичко изложено до тук е повтарящо се през годините, като отново оставаме с надеждата, че в близко бъдеще ще бъде намерено правилното решение или поне правилната посока.

На база на средната натовареност в окръга, съдилищата от Бургаски съдебен окръг са работили при различна натовареност (видно от приложенията по-долу).

Средно в окръга за 2015г. един районен съдия е разгледал **554дела** (524 за 2014г. и 546 за 2013г.) и е решил **504 дела** (при 476 за 2014г. и 490 за 2013г.).

През 2015г. един районен съдия е разгледал с 30 дела повече в сравнение с 2014г. и с 8 дела повече от 2013г. Решил е с 28 дела повече в сравнение с 2014г. и с 14 дела повече в сравнение с 2013г.

Най-голямо **постъпление** през годината има в следните районни съдилища: РС-Царево-63.42 дела на месец/съдия, РС- Несебър-52.62дела на месец/съдия, РС-Бургас-43.56дела на месец/съдия , РС- Средец-42.65дела на месец/съдия , РС- Малко Търново-38.08дела на месец/съдия и РС- Айтос-37.70дела на месец/съдия. Подобно е съотношението и по отношение на разгледаните и свършени дела .

През 2015г. са били разгледани **27938 дела**, (26 007- за 2014г. и 29488 през 2013г.), а свършени - **25 393 дела**, при 23 638 за 2014г. и 26500 през 2013г. Т.е. с 1931 дела повече са разгледани в сравнение с 2014г. и с 1551 по-малко от 2013г.

Средният процент за окръга по отношение на свършените в 3-месечен срок дела за 2015г. е92 %. Той показва, че въпреки големия брой дела, районните съдии отново са съумяли да приключат максимален брой дела.

За сравнение : През 2014г.и 2013г.в тримесечен срок са приключили 89%

В тримесечен срок, картината на свършените **по съдилища дела е, както следва**: РС-Бургас- 91%, РС-Несебър- 91%, РС-Поморие- 90%, РС-Карнобат- 92%, РС-Айтос- 91%, РС-Царево-96%, РС-Средец- 98%, РС-М.Търново- 97%. Тези цифри определено означават достигнат стандарт за бързо правосъдие, при това за една част от тях- в условията на висока натовареност.

По наказателните дела съдилищата постоянно в тригодишния период са показвали високо темпо на работа- **92%** свършени в тримесечния срок дела, при 88% и 85%-в тримесечен срок за 2014г. и 2013г.

А по съдилища, показателят на свършените в тримесечен срок дела е, както следва: 91%- БРС, 91%- НРС, 91%-АРС, 89%-ПРС, 90%-КРС, 98%-ЦРС, 97%-СрРС, 98%- МТРС.

По гражданските дела в тримесечен срок са свършени **92%** , при 90% за 2014г. и 91% през 2013г.

Гражданските дела, приключени в тримесечен срок по съдилища са, както следва: РС-Бургас- 91%, РС-Несебър- 90%, РС-Поморие- 91%, РС-Карнобат- 93%, РС-Айтос- 91%, РС-Царево-93%, РС-Средец- 99%, РС-М.Търново- 96%

Председателите на районните съдилища са посочили в своите доклади всички достижения и недостатъци в дейостта на съответния районен съд. Може да се обобщи, че районните съдилища от района на Окръжен съд- Бургас не отчитат (и то от доста време насам) проблем с бързината на правосъдието. Поради липсата на свободни места за кариерно израстване в региона, в районните съдилища преобладават съдиите със сериозен професионален опит. Това от една страна ползва правосъдието, защото

осигурява качество, но от друга- демотивира магистратите, защото стремежът на всеки човек да се развива е естествен.

Докладите на председателите на районните съдилища отново съдържат критика по отношение на новия ГПК, който вместо да улесни процеса, го затормози, като работата на съдиите се увеличи неимоверно. Въпросът с еднаквата практика пък, е част от отговора за доверие и предвидимост на съдебната система. В този ред на мисли и районните съдии считат засилената тълкувателна дейност на ВКС като изключително положителна предпоставка за повишаване на качеството на дейността, но обема на задължителната практиката е на път да постави съдиите в невъзможност да я познават.

Отново ще посочим, че районните съдии следва да са по-активни, когато от тях се искат становища за тълкувателни решения, когато е обявена правна тема за разискване или вълнуващите ги въпроси са се натрупали. С риск отново да се повтори, считам, че съдиите не трябва да се „объркват” в голямото говорене за съдебна реформа, което често е с горчив популиски привкус. Съдиите добре знаят кои и какви са проблемите на правосъдието. Те трябва да имат становище и да го изразяват по всеки правен въпрос, преценен от тях като важен за правото, трябва да се чувстват ангажирани с истинските проблеми на правосъдието, които са невидими или поне прекалено сложни за външните коментатори. Обръщането на погледите към броя на делата, равномерното им разпределение или единствено и само пряко касаещи ги кариерни проблеми, означава, че сме допуснали професионалния дебат да излезе извън правото.

Ето защо, през отчетната година, Окръжен съд не веднъж се занима с текущи проблеми на районните съдилища и най-вече с възможността за уеднаквяване на практика по някои въпроси, защото различията в инстанциите не изглеждат като качествено правораздаване, тъй като създават несигурност у страните и подкопава доверието в съда. Ето един пример, който бележи тенденцията, която наблюдаваме от години: между първа и втора инстанция, независимо, дали това е Районен- Окръжен съд или Окръжен- Апелативен съд, винаги съществува разлика при приложение на критерия, по-точно понятието „справедливост“, когато се присъждат обезщетения (чл.52 ЗЗД). Очевидно проблемът не е за подценяване, след като по-горната инстанция(отново с уточнение- ОС и АС) упорито изменя размерите, като по правило, почти по всяко дело. Дали имаме проблем с възприятието и тълкуването на съдържанието на понятието за справедливост или не ценим правилно фактическата обстановка, или е въпрос на изключителен субективизъм, следва да бъде установено, защото във всички случаи произнасянето по едни и също факти различно от три инстанции или две инстанции, не води до положителен извод за правораздаването. Считаме, че през следващата година, обсъждане на този въпрос следва да се проведе, като се изследват причините за различното съдържание на понятието, което инстанциите влагат. Изхождаме от позицията, че не е достатъчно да се напътят районните съдии от висотата на по-горната инстанция, важно е да се обсъдят и разберат проблемите с цел отстраняването им за бъдеще. Тъй като диалогичността и равнопоставеността в отношенията между всички, без значение инстанцията, в която се работи, са манифестирани не веднъж, активността следва да е двупосочна и да се реагира винаги, когато се отчита траен проблем. Не случайно поддържаме становището си от предходни години, че обсъждането на правните въпроси е по-важно от поставеното на дневен ред „броене на дела” или премерване на тежестта.

Отново ще посочим, все заради връзката с качеството, че всички свикнаха с данните за непосилни обеми на работата в районните съдилища. Предписахме натовареността на районните съдии на заповедните производства и затворихме темата. Така, вместо да се помисли сериозно за разтоварване на съдиите от несвойствената им работа, пренебрежително продължаваме да отчитаме, че над 40 дела месечно на съдия е

нещо нормално. Пропуснахме да отбележим, че съдиите, разглеждащи толкова много дела имат граница на физическите възможности. Фокусът при контрола на работата ни изцяло е насочен към формалното спазване на закона и най-вече към сročността. Задълбочеността и качествена работа обективно не се използват като критерии при оценяването на тази дейност.

Продължавайки по темата, както бе посочено по-горе, районните съдии не приписват своите „неуспехи“ по делата единствено на обстоятелства извън собствените им действия, но следва да се обърне специално внимание на тревожността, която отчитат и по въпроса за огромната съдебна практика, с която трябва да се запознават, а това изисква време. Затрупани с огромен брой заповедните производства, по които са длъжни по закон да се произнесат в 3-дневен срок, както и с несвойствена дейност по администриране на производствата, те са лишени от възможността за задълбочена работа по съществуващите спорове. По тези съображения и през настоящата година не веднъж председателите на съдилищата са правили опити за оптимизиране или увеличаване на съдебната администрация, за да могат да компенсират натовареността на съдиите с чисто административни задължения и ги разтоварят от тях, но в повечето случаи - неуспешно.

Повечето от председателите също отново отчитат необходимостта от високо квалифицирана съдебна администрация, която вещо да осъществява размяната на съдебни книжа, стриктно да отграничава специфичните документи от различните нови процедури, точно и вярно да възпроизвежда разпореденията на съда, да следи за сроковете и на това ниво са дали оценка на качеството на работата в канцелариите, като не са спестили критика.

Нарастващите критерии към магистратите, както и нарастващите очаквания към съда предполагат нарастващи изисквания и към качествата на административния персонал.

Вместо това, се заговори за реорганизация на съдебната карта, без ясна посока и правила.

Поддържаният голям брой на постъпления на заповедни дела, увеличеният брой облигационни иски и структурата на постъплението на останалите граждански дела, отчитана в районните съдилища, е различна поради значителните разлики в демографско и икономическото положение на районите.

В силните общински центрове постъпват дела с все по-усложнени правни конструкции, развива се и усложнен граждански процес – насрещни иски, съединяване, възражения, встъпване. Увеличават се делата при множество на ищците или ответниците, особено по дела за собственост, като това се свързва с атакуване на множество прехвърляния. Хипотезата на един заявител срещу множество длъжници, напр. банките и търговските дружества с монополна дейност, създава струпване на дела в кратък период от време, обикновено свързан със счетоводните отчитания на дружествата. Сериозната междуфирмена задлъжнялост е друг фактор, довел до драстично увеличаване на облигационните дела, на делата по чл.422 ГПК и до запазване големия брой на заповедните производства. Тези данни кореспондират и с големия брой дела за несъстоятелност в Окръжен съд.

И районните съдии за поредна година очакват повече от НИП. За съжаление, през отчетната година вместо усилията да са насочени смислено с множество семинари с възможност за посещението им от всички съдии, НИП отново не отговори на очакванията като включи недостатъчен брой и необезпечени откъм места форми на обучение. Компенсиране на необходимостта от обучение се извърши чрез изнесени обучения, финансирани от НИП.

Не можем да не отчетем обаче, че съдии от районните съдилища спечелиха възможността за стаж в съд на държава от ЕС, както и за работа в Регистратурата на ЕСПЧ за няколко месеца.

В докладите на районните съдилища се засягат и важни въпроси по управлението на бюджета и кадровата обезпеченост. Тревожност се изразява, както по срочността на конкурсите в системата, така и по начина на провеждането им.

1. Дейност на районните съдилища по наказателни дела.

През отчетния период са **постъпили 11 373 наказателни дела**

2014г.- постъпили 8999 дела;

2013г.- постъпили 9362 дела.

През 2015г. са **разгледани 12149 наказателни дела** в осемте районни съдилища.

За сравнение:

2014г. разгледани 10041 дела;

2013г. разгледани 10467 дела.

Свършени са 11 194 наказателни дела, от които 10 265 или 92% в тримесечния срок

За сравнение :

2014г. свършени 9296 наказателни дела, от които 8194 или 88% в тримесечния срок;

2013г. свършени 9424наказателни дела, от които 7977 или 85% в тримесечния срок.

Постановени са 395 присъди по обвинителни актове.

За сравнение : 2014г. - 507 и през 2013г. - 542

Одобрени са **1614 споразумения** (1394 през 2014г. и 1640 през 2013г.).

Останали несвършени в края на 2015г. са 955 (2014г. – 745 и през 2013г. - 1043)

Сравнението на броя на свършените дела и броя на делата постъпили през годината показва, че съдилищата се справят с постъплението, въпреки натовареността.

Новообразуваните НОХД през 2015г. са **2102** бр. дела (2014г. - 1951 и 2013г. - 2299). Всичко за разглеждане са били 2313.

Свършени са били 2126 дела, от които 1901 в тримесечния срок, или **89%**.

В началото на периода са останали несвършени 195 дела, а в края на периода са останали несвършени 187 дела.

За сравнение : През 2014г. ,в началото на периода, са останали несвършени 239 дела, а в края на периода са останали несвършени 195, а през 2013г. в началото на периода са останали несвършени 238 дела, а в края на периода са останали несвършени 239 дела. Един от най -сигурните показатели за подобряване на дейността на съда е намаляването на несвършените дела и в този смисъл работата е била успешна, предвид увеличеното постъпление.

В съответствие с определената подсъдност, съдилищата са разглеждали възложените им от закона дела, като най-голям относителен дял принадлежи на

- делата за общоопасни престъпления (44,92%) и
- престъпления против собствеността (23,74%)

Тук обаче следва да се отбележи, че не във всички случаи делата за общоопасни престъпления са водещи. В РС – Бургас, РС - Айтос, РС – Карнобат, РС – Несебър, РС - Поморие, РС – Царево, тези дела заемат най-голям дял, а в РС – Средец, най-много наказателни дела от общ характер са образувани за престъпления против стопанството.

РС - Малко Търново пък чертае друга криминогенна обстановка. Най-много са делата, образувани за престъпления против Държавата- по чл.279 и чл.280 НК. При това делата са 123, като през 2014г. са 82, а през 2013 - 118. Обяснението за това драстично нарастване на този вид наказателни дела е в международната обстановка и географското местоположение на съдебния район: има ГКПП и държавна граница, при това външна за Европейския съюз.

На съд са били предадени 2306 (2014г. – 2408 и 2013г. – 2759)лица.

Осъдени са 2146 лица (2014г. – 2246 и 2013г. - 2534), от които 24 непълнолетни (2014г. – 73 и 2013г. – 93), а **38 лица са оправдани** (при 33 за 2014г. и 58 за 2013г.). Броят на оправдателните присъди в районните съдилища е 38 от общо 2146 и представляват 1,77% , през 2014г.- 1,46% , през 2013 - 2.10% .

В светлината на анализа е регистрирано увеличение на НОХД в сравнение с миналата година. През отчетната година постъплението е 2102 дела (през 2014г. - 1951 и през 2013г. - 2299 НОХД).

Постъплението на **наказателните дела от частен характер** в сравнение с предходните години намалява. През отчетният период -127, през 2014г. – 147 и през 2013 – 130.Постъплението на делата **по чл.78а НК се увеличава през последните три години**– през отчетната година са 423 бр. , за 2014г.- те са 380, за 2013г. - 354. Постъплението на **НАХД** също се е увеличил в сравнение с 2014г. – 3104 бр. през 2015г., през 2014г. - 2711 и през 2013г. -3617 дела. Изключително натоварени са наказателните съдии и по дежурства, като този извод важи вече не само за РС-Бургас, но и за РС- Царево, Средец и М.Търново.

Структура на наказаната престъпност

2015г.

- Престъпления против собствеността -540 лица
- Общопасни престъпления -961 лица
- Престъпления против личността-74 лица
- Против стопанството -117лица
- Документни престъпления- 44 лица

2014г.

- Престъпления против собствеността -860 лица
- Общопасни престъпления -808 лица
- Престъпления против личността-97 лица
- Против стопанството -72 лица
- Документни престъпления- 36 лица

2013г.

- Престъпления против собствеността -1059 лица
- Общопасни престъпления -841 лица
- Престъпления против личността- 115 лица

- Против стопанството -86 лица
- Документни престъпления- 32 лица

2012г.

- Престъпления против собствеността- 1192 лица
- Общопасни престъпления- 822 лица
- Против стопанството- 126 лица
- Престъпления против личността- 105 лица
- Документни престъпления -48 лица

В тригодишния наблюдаван период, най-често съдилищата са разглеждали и осъждали лица, предадени на съд за кражба. За това престъпление за осъдени 402 лица , при 708 през 2014г.и882 за 2013г.

Данните сочат, че разкриваемостта на т.нар. дребна престъпност може да се квалифицира като ефективна.

При определяне на наказанието съдиите са прилагали всички видове предвидени наказания.

През 2014г. са лишени от свобода до 3 години 1342 лица (1398 през 2014г. и 1619 през 2013), от които в 998 случая с приложение на чл.66 НК (944 през 2014г. и 2013 – 1107). Това представлява 74,37% (през 2014г. – 67,53 и през 2013 - 63,38) от всички осъдени на лишаване от свобода до 3 години.

16 лица са лишени от свобода над 3 години (36 за 2014г., а за 2013 – 25).

По отношение на 101 лица (84 през 2014г. и през 2013 – 96) е наложено наказание „глоба“. В 653 случая – пробация (2014г. 686 и 2013 – 740).

Прави впечатление изключително ниския дял на обжалваните дела спрямо общия брой -1298/12 149. Това се дължи основно на големия брой приключили със споразумения дела (1640).

От подлежащите на обжалване 395 дела (507 през 2014г. и през 2013 – 542), решени по същество с присъда, обжалвани са 204 (283 през 2014г. и през 2013 – 240), или 51,6%, което също е показател по- скоро за ефективност, отколкото за качество, доколкото влизането в сила на първоинстанционната присъда, без да се развие обжалване е сигурен показател за постигане на целите на правосъдието.

Продължава тенденцията от последните години присъдите да са обжалвани от подсъдимите и техните адвокати в по-голям брой случаи, отколкото да са протестирани от прокурора.

Това е важна статистическа информация, която очертава съществена характеристика на правосъдието въобще. От една страна може да се прави извод за съответствие на наказанието с интересите на държавното обвинение, но от друга страна при сравнение с резултатите от въззивния контрол, не са рядко случаите, в които съдиите от окръжния съд се натъкват на случаи, когато липсата на протест прави невъзможно отстраняване на допуснати нарушения, прилагайки принципа за забрана влошаване положението на обжалващия.

От постъпилите в Окръжния съд през 2015г. 210 въззивни наказателни дела и останалите несвършени 51 броя от 2014г. (общо 261 бр.), съотношението между жалба от подсъдим (156 бр.) и протест (54 бр.) на прокурора е 2,89:1.

Присъдата е потвърдена в 123 случая, в 13 случая наказанието е намалено, по 27 дела е постановено връщане на делото на първата инстанция, по 17 дела въззивният съд

е произнесъл нова присъда. Налице е основание за извод за добро качество на работата на районните съдии, доколкото в преобладаващия брой случаи съдебните им актове са потвърдени.

Районните съдии са разгледали и **3484 НАХД**. През 2014г. – 3345 АХД и през 2013г. – 4323. Въпреки осъществяваните срещи с Административните съдилища, касационна инстанция за НАХД, проблемът с противоречивата практика, която създават, е все още неотстранен. Това пряко се отразява и на атестациите на съдиите от районните съдилища. Не е нормално да се поддържа висок показател за отменени актове от инстанционен контрол поради това, че административните съдилища не уеднаквяват практиката си. В този смисъл, председателите на районните съдилища следва да продължат да поставят въпроса пред административните съдилища.

2. Дейност на районните съдилища по граждански дела

Почти всички съдилища отбелязват лек спад в постъпленieto на граждански дела, което се дължи на намалението на заповедните производства.

В докладите на районните съдилища е посочено, че увеличение се наблюдава при облигационните искове, делата по СК, КТ и делбите.

През 2015г. в районните съдилища са постъпили общо **14 119** граждански дела. От тях 8855 са на Районен съд-Бургас.

За сравнение: През 2014г. – 14016 постъпили граждански дела. От тях 9030 са на Районен съд-Бургас. През 2013г. в районните съдилища са постъпили общо 17 060 граждански дела. От тях 11 342 са на Районен съд-Бургас.

Районните съдии са **свършили 14 199 дела** (8920 от които са на РС-Бургас) (2014г. -14342 дела- 9288 от които са на РС-Бургас и през 2013г. – 17076 - 11328 от които са на РС-Бургас).

Най-голямо е постъпленieto на дела по **чл.410 и 417 от ГПК- 9040** във всички районни съдилища. Въпреки, че постъпленieto по този вид дела е ежедневие, съдиите не се оплакват от натоварването и сроковете за произнасяне, които ги притискат, а по-скоро от усложненото администриране, което представлява чисто техническа дейност и за което не е необходимо ангажирането на висококвалифициран съдийски труд. Тази дейност заема голяма част от ежедневието им.

Постоянно висок ръст в постъпленieto бележат делата по СК- 1145 постъпили и 1410 всичко за разглеждане. Но през отчетната година най-висок е делът на **облигационните искове**, вкл. делата от и срещу търговци. По постъпилите искове са образувани 1288 дела, разгледани са 1883 и са свършени 1296.

Във всички съдилища е запазена тенденцията за намаляване на вещните искове, което е резултат от променената през 2008г. родова подсъдност. Затова пък, тези дела все повече се характеризират с усложнена фактическа и правна страна. Висящността на тези спорове продължава да е утежнена от продължителния процес по актуална идентификация на имотите, съобразно влезлите в сила кадастрални карти.

Искове по КТ: през 2015г. са 338, през 2014г. са 388, през 2013 – 292. Националните данни за ръста на безработица, незаплащане на дължимите трудови възнаграждения и икономическата обстановка в страната, са обяснението за почти еднаквия брой дела по КТ през последните години.

7% от делата са за домашно насилие и по Закона за закрила на децата.

По Закона за защита от дискриминацията в районните съдилища е образувано едно дело и то е на РС Бургас.

Ето така изглежда **съотношението на образуваните по заповедното производство частни граждански дела спрямо всички останали граждански дела:**

Районен съд	Заповедното производство	Граждански дела
Айтос	618	1015
Бургас	5583	8855
Карнобат	814	1147
М. Търново	87	170
Несебър	773	1165
Поморие	450	743
Средец	379	537
Царево	336	487

Районните съдилища продължават да отчитат проблеми с вещите лица по отношение на делата по вещни искове. Срочността им по правило не е в най-добри показатели и от години алармират за проблем с вещите лица- недостатъчни, със спорна компетентност, свръхангажираност на няколкото добри специалисти за района.

От една страна- съдилищата в окръга срещат затруднение при разглеждане на тази група дела, което е сериозен проблем, от друга- забавянето идва изначално при снабдяване със схеми и скици от Агенцията по кадастъра и поради изправяне на нередовности, констатирани при подаване на искова молба почти по всяко второ дело, а от трета- специално делата за делба, които са двуфазни, нямат шанс да бъдат отчетени като приключени в срок, защото се броят като такива едва с постановяване на решението за извършване на делбата. Тези дела никога не могат да приключат в тримесечния срок, поради обективни причини. Обективна е забавата и, ако бъде обжалвано решението на съда от първата фаза. Този вид дела са възложени на районните съдилища, като част от изключителната им подсъдност и въпреки полагането на всички организационни мерки за преодоляване на констатираното състояние, това е невъзможно. Новият ГПК не предложи ново и различно решение.

Следва да се подчертае, че с изключение на горепосочените, дела от стари години в съдебния район почти няма, а съдебните актове, въпреки натовареността, са почти 100% постановени в законния срок.

3. Натовареност на районните съдилища

Действителната натовареност на районните съдии в съдебния район е : 46,18 разгледани дела на месец и 41,97 дела действително натовареност спрямо свършените, при отчитане на отработените човекомесеци.

Натовареността по щат при 58 бр. магистрати е: 40,14 разгледани дела на месец и 36,48 спрямо свършените дела. Това съотношение би било вярно и би било отчетено като оптимално при запълнен щат.

Натовареността на гражданските съдии по щат(33) спрямо разгледаните дела е 39,87 дела на месец, а спрямо свършените- 35,86.

Натовареността на наказателните съдии по щат(25) спрямо разгледаните дела е 40,50 дела на месец, а спрямо свършените – 37,31.

Сравнение

Действителна натовареност- общо

(Дела за разглеждане / всичко свършени дела)

2009- 2014г.

	БРС	АРС	НРС	КРС	ПРС	ЦРС	СрРС	МтРС	Средна за региона
2009г.	55,44 /	32,24/	50,35/	28,36/	26,30/	44,58 /	55,45/	7,37/	45,06
	48,82	27,42	41,53	25,16	22,55	38,63	51,45	6,79	39,36
2010г.	72,71/	45,78 /	51,21/	33,39/	30,96/	55,17/	44,50/	13,33/	56,84
	64,61	41,43	44,45	30,50	27,09	51,13	41,23	11,92	49,31
2011г.	72,25/	79,52/	49,60/	42,74/	37,17/	63,83/	59,70/	18,25/	61,28
	64,96	73,15	44,12	39,75	32,79	59,50	55,75	17,83	55,43
2012 г.	61,98 /	60,23 /	47,25/	34,06/	35,29/	41,79	48,82	23,17	52,48
	55,08	54,07	41,86	31,10	30,78	38,55	46,09	22,50	46,93
2013 г.	59,02 /	53,03 /	46,69/	34,83/	31,02/	36,28	43,88	34,58	50,32
	52,77	48,55	41,45	31,88	27,73	32,75	41,25	31,83	45,22
2014 г.	49,85 /	43,58 /	35,17 /	36,04 /	26,94 /	42,50 /	35,33 /	32,67 /	43,64
	45,52	39,42	30,54	33,10	24,21	38,21	33,00	31,00	39,66
2015 г.	46,18 /	41,23 /	57,63 /	30,86 /	32,21 /	68,42 /	45,45 /	39,75 /	46,18
	41,97	37,56	52,90	28,19	28,40	64,42	41,70	37,25	41,97

Сравнение
Натовареност по щат -общо
(Дела за разглеждане / всичко свършени дела)
2009-2014 г.

	БРС	АРС	НРС	КРС	ПРС	ЦРС	СрРС	МтРС	обща
2009г.	41,27	30,23	36,08	22,06	21,92	29,72	25,42	5,83	34,13
	36,34	25,71	29,77	19,57	18,79	25,75	23,58	5,38	29,81
2010г.	51,51	38,15	47,80	25,04	29,67	36,78	40,79	6,67	43,05
	45,77	34,52	41,48	22,88	25,96	34,08	37,79	5,96	37,35
2011г.	52,78	44,73	47,95	33,83	31,17	42,56	49,75	9,13	46,42

	47,46	41,15	42,62	31,47	32,79	39,67	46,46	8,92	41,99
2012г.	50,10	37,65	44,88	29,33	33,08	38,31	44,75	11,58	43,11
	44,52	33,79	39,77	26,78	28,85	35,33	42,25	11,25	38,55
2013г.	52,46	36,46	35,67	28,06	31,02	36,28	43,88	17,29	43,11
	46,91	33,38	31,67	25,68	27,73	32,75	41,25	15,92	38,74
2014г.	43,49	32,69	31,75	28,83	26,94	33,06	35,33	16,33	37,37
	39,71	29,56	27,57	26,48	24,21	29,72	33,00	15,50	33,96
2015г.	43,14	36,94	48,03	29,32	28,19	45,61	37,88	19,88	40,14
	39,00	33,65	44,08	26,78	24,85	42,94	34,75	18,63	36,48

Данните сочат, че три от съдилищата- Бургас, Несебър и Царево са с натовареност по всички показатели над средните за региона.

Щатна обезпеченост и нужди към 31.12.2015г.

РС	Бургас	Айтос	Несебър	Карнобат	Поморие	Царево	Средец	Малко Търново
Съдии по щат	32	4	6	5	4	3	2	2
Съдии - незаети	-	1	-	-	-	-	-	1
Команд.	3- в ОС- Бургас	-	-	-	1- в РС- Средец	1- в РС- Бургас	-	-
Служ. по щат	70	12	16	17	12	12	8 ½	5
незаети	-	-	-	1	-	-	½	-
Съотн. Служ. (всички/ Съдии без ДСИ, СВп.	2,19	3,00	2,7	3,4	3,0	4,0	4	2,5
Нужди	Съд. помощници		1 съдия			Пълен щат		

Средната натовареност за региона с/о разгледани дела-действителна, е 46,18, а спрямо свършени- 41,97

Средната натовареност на региона с/о разгледани дела- по щат е 40,14, а спрямо свършени- 36,48

Анализът показва, че най-голямо натоварване по щат за 2015г. е имало в Районен съд-Несебър, следван от РС-Царево и РС- Бургас. След тях са РС-Средец и РС-Айтос. Напълно достатъчна на натовареността обезпеченост по щат имат РС-Карнобат, РС-Поморие и РС-Малко Търново.

Действителната натовареност сочи друга картина: Най-натоварен е РС -Царево, следван от РС- Несебър и РС-Бургас. След тях по статистика са РС-Средец, РС-Марко Търново, РС-Айтос и най-ниско натоварени са РС-Поморие и РС-Карнобат.

Показателите за натовареност за целия регион към Окръжен съд Бургас, като средна величина, го определят като високо натоварен, както по щат, така и по действителна натовареност, но сравнението е с показателите за предходната година.

Относно въпросът за реорганизация на районните съдилища: През м.ноември 2015г. , по инициатива на ВСС и с негови представители- 5 членове, се проведе среща в Апелативен съд- Бургас относно реорганизацията на Апелативния район. Председателят на Окръжен съд- Бургас, след обсъждане с всички председатели на осемте районни съдилища, след анализ и обсъждане на всички съществуващи показатели (съдебна статистика, социални, икономически, демографски, географски и др.показатели) изложи категорично становище пред ВСС, че нито един от осемте РС не следва да бъде закрит, поради обосноваването на необходимостта от тях с днешна дата. Становището бе безапелационно подкрепено от Председателя на Апелативен съд- Бургас, като преди това единно писмено становище по въпроса бе изразено съвместно от Председателя на Апелативен съд- Бургас и Председателя на Окръжен съд- Бургас. И към настоящия момент, не съществува яснота относно визията на ВСС за нова съдебна география. Дебатът продължава. В тази връзка държим да посочим, че дебат трябва да има, предвид сериозността на въпроса, но той следва да е открит и почтен, защото касае пряко обществото, достъпа до правосъдие и трудовата ангажираност на редица хора.

Относно оптимизирането на щатовете, за което се заговори през втората половина на годината и се проведеха няколко срещи между председателите на съдилищата, Председателят на ВКС и членове на ВСС, следва да се посочи, че и по този въпрос нямаше развитие до края на 2015г. Председателят на БОС е обсъдил кадровата обезпеченост на съдилищата с председателите на районните съдилища, така че има готовност за предложения или възражения, ако се посегне необосновано на съществуващия щат.

Във всички районни съдилища през 2015г. бяха извършени проверки от БОС, включително и дистанционни, и тематични такива. Не може да не се отчете, че магистратите от районните съдилища работят отлично по показателя „срочност“, въпреки голямото натоварване. Апелираме към разтоварване на съдиите от районните съдилища от несвойствени задължения, към осигуряване на време за сериозна работа по същинското първоинстанционно правосъдие, към създаване на адекватни на натовареността им щатове и адекватно оценяване на труда им. Наред с резултатите от пряката си работа, всички председатели на съдилища отчитат в докладите си, активната дейност, която извършват районните съдии за подобряване на публичния образ на съда, участват в редица инициативи, насочени все към повишаване на доверието в съда, отвореност и публичност.

Някои по-важни и конкретни данни от докладите на Районните съдилища в района на Окръжен съд- Бургас:

РАЙОНЕН СЪД- БУРГАС

Щатът на Районен съд- гр.Бургас по щатно разписание, утвърдено от ВСС включва : 32 щ.бр. съдии, 4 щ.бр. държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 69 съдебни служители /обща и специализирана администрация/.

При тези щатни бройки, към м.януари 2015г. съставът на Районен съд Бургас е попълнен , както следва: 30 магистрати, 4 държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 68 съдебни служители.

В края на годината щатната численост е 32 щ.бр. съдии, 4 щ.бр. държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 71 съдебни служители /обща и специализирана администрация/. При тези щатни бройки, към м.декември 2015г. съставът на Районен съд Бургас е попълнен, както следва: 32 магистрати, 4 държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 70 съдебни служители.

Граждански дела

През 2015г. са постъпили 2476, през 2014 – 2729 през 2013 – 2939г. Заповедните производства – 5583, през 2014г. - 5452 и 7690 през 2013г.

ДЕЛА ПО СК

Разгледани са 983, при 1020 за 2014г. и 1050 дела за 2013г. От всички разгледани дела 792 са новообразуваните дела и 191 са заварените несвършени от предходната година. Свършени са 793 дела – 100 % спрямо постъпилите и 81 % от всички разгледани.

От всички свършени дела приключени в тримесечен срок са 695 или 88 %, като за 2014г. са 90% и 2013 този показател е 86 %.

От свършените дела по СК само 36 са приключили със спогодба на страните – толкова са и през 2014г., а през 2013г. са били 40.

ОБЛИГАЦИОННИ ИСКОВЕ

Най-много дела в БРС са постъпили по тази група. Разгледаните дела са 1 315 - при 1 681 за 2014г., 1 943 за 2013г., при 1 752 през 2012г. и при 1 571 за 2011г.

Заварените несвършени от предходната година са 438 дела. Новообразувани през 2015г. са по-малко дела – 868, при 1 029 за 2014г., 1 371 за 2013г., 1 155 за 2012г. и 1 210 дела за 2011г.

Свършените дела са 922, като този брой представлява 70 % от разгледаните облигационни дела и 106 % от постъпилите /при съответно 74 % и 121 % за 2014г./.

Намален е и броят на прекратените производства – 264 /при 388 през 2014г., 433 през 2013г., 344 през 2012г., 397 за 2011г./.

Със спогодба на страните са приключили само 25 дела - при 59 за 2014г., 54 за 2013г., 59 за 2012 и 40 за 2011г.

По-малко дела са прекратени по други причини – 239, при 329 за 2014г., 379 за 2013г., 285 за 2012г. и 357 за 2011г. Най-честите причини за прекратяване са оттегляне или отказ от иск, неизправени нередовности на искова молба на иска и пр.

Със съдебен акт по същество са приключили 658 или 71,4 % от всички свършени дела, при 68,8 % за 2014г. 66,5 % за 2013г., 70,85 % за 2012г. и 59 % за 2011г.

От всички свършени дела приключени в тримесечен срок са по-голям дял - 519 дела /56,3 %/ - при 54,7 % за 2014г., 55,73 % за 2013г., 50,34 % за 2012г. и 64,48 % за 2011г.

В края на периода са останали по-малко несвършени дела 393 /при 438 за 2014г. и 651 за 2013г./, от които 49 % са образувани през последното тримесечие на отчетния период – 193.

ВЕЩНИ ИСКОВЕ

Запазва се тенденцията за намаляване броя на разгледаните вещни дела – 132, при 140 през 2014г., 156 през 2013г. и 2012г., 178 през 2011г.

Новопостъпилите през годината вещни дела са 80, при 79 през 2014г., 96 през 2013г., 92 през 2012г. и 97 за 2011г. Свършени са 76 дела /89 през 2014г., 95 през 2013г., през 2012г. – 96/. По-малък е и делът на свършените спрямо разгледаните дела е 57,6 %, при 62,7% за 2014г. и 60,9 % за 2013г.

39,5 % от свършените дела са приключили в 3-месечен срок, при 40,4 % за 2014г., 40% за 2013г., 44 % през 2012г. и 36 % през 2011г.

Останали са несвършени 56 дела, от които 25 (44,6 %) са постъпили през последното тримесечие на отчетния период.

Със съдебен акт по същество са приключили 45 дела. Прекратени са 31 дела, от които нито едно по спогодба. Отново е налице сравнително запазване на съотношението спрямо миналите години (съответно 51 решени и 36 прекратени през 2014г., 59 решени и 36 прекратени през 2013г., 53 решени и 43 прекратени през 2012г.).

Вещните дела са значително усложнени от фактическа и правна страна. Това, наред с проблемите за вещите лица и сложната процедура по имотна идентификация, може да се обясни сравнително ниският процент на свършените дела.

Няма постъпили през годината ДЕЛА ПО ЗСПЗЗ, отчитани в тази група.

След влизането в сила на Правилника за администрацията /чл.76, ал.1, т.5, б.”а”/ през 2014г., постъпващите в районен съд жалби срещу административни актове по ЗСПЗЗ се образуват в АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА.

През 2015г. са разгледани 33 административни дела, от които 18 са новопостъпили. 23 са свършени – 16 с акт по същество и 7 прекратени по други причини. Останали несвършени в края на периода са 10 дела, от които 5 са образувани през последното тримесечие.

ДЕЛБИ

Постъпилите през този отчетен период дела за делба са 56 /при 60 през 2014г., 68 през 2013г., 72 през 2012г. и 31 през 2011г./.. Разгледаните дела за делба са 153, от които заварени от предходната година са 96.

Броят на свършените дела е 66, което представлява 43 % от разгледаните и 118 % спрямо постъпилите.

14 дела са приключени в тримесечен срок, което представлява 22 % от всички свършени дела за делба.

От всички приключени дела решените по същество са 42, 24 са прекратени, като 6 са приключили със спогодба /при 16 за 2014г., 10 за 2013г. и 5 за 2012г./.

Останалите несвършени в края на периода дела за делба са 87, от които 18 са образувани през последното тримесечие /21 %/.

ИСКОВЕ ПО КТ

През отчетния период се отчита леко увеличение на постъпленията на такива дела – 295 /при 285 за 2014г., 205 за 2013г./. По-голямата част от новообразуваните трудови спорове са за неизплатени в срок трудови възнаграждения и дължими обезщетения.

През годината са разгледани 402 дела, от които 105 са заварени от миналата година.

Свършени са 265 дела – 66 % от разгледаните и 90 % от постъпилите. Свършените в 3-месечния срок дела са 174 – 66 % от всички свършени дела.

Със съдебен акт по същество са приключили 212 дела, прекратени са 53, от които само 6 по спогодба на страните.

Останали са несвършени 137 дела, като 60 % /82 дела/ са образуваните през последното тримесечие на отчетния период.

Големият брой на несвършените дела се обяснява с усложнената процесуална защита на страните, множеството оспорвания и събиране на доказателства в тази връзка, както и честите случаи на искания за предоставяне на възможност на уреждане на спора със споразумение.

„ДРУГИ ДЕЛА”

Тук се включват охранителните производства, делата по Закона за закрила на детето и Закона за защита от домашното насилие, всички установителни искове по чл.124 от ГПК, които не се квалифицират като вещни или облигационни, исковете по чл.422 ГПК и др.

Отчитаните граждански дела в тази група са със следните показатели: Разгледани 1250, от които новообразувани 1163. През 2014г. са разгледани 1358, от които новообразувани 1234, а през 2013 г- 1214, от които новообразувани 1095. Отбелязва се значително увеличение на броя на свършените дела – 1165 дела или 93 % от разгледаните. Съотношението през 2014г. е - 1276 дела или 94 % от разгледаните , а през 2013г. - 91,6 %.Свършените в 3-месечен срок дела са 1091 - 94 %.

През 2015г. са постъпили 104 дела по **Закона за защита от домашното насилие**, през 2014 са 122 и през 2013г. - 112 дела

Постъпилите през 2015г. дела по **Закона за закрила на детето** са били 127, през 2014г. – 176 и 160 през 2013.

ЗАПОВЕДНО ПРОИЗВОДСТВО

През 2015г. са постъпили 5 583 дела. Налице е увеличение спрямо 2014г., когато са постъпили 5 452 дела, но се запазва тенденцията за намаление на тези дела през последните 3 години спрямо предходния период /2013г. - 7 690, 2012г. - 7 546 дела, 2011г. - 8 414/. Постъплението е почти равно на това през 2009г. /5 684 дела/.

Свършените през 2015г. дела са 5 610 - повече от постъпилите и 99,1% от разгледаните общо 5 662 дела. В тримесечен срок са свършени 99,96 % от свършените дела /5 608/ и 99,01 % от всички разгледани.

Останали са несвършени само 52 дела, като следва да се има предвид, че 130 е броят на делата, постъпилите в последните 10 работни дни от отчетния период /21.-31.12.2015г./.

Сравнително висок остава дялът на заповедните производства, които през 2015г. са 63 % от всички постъпили през годината граждански дела (5 593/ 8 855). За миналата

година това съотношение е било 60,38%, при 67,8 % за 2013г., 68 % за 2012г. и 69,7 % за 2011г.

Районните съдии считат, че причините за намаления брой постъпления на заповедни дела в сравнение с периода 2010г. – 2013г. са свързани с постепенното преодоляване на последиците от финансовата и икономическа криза, в която банки, търговци и физически лица масово пристъпваха към събиране на вземанията си чрез заявления за издаване на заповеди за изпълнение, но този извод нито е верен предвид икономическите показатели, нито е резултат от наблюдение или изследване. Съществен спад на производствата по чл.417 от ГПК настъпи обаче след приемането на тълкувателно решение № 4/ 18.06.2014г. по т.д. № 4/ 2013г. на ОСГТК на ВКС на РБ, с което се наложи задължителната за съдилищата практика да се изисква предварително реално уведомяване на длъжниците за обявена от банките предсрочна изискуемост – на основание чл.60 ал.2 от ЗКИ.

ДРУГИ ЧГД

Разгледаните през годината частни граждански дела (извън заповедните производства) са 837 - 882 през 2014г., 747 през 2013г. и 744 през 2012г. Постъпилите през годината 814 ч.гр.дела са 9,2 % от всички новообразувани дела.

Свършени са 97 % - 812 дела. 93,5 % от всички разгледани и 96,4 % от всички приключени са свършени в 3-месечен срок /783 дела/. Част от тези дела се разглеждат от гражданските състави по дежурство: разрешения за теглене на детски влог; разрешения за извършване на разпоредителни действия от ненавършили пълнолетие лица и такива поставени под запрещение, молби за вписване на отказ от наследство, искания за назначаване на особен представител. Други дела, разглеждани по-рано на дежурство, се разпределят на случаен принцип – искания на съдебни изпълнители по чл.448 от ГПК, молби за приемане на наследство по опис, молби за обезпечаване на бъдещи искиове и на доказателства. Освен разглежданите в открито съдебно заседание ч.гр.дела /напр. обезпечение на доказателства, молби по чл.448 ГПК/, по-дълъг период на висящност имат и съдебните поръчки, извършвани по реда на Регламент (ЕО) № 1393/ 2007г. и Регламент (ЕО) № 1206/ 2001г. на Съвета на Европа. Техният брой през настоящата година е 40. Сравнително висок е и броят на производствата за изпълнение на съдебни поръчки по чл.25 от ГПК – 56, 26 от които са постъпили през последното тримесечие на отчетния период. Изложеното обяснява наличието на неприключили до края на отчетния период 25 ч.гр.дела /3 % от разгледаните/.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

През 2014 година в Районен съд-гр.Бургас са **постъпили общо 6225 наказателни дела** (при 5664 през 2014г. и 5536 дела за 2013г.). Заедно с останалите от предходна година **397 дела**, общо са разгледани **6637 наказателни дела (вкл. 15 продължаващи дела под същия номер)**. През 2014г. са били 6358 и 6253 дела за разглеждане през 2013г.. От посочените **6637 дела за разглеждане, 918 дела са НОХД** (995 през 2014г. и 1101 през 2013г.), **95 НЧХД** (107 през 2014г. и 102 през 2013г.), **173 са делата по чл. 78а НК** (162 през 2014г. и 160 през 2013г.), **ЧНД – 2882** (2557 през 2014г. и 1547 през 2013г.), **ЧНД - разпити – 420 дела** (420 през 2014г. и 515 през 2013г.) и **НАХД – 2149 дела** (2117 през 2014г. и 2828 през 2013г.).

През 2015 г. се наблюдава променлива динамика в постъпленията по различните видове дела. Налице е значително увеличение в общия брой на постъпилите през годината наказателни дела, взети като абсолютна стойност, и те надвишават с **561** дела тези, постъпили през 2014 г. Най-значим принос в посоченото увеличение имат

постъпленията на НЧД (преобладаващо произнасяния по ЗЕС по искания от досъдебно производство), незначително увеличение бележат делата по чл.78а от НК и АНД, при ЧНД-разпити пред съдия броят дела се запазва на същото ниво. Намаление в броя на новопостъпилите дела, за поредна година, се наблюдава по НОХД и НЧХД. Това е обща тенденция за всички съдилища в региона.

- **Наказателни дела от общ характер**

През 2011г. са постъпили 1137 дела, през 2012 година са образувани общо 1006 дела, през 2013 г. са постъпили общо 970 дела, през 2014г. – 863, а през отчетната 2015 г. постъпилите нови наказателни дела от общ характер са **799**, които заедно с останалите от предходната година 109 дела от същия вид, правят подлежащите на разглеждане през 2015 г. общо **918** (вкл. и 10 дела продължаващи под същия номер) дела. През 2014г. са били 995 и 1101 дела през 2013 г. Наред с констатираното и през текущата година намаляване на новообразуваните НОХД, предвид последователното такова в периода 2011 г. - 2013 г., то се отчита не само като абсолютна стойност, но и като относителна тежест на този вид дела спрямо общия брой наказателни дела за периода.

От разгледаните през 2015г. общо **918 НОХД**, свършени са **808 дела**. По **173 дела** производството е приключило със съдебен акт по същество, а по **635 дела** производствата са били прекратени. От прекратените дела, 391 производства са прекратени със споразумение по чл. 382 НПК, а 184 дела - със споразумение по чл. 384 НПК. Върнатите за доразследване дела са 39(32 през 2014г. и 49 НОХД през 2013 г.), Прекратените по други причини производства са 21 дела, при 16дела през 2014г. и 8 през 2013 г.

- При делата по чл. 78а НК се наблюдава запазване и леко увеличение на броя на новопостъпилите. През отчетната 2015г. новообразуваните дела по чл. 78а НК са **150** броя. През 2014 г новообразуваните дела по чл. 78а НК са 145, докато през 2013 г. са постъпили 140 дела. През 2015г. общо са разгледани 173 дела по чл. 78а НК, от които в рамките на отчетния период са свършени 157 дела.

- През отчетната година новообразуваните административнонаказателни дела (без тези по чл. 78а от НК) са **1961**, и бележат забележимо увеличение в сравнение с постъпилите през 2014 г. 1661 дела (2343 през 2013 г., 2055 през 2012 г.). Заедно с останалите от предходна година 183 дела, през 2015 година са били разгледани общо **2149** административнонаказателни дела, от които са свършени общо **1782** дела, а от тях със съдебен акт по същество – **1621** дела, прекратени – **161** дела.

В контекста на увеличения брой постъпили и разгледани административнонаказателни дела, през 2015 година се наблюдава намаление в броя на свършените през годината дела – **1782** дела (82.92% от общия брой такива дела), при 1934 дела, или 91.35 % през 2014 г. Увеличен е броят и на останалите несвършени в края на отчетния период дела от този вид - **367** дела, при 183 висящи дела в края на 2014 г., 456 дела в края на 2013 г., и съответно 485 дела в края на 2012 г. Наличието на несвършени в края на отчетния период дела традиционно се дължи на кампанийното изпращане на преписките в съда, възприетата от санкциониращите администрации практика на една и съща дата да издават множество наказателни постановления за еднотипни нарушения, най-вече при митнически, данъчно–осигурителни и пътно-транспортни нарушения, преписките по които се изпращат едновременно и еднократно в съда, формирайки значително дневно постъпление от такива дела. Тези обстоятелства стоят в основата на неравномерния ритъм на постъпване и разпределение на административнонаказателните дела, а оттам – до неравномерната във времето

натовареност на съдиите. Продължава тенденцията към повишаване сложността на водените административнонаказателни производства, включително обема на преписките по тях, и броят санкционирани с едно наказателно постановление административни нарушения, водещи по необходимост до усложнена доказателствена дейност на съда при разглеждането им.

- През отчетната 2015 година са постъпили **61 наказателните дела от частен характер** (през 2014г. са постъпили 64 дела и през 2013 г. постъпилите дела от този вид са 71). Разгледани са **95 НЧХД**, свършени са общо **54**дела, от които със съдебен акт по същество – **32**дела, а са прекратени общо **22**дела.

- Броят на **частните наказателни дела**, образувани през 2015 г., е **2834**. Разгледани са общо **2882** дела. В сравнение с 2014г.,когато са били разгледани общо 2557 и през 2013 г., когато са били разгледани общо 1547 дела, се наблюдава очевидно и значително увеличение на постъплението. Делата от тази група традиционно се разглеждат и решават в тримесечен срок почти без изключения. Този показател е запазен и през 2015г.В тази група се включват и значителния брой дела, образувани по искания за достъп до трафични данни по реда на ЗЕС, които по правило се разглеждат и решават незабавно.

- През 2015 година броят на проведените **разпити пред съдия** възлиза на 420, през 2014г. те също са били 420 броя, през 2013 г.- 515 разпита. Наблюдава се връщане към тенденцията от периода 2011-2012 г. към намаляване броя на разпитите пред съдия в досъдебното производство.

Свършените (решени) наказателни дела в БРС към 31.12.2015г. възлизат общо на 6057, или **91.26%** от всички разгледани през годината дела (при 93.35 за 2014г. и 88.90% през 2013 г.).

От общия брой свършени дела-6057 бр., в тримесечен срок са свършени общо **5494** дела (91%), при 5200 (87%) през 2014г. и4508 дела (81%) през 2013 г. Посоченият резултат в абсолютна и процентна стойност е устойчив показател за високото ниво и много добрата работа на съдиите от наказателното отделение на съда и през отчетната година.

Несвършени (висящи) в края на отчетния прериод са останали 580 дела, което съставлява 8.7 % от всички подлежащи на разглеждане през годината дела. Тази стойност се дължи основно на едновременното увеличение в размера на общото постъпление от дела, и намаляването на броя на съдиите, разглеждащи наказателни дела през периода.

В контекста на анализирания данни, величината на останалите несвършени през годината наказателни дела е обективен критерий за намаляване броя на висящите производства в края на всеки отчетен период, което се постига в най-голяма степен поради старанието на магистратите и създадената добра организация по образуване, движение, разглеждане и решаване на делата. Обективен факт е, че постъпилите в последните два месеца на година нови дела, с оглед установените законови срокове за насрочването и разглеждането им, практически не могат да бъдат приключени до 31.12.2015 г.

Следва да се отбележи, констатирано и от проверките, извършени от БОС, старанието на магистратите и създадената добра организация по образуване, движение, разглеждане и решаване на делата.

Динамиката на образуваните през годината НОХД според конкретния им предмет:

И през отчетната година най-високо е постъпленieto на дела за престъпления против собствеността. За престъпления по Глава V от НК са постъпили общо 226 дела, и заедно с останалите от предходната година 61 дела, общият им брой възлиза на 287 дела за разглеждане (377 през 2014 година, 433 през 2013 г., 480 през 2012 г.), от които са приключени 242 дела (83.32 %). От общия брой свършени дела, **94** дела са решени с присъда по същество, а по 122 дела е било одобрено споразумение по чл. 381-384 от НПК. Свършени до 3 месеца са 170 дела (70.24 % от всички свършени дела от този вид).

Традиционно най-много са делата за кражби (чл. 194-197 НК). Новообразувани са 124 дела, разгледани са 159 дела, приключени са 134 дела с такова обвинение. По обвинения за грабеж (чл. 198 и чл. 200 НК) през отчетния период са постъпили 22 дела, разгледани са общо 26 дела и са свършени 22 дела; новопостъпилите дела за присвояване (чл. 201 - 208 НК) са 18, разгледаните общо са 27, от които са приключени 21 дела; от делата за измама (чл. 209 - 211 НК) новообразуваните през годината са 16, разгледани са общо 21 и са свършени 16 дела; постъпило е 1 дело за документна измама (чл. 212, 212а и 212б от НК), разгледани са 3 и са свършени 2 дела от тази група; образувани са 4 нови дела за застрахователна измама (чл. 213 НК), от които в периода са свършени 4 дела, за изнудване /рекет (чл. 213а, чл. 214 и чл. 214а НК) постъпилите дела са 5, разгледани са общо 5 и от тях в рамките на отчетния период са свършени 3 дела.

За поредна година броят на делата за общоопасни престъпления по Глава XI от НК бележи ръст. Новообразувани са 394 дела, разгледани са общо 410 дела и от тях са приключени 381 дела. В тази група през 2015 година основен дял имат престъпленията по чл. 343в ал. 2 от НК, които не са включени в групата престъпления в транспорта с шифър 1103, следвани от делата за престъпления, свързани с наркотични вещества, по специално чл. 354а, ал. 3, 4 и 5 и чл. 354в НК - общо 54 дела, от които 53 новообразувани и 1 от предходната година, свършени са 49 дела. Делата за престъпления в транспорта с шифър 1103 са общо 28, от тях 24 новообразувани и 4 висящи в началото на периода, разгледани са 28 дела и всички те са свършени в края на периода. Делата за противозаконни отнемания на МПС по чл. 346 НК през 2015 г. са общо 8, новообразуваните са 6, от предходния период - 2, разгледани са 8 дела и са свършени 6 дела.

В сравнение с предходната година, през отчетната 2015 година леко увеличение се отчита при делата за престъпленията против личността - Глава II от НК. Новообразуваните дела са 56 дела (52 през 2014 година, 73 през 2013 година), разгледани са общо 67 дела (70 дела през 2014 година, 88 дела през 2013 г.), и са свършени 53 дела (60 дела през 2014 година, 70 дела през 2013 г.). Продължава намалението при делата по Глава IV от НК - Престъпления против брака, семейството и младежта. През 2015 г. новообразувани от този вид са 37 (42 дела през 2014 година, 60 дела през 2013 г.), разгледани са общо 46 дела (62 през 2014, 75 дела през 2013 година), свършени са 35 дела (53 през 2014 година, 55 през 2013 година). Увеличен е двойно броят на делата по Глава III от НК - за престъпления против правата на гражданите, включително против интелектуалната собственост (чл. 172а-173 ал.1 от НК). Новообразувани от този вид са 9 дела (4 през 2014 година, 10 през 2013 година), разгледани са общо 9 дела, и през годината са приключени 8 от тях. При делата за средна телесна повреда (чл. 129 от НК) е налице увеличение - постъпили са 5 нови дела, от които са приключени 4; за втора поредна година е постъпило само 1 дело за трафик на хора (чл. 159а-159в от НК), което е приключено в рамките на отчетния период, налице е само едно дело за блудство (чл. 149 и чл. 150 от НК), постъпило през

отчетния период, липсват изобщо дела за изнасилване (чл. 152 от НК), и за отвличане на лице от женски пол с цел развратни действия (чл. 156 от НК), за склоняване към проституция (чл. 155 от НК) са постъпили 2 нови дела, които са свършени в рамките на отчетния период.

Запазва се тенденцията към леко нарастване броя на делата за престъпления против стопанството по гл. VI от НК. Новообразуваните дела от тази група за периода са 25, разгледани са общо 27 и са приключени 26 дела от този вид (през 2014 година са постъпили 23 дела от вида, разгледани са 24 и 22 от тях са свършени в рамките на периода).

За разлика от 2014 година, през отчетния период се увеличава постъплението от дела за документни престъпления по Глава IX от НК – новообразувани са 28 дела (21 през 2014 година), разгледаните дела са 31 (22 през 2014 г.) и са приключени 29 дела (19 през 2014 година).

Продължава да намалява постъплението от дела за престъпленията против дейността на държавни органи и обществени организации по Глава VIII от НК, включително незаконно преминаване на границата (чл. 279 от НК) и превеждане на лица и групи през границата (чл. 280 от НК). Новообразуваните през 2015 г. дела от този вид са 11, (14 през 2014 година), разгледани са 13 и всички те са свършени до края на годината.

Незначително повишение е налице при делата по Глава X от НК – Престъпления против реда и общественото спокойствие - общо 26 дела (23 през 2014 година, 30 дела през 2013 година), от които 17 дела са новообразувани, и за периода са приключени 19 такива дела.

В сравнение с предходната година, през 2015 година продължава да расте броят на новопостъпилите частни наказателни дела (общо 3254 дела, и съответно 3302 дела за разглеждане), което в най-значителна степен се дължи на делата по искания за достъп до трафични данни по реда на ЗЕС от досъдебното производство и исканията от органи извън съдебната система (**общо 1748 дела**). Извън ЧНД по ЗЕС, останалите разгледани през годината НЧД възлизат общо на 1508 дела. От тези дела, с най-голям дял са ЧНД от досъдебното производство (942 новообразувани през периода дела), следвани от НЧД с предмет принудителни медицински мерки по Закона за здравето и по чл. 89 от НК (311 новообразувани дела), производствата по чл. 306 ал.1 т.1 от НПК (150 новопостъпили дела), реабилитации (22 нови дела), производства по ЗБППМН (8 новопостъпили дела). По общ брой новообразувани ЧНД, извън тези по ЗЕС, данните от отчетния период надвишават чувствително броя на тези дела през периода 2012-2014 година.

НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ ОТ БРС :

Година	Човекомесеци	Средномесечно натовареност на съдия/ постъпили дела	Средномесечно натовареност на съдия / разгледани дела	Средна натовареност на съдия / свършени дела
2013	320	52,74	59,02	52,77
2014	335	43,86	49,85	45,52
2015	347	43,56	47,75	43,16

РАЙОНЕН СЪД- НЕСЕБЪР

В Районен съд гр.Несебър магистратите са 6, в т.ч. и административен ръководител-председател, а съдебните служители са 16. Щатът включва още : един държавен съдебен изпълнител и трима съдии по вписванията .

Председател на съда е съдия Евгени Узунов, встъпил в длъжност на 01.06.2015г.

През годината, до 01.08.2015г. в РС-Несебър имаше един командирован магистрат- мл.с. Пламена Събева, която, считано от 01.08.2015г., встъпи в длъжност „съдия” в РС- Бургас. С Решение на ВСС по Протокол № 35/ 18.06.2015г., считано от 26.06.2015г., на основание чл. 160 във връзка с чл.243 от ЗСВ, ВСС назначи на длъжността „съдия” в РС, младши съдията от ОС-Велико Търново, Валери Събев.

РС-Несебър има проблем със сградния фонд. Сградата, в която сега са настанени Районен съд, Районна прокуратура и Службата по вписвания е двуетажна със застроена площ от 240кв.м. и РЗП – 646кв.м., построена през 1985г.Едва през 2015г. сградата е актувана като частна държавна собственост и е предоставена за ползване на Съда, Прокуратурата и Агенция по вписванията с Решение на Министерски съвет №414/05.06.2015г. и Акт за частна държавна собственост № 7350/02.02.2015г. на Министерство на правосъдието. Сградата, освен,че е значително амортизирана е и крайно недостатъчна да поеме целия поток от граждани и няма възможност да бъде пригодена за достъп на инвалиди, стая за адвокати, стая за арестанти, „синя“ стая, няма възможност да се обособи пространство за преглед на насрочените дела. Особено належащ за разрешаване е проблемът с липсата на пространство, в което да се обособят стаи за съхранение на веществени доказателства и архив, както за съда, така и за прокуратурата.Сградата разполага с две заседателни зали. Големият обем работа налага да заседават по два съдебни състава и делата, постъпващи по дежурство да се разглеждат в кабинетите на съдиите. Няма съдия в самостоятелен кабинет. Служителите са по 3 или 4 в една стая.Съдиите по вписванията са трима в една стая, а служителите – четирима в едно помещение, което е и архив. С решение № 143 по протокол № 6/30.04.2004г. на Общински съвет-Несебър за нуждите на органите на съдебната власт в гр. Несебър е било учредено право на строеж за изграждането на сграда – Съдебна палата. Подписан е договор за учредяване на безвъзмездно вещно право на строеж върху недвижим имот, общинска собственост между Община Несебър и Районен съд гр.Несебър на 08.08.2005г.. Издадено е разрешение за строеж № 49/20.06.2007г. на Община Несебър. Петгодишният срок за реализиране отстъпеното право на строеж е изтекло на 08.08.2010г., за което МП е бил писмено уведомен. С решение № 1117 по Протокол № 31/14.10.2010г. Общински съвет-Несебър отново е учредил право на строеж за изграждането на сграда – Съдебна палата за нуждите на органите на съдебната власт в гр.Несебър, по инициатива на МП.Към 08.08.2015г.срокът и на това Разрешение изтече, без да е реализирано, поради което Община Несебър е предприела реализация на собствен проект на терена.

Отправено е искане до Община Несебър за изготвяне на становище за надстрояване и пристрояване на съществуващата сграда, като към момента на изготвяне на настоящия доклад, няма отговор.

Постъпилите дела през 2015г. са **3157 бр.** За 2014г. са 1998 бр., при 2261 бр. за 2013г., 2376 бр. за 2012г.

От постъпилите през 2015г. общо 3157 дела,1175 са граждански и 1982 - наказателни.

Общо дела за разглеждане за отчетния период са 3458 при 2286 за 2014г, при 2568 за 2013г., 2693 за 2012г., 2877 за 2011г., 2868 за 2010г.

Свършените дела през отчетната са 3174 при 1985 за 2014г., при 2280 за 2013г., 2386 за 2012г., 2559 за 2011г., 2489 за 2010г.

От свършените през годината общо 3458 дела в срок до три месеца са приключили 3174 бр. За сравнение през 2014г. от общо 1985 дела в срок до три месеца са приключили 1736бр. През 2013г. общо 2280, в срок до 3месеца са 2017бр., през 2012г., общо 2386 дела в срок до три месеца с приключили 2024бр., при 2559дела за 2011г., от които в срок до три месеца са свършени 2216 бр.дела.

От свършените през годината общо 3458 дела в срок до три месеца са приключили 3174 бр. За сравнение през 2014г. от общо 1985 дела в срок до три месеца са приключили 1736бр. През 2013г. общо 2280, в срок до 3месеца са 2017бр., през 2012г., общо 2386 дела в срок до три месеца с приключили 2024бр., при 2559дела за 2011г., от които в срок до три месеца са свършени 2216 бр.дела.

Следователно, приключените в срок до три месеца дела са **91.78 %**, при 87,45% за 2014г, при 88% за 2013г., 85% за 2012г., 87% за 2011г.

Натовареността по щат е **48.03** дела за разглеждане и **44.08** свършени като действителната натовареност е **57.63** дела за разглеждане и **52.90** свършени дела.

От решенията през годината 324 НОХД с присъда са завършили 61 дела, по споразумение по реда на чл.382 НПК 170 дела, по реда на чл.384 НПК – 70 бр, върнати за доразследване са 22 дела и едно е прекратено по други причини.

Анализът на отчета за дейността на съда ясно откроява трайна тенденция за най-голям брой дела за общоопасни престъпления /221/ и такива против собствеността/72/. От общоопасните престъпления най-голям е дела на тези по транспорта/151/, следвани от престъпления свързани с наркотични вещества/69/. На второ място са престъпленията против собствеността – общо 72, от които 49 по чл.194-197 от НК, 9бр. по чл.198 от НК, 10 присвоявания и 3 измами по чл.209-2011 от НК. Следват престъпления против правата на гражданите - 22, в т.ч. против интелектуалната собственост -21 и против личността 6 бр., като изброяването предложено тук не е изчерпателно, тъй като има за цел да посочи тенденциите при внесените и свършени дела от тази група, както и поради конкретното посочване в приложените статистически форми.

Налице е трайна тенденция към намаляване на приключилите с присъда НОХД за сметка на запазване високия брой, приключили със споразумение по чл.381 и чл.384 НПК. Горната констатация следва да се разглежда с положителен знак, тъй като целта на законодателя да се намали натовареността на съдебната система в случаите, когато фактическата обстановка и правните последици от нея са безспорни между представителите на обвинението и защитата, може да се счита постигната. Броят на върнатите за доразследване дела като цяло в рамките на разглеждания тригодишен период се запазва относително постоянен, макар, че през този отчетен период се наблюдава леко завишение, обяснимо с трайното текучество на командирани прокурори през РП-Несебър.

Натовареността на съдиите е сравнително е еднаква. През изминалата година се констатира известни разлики, които са обусловени от отсъствие поради майчинство на съдия Берберова и отпуск поради нетрудоспособност повече от 60 дни за съдия Моллова-Белчева. Беше осигурен командирован съдия. Към момента щата е уплътнен. Утвърденият съдийски щат не позволява специализация на съдиите по отделения. Разпределението на постъпващите в съда дела по съдии-докладчици се извършва при спазване на принципа на случайния избор, чрез въведен в експлоатация програмен продукт, одобрен от ВСС. По този начин се постига равномерно разпределение по брой

на постъпващите дела. Известни различия в броя на разгледаните от съдиите дела се дължи на постъплението по време на дежурство

РАЙОНЕН СЪД- ПОМОРИЕ

Според утвърденото щатно разписание, РС Поморие разполага с 4 щатни бройки за съдии, включително и длъжността административен ръководител, разполага с един щат за Съдия по вписванията и един щат за Държавен съдебен изпълнител. През целия отчетен период всички щатни бройки са били реално заети. В периода от 01.07.2015г. до 31.12.2015г. съдия Белев е бил командирован в РС-Средец и шест месеца са правораздавали 3-ма съдии.

След проведен конкурс, за Административен ръководител – председател на РС Поморие, бе назначена съдия Нася Япаджиева, която встъпи в длъжност на 09.03.2015г.

Съдиите в РС Поморие не са обособени в отделения.

Съдебните служители при Поморийски районен съд са 12.

През отчетния период – 2015г., делата за разглеждане са 1353 при 1293 за 2014г., при 1489 за 2013г. и 1588 за 2012г., от които:

-постъпили дела- 1222, при 1135 за 2014г., при 1286 за 2013г. и 1378 за 2012г.

-останали несвършени в началото на отчетния период- 131, при 158 за 2014г., 203 за 2013г. и 210 за 2012г.

-останали несвършени дела в края на отчетния период- 160 дела.

През изминалата година е налице увеличаване броя на постъпилите дела, като през 2015г. са постъпили 87 дела повече, а са разгледани 60 дела повече. Общата тенденция в постъплението на делата е към запазване на количеството постъпили дела, при леко увеличение на трудността, с изключение на тази по ЧГД и НАХД.

Общият брой разглеждани наказателни дела през отчетния период е 526 (в това число 476 постъпили и 50 останали несвършени в началото на отчетния период), при 453 -за 2014г., при 573- за 2013г. и 603 -за 2012г.

Съотношението между постъпилите към делата за разглеждане и останалите несвършени към делата за разглеждане е : 90% към 10%, при 88% към 12% -за 2014г., при 88% към 12%- за 2013г. и 86% към 14%- за 2012г. Това съотношение е относително стабилно през последните няколко години и като цяло е индикатор за добра организация при насрочването и разглеждането на наказателните дела.

Различните видове наказателни дела се характеризират с различна динамика. Броят на новообразуваните НОХД през 2015г. е равен на броя им от 2014г.

През изминалата година се забелязва запазване броя и на НДЧХ, като по правило тези дела заемат малък дял от общото постъпление в наказателните дела.

Запазва се тенденцията от предходната година за намаляване броя на постъпилите АНД. През 2015г. броят на постъпилите АНД е продължил да спада и са постъпили 101 дела.

Броя на дела по УБДХ също е незначителен - равен на броя на делата от 2014г. и съществено е намалял в сравнение с броя на делата от 2013г.

През отчетния период в гражданска колегия на съда са разглеждани 827 дела, при 840 дела за 2014г., при 916 за 2013г. и 985 за 2012г.

Постъпили през 2015г. са 746, при 736 за 2014г., 787 за 2013г. и 861 за 2012г.,от които:

- 81 останали несвършени в началото на отчетния период, при 104 за 2014г., 129 за 2013г. и 124 за 2012г.,

- 62 дела получени по подсъдност, при 32 за 2014г., 41 за 2013г. и 56 за 2012г., и
- 2 дела върнати за ново разглеждане, при 4 за 2014г., при 3 за 2013г. и 0 за 2012г.

Останали несвършени дела в края на отчетния период са 104 дела.

Налице е леко увеличаване броя на частните граждански дела с предмет издаване на заповед за изпълнение по чл.410 и чл.417 ГПК, като тези дела остават най-многобройна подкатегория.

Броят на гражданските дела, които се отличават с фактическа и правна сложност се запазва. Голяма част от тези дела са с международен елемент, което е предпоставка за забавяне, тъй като връчването на съдебни книжа в страните извън ЕС отнема дълъг период от време.

Натовареността по щат спрямо всички дела за разглеждане за 2015г. е 28.19, при 26.94 за 2014 и 31.02 за 2013г.

РАЙОНЕН СЪД –КАРНОБАТ

Щатът на Районен съд- гр.Карнобат се състои от 5 щатни бройки за съдии, 1 щатна бройка държавен съдебен изпълнител, 2 щатни бройки съдии по вписванията и 17 щатни бройки съдебни служители (обща и специализирана администрация).

Административен ръководител-председател на съда е съдия Татяна Станчева-Иванова.

Съотношението служители общо/магистрати в КРС е 3,1.

Средната действителна натовареност на съдиите в КРС спрямо разгледаните дела е 30,86, а спрямо свършените дела е 28,19.

РС-Карнобат е единствения съд в региона, настанен в строена за Съдебна палата сграда.

Общо делата за разглеждане за отчетния период са 1759 при 1730 за 2014 г., при 2020 за 2013г., 2112 за 2012г.

От разгледаните дела 1759 броя дела, постъпилите през 2015г. дела са 1616, при 1560 за 2014г., при 1835 за 2013г., 1941 за 2012г.

Останали несвършени в началото на отчетния период са 143 дела, при 170 за 2014г., при 185 за 2013г., 171 за 2012г.

Леко увеличение бележи постъплението на наказателни дела, дължащо се на увеличението на АНД. През 2015г. са постъпили общо 469 наказателни дела, което е със 7% повече в сравнение с предходната година(437 дела). Постъплението на НОХД в сравнение с 2014г. е спаднало с 15%, спрямо 2013г.- с 18,47%, спрямо 2012г.- с 23,08%. Както във всички съдилища от района, така и в РС-Карнобат, намалението на постъплението се дължи на НОХД, а увеличението- на НАХД.

По отношение на свършените дела, и тук по-голямата част от НОХД са приключени със споразумение. 4 дела са върнати на прокурор- 2 за доразследване и 2, поради неодобро споразумение. Има 1 оправдателна присъда.

Срочността по отношение, както на наказателните, така и на гражданските дела в КРС е изключително добър показател. Вниманието следва да се насочи към качеството на съдебните актове, който извод следва от инстанционния контрол и от постоянния мониторинг по този въпрос, осъществяван от БОС, предвид констатирания проблем и за предходни периоди.

През 2015 г. в съда са разгледани общо 1260 граждански дела, от които новопостъпили през отчетния период са 1147 граждански дела, при 1123 броя

постъпили през 2014г.и 1281 бр. през 2013г. От това постъпление, 814 бр. са делата по чл.410 и чл.417 ГПК и сочат запазен ръст на постъплението в сравнение с предходната година и 12% по-малко сравнение с 2013г. 93% от свършените граждански дела са в тримесечен срок.

РАЙОНЕН СЪД- АЙТОС

Щатът на Районенсъд-гр.Айтос по последнотощатноразписание, утвърдено от Висшиясъдебенсъветвключва: 4 щ.бр. съдии, 1държавенсъдебенизпълнител, 1 съдия по вписванията и 13 съдебни служители - обща и специализирана администрация.

През отчетната година щатът на съда е непроменен.

Съотношенията служители общо/магистрати е 3,00.

Натовареността по щат е 36,92 дела спрямо разгледаните дела и 33,65- спрямо свършените. Действителната натовареност е 41,21-спрямо разгледаните и 37,56-спрямо свършените дела.

След проведен конкурс, за Административен ръководител-председател на РС-Айтос е избрана съдия Мария Дучева, встъпила в длъжност на 19.05.2015г.

С решение на Министерския съвет № 444/27.10.1992 г. сградата, бивша собственост на Общински съвет на БСП – гр. Айтос е предоставена безвъзмездно за стопанисване и управление на Министерството на правосъдието и в нея са се настанили Айтоски районен съд и Айтоска районна прокуратура.

С Акт № 2653 от 20.09.2002 г. за публична държавна собственост на Областния управител на Бургаска област, в края на същата година сградата е била включена в баланса на съда като ДМА. През 2013г. Областна управа- Бургас предостави още няколко помещения на МП за нуждите на съда и прокуратурата. През 2015г. РП-Айтос се премести в тези помещения, което доведе до разширяване на съда в още три помещения. Извършени са редица преустройства и ремонти, подобрили видимо материалната база на АРС.

През 2015 година саобразуваниобщо 1611 дела, от които596 наказателни и 1015 граждански дела.

От общиятброй1015**граждански** дела през 2015 година, по видове те са, кактоследва:

- по Семейния кодекс – 110 бр.;
- облигационни – 44 бр.;
- вещни искиове – 13 бр.;
- делби – 14 бр.;
- трудови дела – 6 бр.;
- финансови начети – 0 бр.;
- други дела – 215 бр.;
- частни граждански дела – 59 бр.;
- дела от административен характер – 0бр.;
- по чл.410 и чл.417 от ГПК (заповедно производство) – 618 бр.;

От гражданските дела в тримесечния срок са свършени: по общия ред – 66%, ЧГД- 99%, заповедно производство- 100%, други граждански дела- 56%, или общият процент на свършените в тримесечен срок е 91%.

От общиятброй 596 **наказателни** дела, 189бр. саНОХД, 18 бр. - НЧХД, 56 бр. по предложение на прокурора по чл.78а от Наказателния кодекс, 127 бр. – частнаказателни дела, 25 бр. ЧНД-разпити и 181 бр. - АНХД.

Постъпилите 194 броя наказателни от общ характер дела по видовесъстави от НК са, както следва:

- против личността – 9 бр.
- против правата на гражданите – 3 бр.
- против брака, семейството и младежта – 10 бр.
- против собствеността – 34 бр.
- против стопанството – 15 бр.
- против държавата и обществените организации – 7 бр.
- документни престъпления – 7 бр.
- против реда и общественото спокойствие – 1 бр.
- общоопасни престъпления – 108 бр.

Т.е най-голям е броят на постъплението на дела за общоопасни престъпления, следвани от престъпленията против собствеността по глава V от Наказателния кодекс (преди всичко кражбите).

Свършените в 3-месечен срок са , както следва: 95% НОХД, 56% НЧХД, 82% НАХД, 96% по чл.78а НК, 100% ЧНД, 100% ЧНД-разпити.

И тук, както и в останалите районни съдилища, по-големият брой наказателни дела приключват със споразумение.

През годината са постановени 2 оправдателни присъди.

Свършените през годината дела представляват 91,09% от всички разгледани дела, като от тях в 3 месечния срок са приключили 91%.

РАЙОНЕН СЪД- ЦАРЕВО

Утвърденото щатно разписание на Районен съд -Царево за 2015г. включва три съдийски длъжности и по един щат за съдия по вписванията и за държавен съдебен изпълнител. След проведен конкурс по ЗСВ през 2014г., за административен ръководител – председател на РС-Царево бе назначена съдия Мария Московска, встъпила в длъжност също през предходната година. С встъпването на съдия Московска в длъжност, магистратският щат се попълни през отчетния период и трите магистратски длъжности бяха заети, както следва: председател на съда – съдия Московска, районни съдии – съдия Танев и съдия Йорданова. От началото на отчетния период обаче и към настоящия момент, съдия Йорданова е командирована в РС-Бургас, поради което през цялата година в РС-Царево са правораздавали двама съдии – съдия Московска и съдия Танев.

Съдебните служители в ЦРС са 12. Съотношението служители общо/съдии е 2,4.

Независимо, че още през 2006г. със свое решение Общинският съвет- Царево е учредило в полза на Висшият съдебен съвет безвъзмездно право на строеж върху общински УПИ за изграждане на четириетажна съдебна сграда, във връзка с което е била обявена обществена поръчка и по нея се е изработил идеен проект за новата съдебна палата, към настоящия момент все още не е пристъпено към строителството. Причините за това са конституционната промяна през 2006г., която предостави стопанисването на съдебните сгради на Министерството на правосъдието, поради което работата по проектирането на съдебната палата е продължила едва през август 2008г., бил е изработен работен проект, одобрен през 2010 г. Впоследствие, през 2012-2013г. отново са предприети действия по реализацията на проекта от ръководство на Министерството на правосъдието, но все още по тях няма резултати. Проблемът със сградния фонд на РС-Царево се постави за решаване отново през 2015г. пред Министерството на правосъдието, като председателят на съда отправи писмено

настоятелно искане с копие до ВСС за продължаване на процедурата по строителството на новата съдебна сграда. Няма отговори, няма действия по въпроса.

Действителната натовареност на съдиите от този съд за 2015г. е: спрямо делата за разглеждане - 68.42 при 42.50 за 2014г. и 36.28 за 2013г., спрямо свършените дела - 64.42 за 2015г., при 38.21 за 2014г. и 32.75 за 2013г.

През 2015г. в РС-Царево са постъпили за разглеждане общо 1522 броя дела, при 1063 броя дела за 2014г. и 1199 броя дела за 2013г. Средномесечното постъпление на делата е 126.83 дела , при 88.58 за предходната година, като се отбелязва рязко покачване на постъплението на делата в сравнение с предходните 2014г. и 2013г. От постъпилите през 2015г. в РС-Царево общо 1522 броя дела, 487 броя са граждански дела и 1035 броя са наказателни дела. Констатирано е намаляване на броя на гражданските дела и рязко увеличаване броя на наказателните дела в сравнение с предходните години.

Разпределението на гражданските дела за разглеждане през 2015г. е следното: 32 броя дела, образувани по иски по СК, 71 броя дела по облигационни иски, 30 вещни производства, 16 броя делби, 20 дела по иски по КТ, 47 броя други дела, 1 брой дела от административен характер и 336 броя дела по чл.410 и чл.417 от ГПК.

От образуваните граждански производства, най-голям е броят на производствата по чл.410 и 417 ГПК – 336 бр., следвани от делата по облигационните иски – 71 броя, като следва да се отбележи, че и в този съд тенденцията на намаляване на заповедните производства се запазва.

Като цяло, постъплението на гражданските дела в сравнение с предходната година бележи лек спад.

Общият брой на разглежданите наказателни дела през отчетния период в Районен съд – Царево е 1089 броя дела ,при 574 броя за 2014г. и 706 броя за 2013г., като общия брой на постъпилите наказателни дела възлиза на 1035 броя дела, при 522 дела за 2014г. и 664 дела за 2013г.

Постъпилите наказателни дела от общ характер са 222 бр. дела, при 133 бр. за 2014г. и 221 бр. за 2013г. По отношение видовете престъпления, най-голям е броят на делата, образувани по обвинения за извършени общоопасни престъпления – 99 / при 64 бр. за 2014г./ , следвани от престъпленията против държавата / незаконно превеждане през границата на лица и групи и незаконно преминаване на границата/ - 71 броя /при 13 бр. за 2014г./, престъпления против собствеността – 19 броя, престъпления против интелектуалната собственост – 11 бр. Данните сочат на рязко покачване на делата от общ характер за незаконното превеждане на хора през границата и свързани с тях частни наказателни дела / разпити на чужденци, одобряване на претърсвания и изземвания, вземане на мерки за неотклонение, даване на разрешения по ЗЕС и др.

Частните наказателни дела през отчетната година са 219 броя, при 9 броя за 2014г. и 17 броя за 2013г. Рязкото и многократно увеличение на този вид дела е свързано както с делата за т.нар.“каналджийство“, така и с промените в НПК вр.ЗЕС. През отчетната година броят на частните наказателни дела –разпити пред съдия е 376 броя при 146 броя за 2014г. и 234 броя за 2013г., като рязкото увеличаване на техния брой е свързано с увеличаването на броя на наказателните дела, образувани за престъпления против държавата/ незаконно превеждане през границата на лица и незаконно преминаване на границата/.

По приключилите през годината НОХД има постановени само една оправдателна присъда

От разглежданите 234 броя наказателни дела от общ характер, изцяло са свършени 226 дела, като от тях 216 дела са приключили в 3-месечен срок от образуването им, което е 96% от свършените дела (при 90 % за 2014г. и 97.00 % за 2013г.) От

свършените всичко 226 наказателни дела от общ характер, 34 са приключили с присъда, а 187 са прекратени по споразумения.

През изминалата година приключените в тримесечен срок граждански дела са 93.00% при 92.00% за 2014г. и 92 % за 2013г. Въпреки значителното намаление на заповедните производства /които принципно покачват показателите за срочност/, се забелязва подобряване на показателите за срочност на разглеждане на гражданските дела.

РАЙОНЕН СЪД- СРЕДЕЦ

В отчетния период, утвърдената щатна численост на Районен съд – Средец включва 2 съдийски щата, 1 ДСИ, 1 съдия по вписванията и 8,5 съдебни служители . Административен ръководител - председател на съда е съдия Красимира Донева. От 23.02.2015 година Административният ръководител е бил в отпуск по болест, впоследствие – в отпуск поради бременност и раждане, а след това и към настоящия момент – в отпуск за отглеждане на дете. Така, през периода - 23.02.2015 г.- 01.07.2015г., в Районен съд- Средец е работил само един съдия- с.Стоян Георгиев, който е и и.ф.Административен ръководител-председател на съда и понастоящем.

От 01.07.2015 година до края на отчетния период в Районен съд – гр. Средец е бил командирован съдията от Районен съд – гр. Поморие – съдия Веселин Белев.

Относителната средна действителна натовареност на съдиите по щат в Районен съд – гр. Средец, на база 12 месеца, през 2015 година е била :

Средно месечно дела за разглеждане от един съдия по щат- 37,88 дела, при : 35,34 дела през 2014 година ; 43,88 през 2013 година и 44,75 дела през 2012 година, съответно 24 граждански дела и 13,88 наказателни дела.

Средно месечно свършени дела – 34,75 дела – 21,87 граждански дела и 12,88 наказателни дела.

И сградният фонд, и условията за работа в РС-Средец са незадоволителни като в РС-Поморие и Несебър. От месец юни 2001 година Районен съд Средец е настанен в дадена за безвъзмездно ползване сграда, публична общинска собственост, в която на втория етаж се помещават Районна прокуратура – гр. Средец и служители от дирекция “Охрана на съдебната власт”, а първия етаж от сградата е собственост на физическо лице. Сградата е с един вход. Обособените помещения, ползвани от Районен съд – гр. Средец са крайно недостатъчни за нормалното функциониране на съдебната администрация и не позволява да се създадат условия за напълно спокойна работа. Липсва физическа възможност да бъдат осигурени помещения за съхраняване на документи и архив според законите изисквания, каквито допълнително поставя и Закона за защита на класифицираната информация. Сградата не отговаря на изискванията за противопожарна безопасност. Не е възможно преустройството ѝ, за да се осигури достъп на хора с увреждания и изпълнението на изискванията на Наредба № 4/2008 година за правилата и нормите за безопасност и охрана, конкретно - обособяване на “зона за сигурност”, помещения за временно пребиваване и изолация на конвоирани лица и помещения с други специфични изисквания.

През отчетния период в Районен съд – гр. Средец са разгледани общо 909 дела, при 848 дела през 2014 година, 1053 дела през 2013 година и 1074 дела през 2012 година. От тези дела, 851 /93,62%/ са били новообразувани, 56 /6,16%/ - останали несвършени от предходния отчетен период и 2 /0,22%/ - продължаващи дела под същия номер.

През 2015 година са постъпили 537 граждански дела, при : 503 граждански дела през 2014 година ; 699 граждански дела през 2013 година ; 710 граждански дела през 2012 година, които съставляват 63,10% от всички новообразувани дела. От образуваните и разглеждани през отчетния период 327 дела по чл. 410 и чл. 417 от ГПК, свършени са били 327 дела, т.е. 100%.

През 2015 година в съда е имало за разглеждане 333 наказателни дела /36,63% от всички дела за разглеждане/, при : 305 дела през 2014 година ; 315 през 2013 година и 307 дела през 2012 година.

От тези дела, постъпили през годината са 316 дела /34,76% от всички дела за разглеждане ; 37,13% от новообразуваните дела ; 94,89% от наказателните дела за разглеждане/ и 17 дела са останали несвършени от предишния отчетен период /1,87% от всички дела за разглеждане ; 5,11% от наказателните дела за разглеждане/.

За разлика от предишни отчетни периоди, през настоящия отчетен период, най-голям дял от разглежданите наказателни от общ характер дела имат делата за престъпления против стопанството, конкретно делата за престъпления в отделните стопански отрасли – 47 /35,34% от НОХД/, спрямо : 14 през 2014 година ; 12 през 2013 година и 57 през 2012 година.

През 2015 година НЧХД за разглеждане са били 7 на брой /0,77% от всички дела за разглеждане ; 2,10% от наказателните дела за разглеждане/, при 11 през 2014 година ; 7 през 2013 и 3 дела през 2012.

Увеличил се е броя на делата по чл. 78а от НК в сравнение с предишния отчетен период. През 2015 година в Районен съд – гр. Средец е имало за разглеждане 17 броя дела от този вид /при : 11 за 2014 година и 19 за 2013 година/, което съставлява 1,87% от всички дела за разглеждане ; 5,11% от наказателните дела за разглеждане.

Намаляването на процентното съотношение свършени дела\дела за разглеждане се обяснява с това, че през част от отчетния период в Районен съд – гр. Средец е работил само един съдия.

В срок до три месеца са решени общо 820 дела /98,32%/ , при : 98,61 % през 2014 през 2014 година ; 97,07% през 2013 година, а над три месеца – 14 дела /1,68%/.

През отчетния период в Районен съд – гр. Средец има една оправдателна присъда по НОХД.

РАЙОНЕН СЪД- МАЛКО ТЪРНОВО

Утвърденото щатно разписание за 2015г. на РС-М.Търново включва 2 съдийски щата, 1 ДСИ , 1 съдия по вписванията и 5 съдебни служители. След конкурс, за председател на съда е назначен съдия Чанко Петков. Другият съдийски щат все още е незае, въпреки проведения конкурс за външно назначаване. Държавен съдебен изпълнител също няма, като функциите му се определят от единствения съдия-председателят на съда. Съдията по вписванията пък изпълнява и нотариална дейност, поради липса на нотариус в съдебния район.

Съотношението служители общо/ съдии е 1,25.

През отчетната 2015 година в съда са постъпили общо 170 граждански дела (при 91 за 2015г. и 174 през 2013г.), от които новообразувани 153 дела и 17 дела, получени по подсъдност. Разпределението на гражданските дела за разглеждане през 2015г. е

следното: 7 броя дела, образувани по искове по СК, 9 броя дела по облигационни искове, 4 вещни производства, 1 бр. дело за делба, 46 броя частни граждански дела, 16 броя други дела и 87 дела по чл.410 и чл.417 от ГПК.

През отчетната 2015 година общият брой на **постъпилите наказателни** дела възлиза на 287, т.е наблюдава се увеличение спрямо предходните години- през 2014г. са постъпили 268, през 2013г. - 233 броя.

Общият брой на разглежданите наказателни дела през отчетния период в Районен съд – Малко Търново е302, което включва останалите за довършване от 2014 година 15 дела и постъпилите през 2015година 287дела.

По отношение видовете престъпления, най-голям е броят на делата, образувани по обвинения за извършени престъпления против държавата – 121 броя дела, от които по чл. 279 ал.1 НК – 109 броя и по чл.280 НК – 9 броя.

Обяснението е същото като през предходната година - в пряка зависимост от географското местоположение на съдебния район- външна граница за ЕС и международната обстановка в Близкия изток. Данните са показателни за необходимостта от съществуването на този съд на това място, освен, че той е част от едновековната история на съдебната система.

Следват делата, образувани по обвинения за общоопасни престъпления – 23 бр. дела; делата, образувани по обвинения за извършени престъпления против собствеността – 4 бр; против стопанството – 3 бр. дела; делата за престъпления против брака и семейството – 1 дело. Делата по обвинения за извършени престъпления против реда и общественото спокойствие са 3 бр. Образованите през 2015 година административно-наказателните дела са 67, при 56 за 2014г. и 54 броя за 2013г. По чл.78а от НК през 2015г. са образувани 22 бр. дела.

Гражданските и наказателните дела са решени 97% в тримесечния срок.

Натовареност по щат спрямо всички разглеждани дела за 2015г. е 19,88.При 16,33 за 2014г. и при 17,29 за 2013г.

Натовареност по щат спрямо свършените дела за 2015г. е 18,63, при 15,50 за 2014г. и 15,92 за 2013 г.

Действителната натовареност за 2015г. спрямо делата за разглеждане е **39,75**(при 32,67 за 2014г. и 34,58 за 2013г.)

Действителната натовареност за 2015г. спрямо свършените дела е **37,25**. (при 31,00 за 2014г. и 31,83 за 2013г.)

Сградата, в която се помещава РС-Малко Търново е публична държавна собственост и е предоставена за оперативно управление и стопанисване на Районния съд. Същата е в много добро състояние и осигурява нормални условия за работа на магистратите и съдебните служители.